

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 13 25 13 007 8

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DR
592
S25A58

Sadık, Mehmed
Takvimden yapraklar

4174

18/445

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

Şādık, Mehmed

تقویمدن یاپراقلر

Takvīmden yapraqlar

محرری :

محمود صادق

طابع و ناشری
مطبعة خیریه مدیری

خیری

استانبول

۱۳۲۹

[مطبعة خیریه و شرکاسی]

DR
592
S25 A58

برایکی سوز

« یکی غزته » نك هر کون ايلك صحيفه سنك براوجنده نشر ايتدیکی « تقویمدن بریپراق » قارداشم عبداه زهدی نك زاده فکری در . « یکی غزته » بی تأسیس ایتدیکی کوندن اعتباراً هر کون ، شوپله اون ، اون بش سطرلق احوال وحادثاته کوچک بر آینه انعکاس اوله حق بر فقره بولوندیرمغی « تقویمدن بر یپراق » سرنامه سی التده نشر ایتدیکی ایسته یوردی ! ... بو وظیفه بی تکلیف ایتدی . « المدن کلز ، یابه مام ! » دیدم ... بر رفیق محترم فاصله لی کونلرده بر ایکی تجربه ایتدی . حال بو که امل هر کون « آینه زمان » ی اطرافه طوتمق ایدی . بر کون تجربه ایدیم ، دیدم . او کوندن بری ، « تقویمدن بریپراق » غزته نك ايلك صحیفه سنده و صحیفه نك تا اوجنده بر کوچک یرطوتدی . « یکی غزته » نك انتشاری مدتجه - ایکی سفر استانبولدن مباحدت ایتدیکم بر قاج آی مستثنا اوله رق - ایی کوتو تقویمدن بریپراق قوپارمغه چالیشدم .

دوستلردن بر طاقی « بونلری بر کتاب شکلنده طوپلا ! » دیدیلر . بمضلری « بزخوشمزه کیدنلری کسوب صاقلا یورز ، باری شونلردن بر انتخاب یاپسه کده طوپلیجه نشر ایتسه ک ! » دییه توصیه ایتدیلر . حتی ابوالضیا توفیق بك مرحوم ، همان هر تصادفمزه ، بونی اخطار ایدردی .

مطبعه خیریه مدیری خیری بك ده بو ارزونی کوستردی ، طبعی در عهده ایتدی . آرهدن ، حیاتی کونتی کچه مینلریله کندیمک

یازمدقلیمی طی ایتدم ، طوپلادم ، صره ایله بر قاج کتابجق
شکلنده «تقویمدن یاپراقلر» نامی التده ساحه مطبوعاته چیقاریورز.
«تقویمدن بریاپراق» ابتدالری «زمان» امضاسیله چیقیوردی.
«زمان» ك ایلک حرفه بر اوق کچیردك . تیرزمان ، معناسنی
دوشوندك . «یکی غزته» ده بوامضا کوروندی ...
هریاپراغك التنه کون کوردیکی تاریخ قونولدی . ایجاب
ایدنلر ، برایکی سطرله ایضاح اولوندی .

محمود صادق

دوشوندم: بوکشمش جهان نه وقتہ قدر بویله سورہ جک :
 اسکندر لردن ، دارالردن ، هلا کولردن طوتدیردم ... نقراتم
 شو اولدی : نه وقت دنیا معمور و آبادان ایدی ؟ قید دنیادن
 آزاده قالمق ، « سکا ایصمارلادیلمی بویالان دنیایی » دیوبده
 ذوقه دالمق ممکن دکلی ؟ نصرالدین خواجه مرحوم بیلده دنیاده
 راحت اولدیغنی کورمش ، باشنی دیکلندیرمک ایچون مزاره
 کیرمش . اوراده بیلده راحت بوله مامش . فنجانچی قاطرلرینی
 اورکوتمش . فقط کوشه وحدته چکلیمک ایسته نلره دیمش که :
 فنجانچی قاطرلرینی اورکوتمزسه کز راحت ایدرسکز ... اویله
 برحکمت که اوتوز سنه دور استبداده « آزیجق آشم ، آغریسز
 باشم . » دیه یالکز کندی باشنی دوشونلره رهبر حرکت
 اولدی . بلکه ناظرلرک ، والیرک ، متصرفلرکده سیاسی پروغرامی
 بوایدی . تخیل ایدیورم : خواجه نصرالدین مرحومک
 روحانیتدن برسؤال صورولسه :

— فصل راحت ایدلم ، بتون اوروپا دیپلوماتلرینک
 دیلارنده کزن « صلح و مسالمت عمومی » بی فصل الدن قاجیرمیه لم ؟
 عجا مرحومدن شو یله برندا کلیرمی :
 — آلمانیا ایمپراطورینی اورکوتیمکز ...

انسانلر مفتون ترقی . هرکس چالیشیور . چالیشه جق .
 سویلیور . سویلیه جک ، ایلرویه ! ایلرویه !.. ایلرولیهلم .
 قوتیزی قیران ، المزی وایاغمزی باغلایان باغلیری قوپاردق ،
 قیردق ... اوح ! سربستز ، قوشالم . بزدن اول ایلرولمش
 اولانلره یتیشهلم . هانی اوتوموبیللریمز ؟ بر دانه سنی کوردک ،
 باب عالی اوکندن اندفاعات برکانه صره سنده تحت الارض ایشیدیلن
 صدالر کبی دریندن درینه سانکه « اوو ! یشاسون حریت »
 دیه صیحه لر چیقاره رق کچیور . هانی تلفونلریمز ؟ یقینده کله جک
 آلو ! آلو ! ضبطیه ناظری ... مشغول . آلو ! آلو ! داخله
 ناظری مشغول ، بو صفحه لر کوریه جک . هانی دومنلی
 بالونلریمز ! بر آز صبر ، بونلرده کوریه جک شمدی اوروپاده
 موده ... ایمپراطورلر ، قرال لر بیلده دومنلی بالونلری سوق واداره
 ایتک ایستورلر . بالا پرواز اولق ایستین نظاریمزه لایق بر
 تجربه ! عجب غزته لرده قریباً « فلان ناظر قوناغندن دومنلی
 بالوئه را کباً بش دقیقه ده باب عالی یه کلش . بالونی بالذات سوق
 واداره ایتمشدر . « دیه فقره لر یازیله جقمی ؟ کیم بیلیر . بلکه
 امور حکومتدن زیاده دومنلی بالونلری دهامهارتله سوق واداره
 ایدرلر . فقط نه شمدی ، نه ده او وقت احتیاط ایدوب ده کندیلرینه
 « دقت ایدک . سقوط ایدرسکز . « دیمه ملی . شاید دوشی
 ویریرلر سه احتمال غزته جیلرک بیونلرینه صاریلیرلرده دیرلر که :
 — دوشه جکمز ییلدیکز . اوله جکمز ده بیلیرسکز .
 سویلیک باقالم .

بیلیم هانکی حکیم ذوفنون دیمش که : « انسانلرده او یله برحالت روحیه وارکه برندن صادر اولان حرکت اوبرینهده سرایت ایدر . » بلکه دیمک ایسته مش که بر مجلسده بری استرسه اوبری ده استر . بعض متأخرین ، جنتک ساری اولدیغنه معتقددرلر . اون عقللی نك ایچنده بردلی بولنسه بو عقلایی ده زیوانه دن چیقاریر ، دیرلر . انسانلری قوزیلره بکزه تیرلر . بری نهره آتلا نیجه آرقه سندن الیسی ، یوزی ده اتلار .. اورتیه بر ائتلاف موده سی چیقدی . دولتله ائتلاف . انتخاباتده ائتلاف .. دیرکن ائتلاف مذاکره لری بوزولدی ؟ دنیلدی . برده باقدق که انتخابچیلر بیننده بوزغونلق کیردی . بعض قلوبلر ارکانی آره سنده بو حالک سرایتی روایت ایدلدی ... بونی بر مدت اول ینه کوردک . بری یوها ! باغیردی . آرقه دن بیکی . حمایلر تعطیل اشغال ایتدی ... آرقه سندن رژی ، شرکت خیریه ، اداره مخصوصه ، آناطولی ، روم ایلی قومانیالری ، حتی بعض دوائر مستخدمینک غره ولری باشلادی ... بوش بولندم ده لاف اولسون دیه بوفلسفه یی بر مجلسده اورتیه آتدم . حضاردن بری شوسوزلری سویلمزمی :

— یا مجلس مبعوثان اعضاسندن بر طاقی ده تعطیل اشغال ایدر لرسه ؟ ...

بن فلسفه مدن پشیمان اولدم . بری بریمزک یوزینه باقدق . بوسوزی سویله ین ذاته « آغز بیکی خیره آچ » دیه عتابده بولندق .. چوق شکر ، بزى تسلیت ایتدی . چونکه شوسوزلری ده علاوه ایتدی : — سز ترس ا کلادیکز . او طوره جقیر بوله میه جقلری ایچون .. دیمک ایستدم .

ها شویله . بونی آ کلارم . یوزکشیلک بردا ئره ، بر ناظر بکک نظر تفتیشندن کچمکه اوچ یوزکشی آماز ا .

تقریرنامه بر یاران

قوربغه حکایه سنی بیلیرمیسکنز؟ دره بکک زماننده برتپه ده
مستحکم و محتشم بر شاتو ایچنده ، هر درلو آوازه شکایتک
ایریشه میه جکی بر موقعه ذوق و صفاسنه دالان دره بکلرندن
بری اوزمانلره کوره مال و عرض و جانی کندیسنه مباح اولان
بتون خراجکذارلرینک فریادینی کسمش . فقط قوربغه لرک
وقوقه سندن بیزار قالمش . شاتونک اطرافنده کی حوضلرده
طوپلانان قوربغه لر صباحه قدر و قواقلرینی ، مظلومینک آه
و فریادی کبی ، او قدر آذیرمشلرکه دره بکنده راحت یوق .
کیجه لری حوض باشلرنده اللرنده صوبالرله بکجیلر بکلمش ،
صدا چیقاران قوربغه لرک باشنه اورلمش . ممکنمی ؟ بکجیلرک
عددی آرتدیرلمش ، صوبالرده اوزادلمش . ینه ممکن دک . برینه
اورلسه بیکی اورکیور . وقوقه لر ، چیغلقلرکبی ، یوکسلیور . دره
بکی بر دانشمنددن رأی سوریور ، شو جوابی آلیور :

— اساسلی تدبیر لازم . حوضلری طولدیرک ، اورته دن
قالدیرک . سس کسلیور .

دره بکی ده بویله یامش . قوربغه لردن قورتلمش ، شوقصه دن
قایله جق حصیه کلنجه : مطبوعاته بلا پروا یاخود « حاکمک
کسدیکی پارمق آچماز » دیه صورت حقدن کورینه رک صوبا
ایندیرمک بونلرک سنی کسه مز . دورسابق رجالنه « خیر الخلف »
اولق ایچون مطبوعاتی اورته دن قالدیرملی ..

هنوز چوجق ایکن اسقانیل کاغدلرینی بر صرہ یه دیزه رک
 آرقه دن بر فسکه اوردیغکز ، اوینادیغکز واقعی؟ ا کر فسکه
 یوزدن اوریلیرسه کاغدلر هپ آرقه اوستی یاتار ، آرقه دن اوریلیرسه
 یوزی قویون دوشر . او یوز دییوب کچمه ملی . انسانلرده بویله .
 مثلاً ، هایدی قارداش اوله لم ، دینجه هر کس بری برنی قوجا قلا یور ،
 هایدی غوغا ایدلم دینجه هر کس یومر وقلرینی قالدیر یور ،
 صاغه صوله حواله ایدیور . برنجیسی ای ، ایکنجیسی فنا ،
 فقط مدنیت ، سیاست ، حسن اداره ... بوش سوزلر دکل .
 یوکسک معناری وار . بونلر انسانلری ایولکه تشویق ایده جک ،
 قنالغدن آلیقویه جق ، قنالق چیقارسه ، دیرسنلکسنلک ظهور
 ایدرسه بوکا چاره بوله جق ... مثلاً ترکلرله روملر آره سنده
 اختلاف چیقدی ، یاخود هیئت تفتیشیه ایله ضبطیه ناظری بیننده
 هیئتک ناظر پاشادن ترضیه طلبنده اصرار کوسترمسنی انتاج
 ایده جک قدر استلاف سزلق ظهور ایتدی . بونلر خوتس شیر
 دکل . مشروطیتک استنادکاهی اولان حریت ، مساوات ، اخوت
 سهپاسنک بر آیاغی سنده نیور . چاره سی؟ . قولای . ایکی طرف
 قارشو قارشویه کلسون . بر آغز دن ، بری دیکرندن کری قالماق
 اوزره ، بری برینه قارشو « بیان تأسف ایدرز ! » دیسونلر ،
 بارشسونلر . نه کولدیکنز ؟ فرانسه ایله آلمانیا کبی ایکی قوجه
 دولت ده آز قالدی آره لرنده محاربه یه سبب اوله جق بر اختلافی
 بویله تسویه ایتدیلر . نیچون بزده بو عالی سیاسته اتباع ایتیم لم !

حکمت شرقیه واقف اولانلر بلکه وکلانک صمت و سکوتی
 شایان اعتراض دکل ، شایسته تقدیر کوریرلر . اوتهدن بری
 شرقده کوه زه لک معیادتدن کورلمشدر . اسکی سوزلر آره سنده
 « کلامک فضه ایسه سکوتک اولسون ذهب » کبی نصیحتلر ،
 « بر سویله بیک دیکه » کبی ضرب مثلر چوق . بو حالده
 نیچون وکلانمه ، آوروپا و کلاسی کبی نطقلر سویلیورلر ، دیه
 اعتراض ایدیورلر . آلمانیا ایمپراطورینک بیاناتندن عبرت
 آلم . « دهیلی تلغراف » له نشر اولنان بیاناتی « السکوت
 خیر من الدردر ... » سوزینک اصابتی کوستردی . آمریقاده
 « سنچری مغازین » رساله سیله نشر ایدیله جک اولان سوزلرینی
 — بو رساله دن یوز اللی بیک نسخه باصلمش ایکن — کیری
 آلمق ایچون ایمپراطور نه کلفتلره کیردی . بو نسخه لری اقدیرلدی .
 البته « تعویضات » مقابلنده . یا بزم وکلادن بری ده بویله بر
 نطق سویلسه ده صکرده دن پشیمان اولسه ؟ .. شمدیکیلر اسکیلر
 کبی زنکینلشمدی که تعویضاتی کوزدن چیقارسون ... غزته لر
 مطلق بر ناظرک بیاناتی نشر مراقنه دو شمشلر سه قولایی وار .
 مثلا باش طرفه « احوال سیاسییه من حقنده فلان ناظرک بیاناتی »
 دیسونلر . التنده برستون یری بوم بوش ، بم بیاض براقسونلر .
 ظن ایتمیز که ناظرلرک کوجنه کیتسون ، انلر همان برشی بولورلر ،
 مثلا دیرلر که : اک کوزل سوزلریمز سویلدکاریمزدر .

انسانلر تسلی بولمق ایچون نهلر ایجاد ایدرلر ! صره لی
صره سز قانبورلغنی ، دونکلکنی یوزینه اوردقلری « فلک »
کبی . . . نیجه ستمدیده لر ، مظلوملر ، بدبختلر ، سفالتزده لر
باشلرینه برچاره بوله مینجه « آه فلک ! » دیه بتون قباحتری
آکا عطف ایدرلر ، دشنام ایدرلر . . . خیالی اولسون ، تسلی
بولورلر . . . ظن اولنیوردی که دور حریتده آرتق کیمسه نک
کیمسه دن شکایتی قالیه جق . « فلک » ده راحت ایده جک . . .
فقط بویله می ؟ شکایتلر کسلدیمی ؟ نه کزر . آه ممکن اولسه ده
بر نظارت مخیله ، بر نظارت فلکیه ایجاد وتصور اولنسه ،
مثلا « بزتموز اون برده دکل ، تموز یدیده بایزید میدانه
شهرادکانی طوپلایه رق ؛ اون بیکلرجه عسکرله طوپلر ، تفنکلر
اته رق اعلان حریت ایده جکدک . بزنی نیچون عزل ایتدیلر ؟ »
دیدکلری مروی اولان بعض پاشالرک مدعیاتی بونظارته حواله
ایدلسه ، بر پاشانک « بن زوجه می کبه براقدم ، محاربه یه کیتدم .
پلونه قهرمانندن زیاده یارارلق کوستردم . قریمده فرانسر
عسکرینک طاش قشاه حادثه سی کبی وقعه چیقاردیغنی کوردم ،
عبرت آلدیم . بکا اسناد اولنان ۱۳ بیک لیرا اختلاسی بالذات
تحقیق ایتمک استدم . استغفامی کندی کندیمه ویردم ، ینه بن
قبول ایتمدم . بنی نصل عزل ایدیورسکنز ؟ » مألنده کی استدعاسی
ینه بونظارته تودیع اولنسه ، خزینئه خاصه نک مالیه یه
دور ایتدیکی دوت بیک لیرا ایراد موهومک تدقیق حساباتی
ینه بوداثره یه براقلسه . . . جسم وجانی اولیه جق اولان بونظارته
غزته لرده آغزلرینه کانی - محاکمه یه چکلیمک قورقوسی اولمه دن -
یازوب تشفی صدر ایتسه . . . احتمال مجلس مبعوثان بو صورتله
بر چوق مشغله دن قورتارلمش اولور .

تقریر محمد به بریار

کیم نه دیرسه دیسون « زردوز... » مصرعی کلیشی کوزل ایراد اولنسون، فرنکلرک « قیافت آدمی آدم ایدر » سوزینی یبانه آتمق ممکن دکل . انسانلرده بعض تمایلات وارکه فیلسوفلرک برقاچ حکمتیله بونی طبع بشردن قوپاروب چیقارمه نك احتمالی یوق . خواجه نصرالدینک پڑمرده قیافتله دوکوندن قوغولمش ، سمورکورکه باشه کچیرلمش اولسنه کوله ملی . بو ، هر وقت بر حقیقتدر . قیافتلری دکیشن ، باشلرینه قیرمزی تپه لی قالمالقر کیدیریلن پولیسلره — کیمسه انکارایده مز صانیرز — باشقه برمه بات کلدی . بو حال ، یالکز قیافته دکل ، عنوانده تاثیرایدیور . مثلاً اسکدار وبک اوغلی متصرفلرینک عنوانی پولیس مدیریته تحویل ایدیلنجه سوزلری دیکله نله مکه باشلانندی ده ینه بونلره متصرف دینلمکه مجبوریت حاصل اولدی . قلملرده سر خلیفه لک عنوانلرینک مدیریته تحویلنه ، جریده رسمییه ایله اعلاننه شاماملی . اهمیتی وار... ظن اولنورکه بویله برقاچ عنوان دهاد کیشدیریلیرسه حکم و نفوذ آرته جق . مثلاً پولیس یرینه « ناظم آسایش » ، مطبوعاته « تمثال امت » ، خارجییه و داخلییه ناظرلرینه « داهی الدوله » و « مدبر السلطنه » دینلسه ...

حریتدن صکره قلبریمز شنلندی. مملکت مزده شنلنه جک. حتی غلطه قله سی بیله. زواللی قله! برزمانلر، یانغین بکجیلکنندن ماعدا خلیجده لنگر انداز عطالت اولان دونمانک کاغد خانه آقیتیلریله قیپردانمسنی ترصد ایتک شرطیله، ترسانه خفیله کی کبی آغیر بروظیفه ده بوکاویرلمشدی. بویله آلام روز کاره مقاومت کوسترن قوجه قله یه بوایش پک تحمل فرسا کوروندیکی ایچون بلکه اعلان حریتدن صکره، اوده بزم کبی سوینمشدر. وقتیه خفیله ایتدی، دیه قله یی بیقه میز، چونکه « بکا بونی طوعاً و کرهاً یاپدیردیلمر » دیه عدالت ایستر، فقط اوکو تو صفتدن ده بونی قورتارملی. احتمال بومطالعه ایله بروطنداش غلطه قله سنی برمسیره حالنه قویمق، آسانسورلر یاپدیرمق، اوست تراچه سنده بابلك هوانی باغچه لرینه نظیره اوله رق - باغچه، غازینو وجوده کتیرمک ایسته مش. ییزانس عادتنه کوره اطه لری کبرایه مخصوص منفا حالنه کتیردک. ییزانس یادکاری اولان غلطه قله سنی شنلندی ریورز، بلکه ملی تیاتروی ده سلطان احمد میداننده شدیکی چشمه نك یرینه یاپارز. عجباً حالا اسکی ییزانسک دیکر یادکارلری اولان « لوانتن » لرك کوزینه کیره جکمی یز؟

دنیاده ایکی قوت وار که انسانلر دوره ادر اکنده ، مدنیته طوغرو ایلیک خطوه لرنده بونلری فرق وتمیزه قادر اولمشلر ، بو ایکی قوتک طغیاننه سد چکمک ایسته مشلردر . عجبا موفق اولمشلرمی ؟ خیر . موفق اوله جقلرمی ؟ کیم بیلیر . بوقوتلر نهدر ؟ بری عشق وسودا ، دیکری جهالت . انسانلر نه ایله اداره اولنور ؟ بر جمعیت التنده انسانلرک هوسات نفسانیه سی ، احتراصاتی نصل ضبط اولنور ؟ قانون ایله ، نظام ایله ، عقل وحکمت ایله دکلی ؟ ایوا که نه عشق وسودا ، نه ده جهالت نه قانون دیکلر ، نه ده نظام ... آیری آیری بیله ضبطی ممکن اوله میان بوقوتلر یا بری برینه قاریشیرسه ؟ ایشته او زمان طودوری - بدریه فاجعه سی ، بشکطاش وقعه سی کبی الیم حادثه لر ظهور ایدر . کنج برقادیله کنج برار ککک موآنسته آتشی ایله باروت اویونی دیرلر . طوغرو . فقط جهالت ایله ده اویون اوینامغه کلز . دینامیت کی پاطلار . طغیان عشق وسودایه قارشی سپریمز ، پرده ناموسدر . طغیان جهالته قارشی قلیج ، سونکی می ؟ بشکطاش حادثه سنک محاکمه سی تعقیب ایدیلیرسه نه غریب و عبرت آمیز صفحه لره تصادف اولنیور . مثلاً هنوز حکمای جهانک حلنه چاره بوله مدقلری بو ایکی طغیانک اورته سنده قالان بر ضابطه مأموری دییور که : قرده غولک اوکنده غلبه لکی کورونجه صدقه شاهانه چیقدی ده فقرا طویلاندی صاندم ...

اوت ، قهرمان اوچنجه اردو حق وحریت ماتی ایستدیکی زمان ، بونی ده رتبه ونشان دعواسی صانمشلردی ...

اویہ آدملر کوریرسکزر که حیاتده مصادف اولدقلرندن
 برقاجنی نظرندہ تمیز ایتدیرر۔ کندینہ دوست طوتار... اویہ
 برذاتہ تصادف ایدرسکزر که احوال و اطوارندہ ، مسلك
 ومشوارندہ تبدلات اظهار ایدر۔ بونک اسبابی تدقیق وتحلیل
 ایدیکز۔ کوریرسکزر که انتخابکرده سی اولان بردوستنی تقلید
 ایدیور۔ مثلا دوستندہ کوردیکی ایچون ایکی چفته برقایق الیور،
 بونکله کزییور، دوستنک حرکاتی، اطرافنه معاملاتنی، اتباعنی،
 صورت انتخابنی بکنیور۔ کندیدی ده بویله یاییور۔ دوستنک
 سالوننی خوش بولیور، اویله سالون دوشه تیور۔ فرض ایدہ لم که
 بوذاتک محبندہ برتحول حاصل اولدی۔ اولجه مطلقیتہ میال
 ایکن صوکرده دن طرفدارحریت اولدی، بیک قید وشرطدن
 آزاده قالدی۔ عجبا مقلد اولان ذات نه یاپار؟ شاشیروب قلمزومی؟
 کندیدی ده تبدیل حال و حرکتہ مجبور اولمازومی؟ اعتیادکده
 تأثیری وار۔ بوندن قورتیلش قولای دکل۔ فقط بوندن ده زیاده
 برنأثیر وار که اوده میلیونلرجه افرادک املی، طلبی، سلامتی..
 وایجاب زمان، احتیاج دوران... بونلری یالکزر بز دوشو-
 نیورزیا! البته آلمانیا ایمپراطوری ده دوشونیر!

۶ تشرین ثانی ۳۲۴ - بوضره لرده ایمپراطورک حرکتی تنقیداته
 اوغرامش ایدی۔ بوراده ده خاقان سابق هنوز حکمدار ایدی۔
 عجبا حکم زمانه اویہ جقمی دیبه تردد ایدیوردی۔

شرقده دریادل آدم لر اکسیک دکل . هر شیئی خوش کوریر لر . علت و غایه آرامازلر . بر « حکمت خفیه » یه معتقد در لر . بویالان دنیا ، بویله کلیر ، بویله کیدر ، دیر لر . مثلا بویله بر لاقید ذاتک یاننده « حالا ایکنجی فرقه اسکیمی کبی قاله جقمی؟ قادر و خارجنده بر مشیر ، درت فریق ، التی میرلوا ، یکر می التی میرالای ، ایکی یوزه یقین قائم مقام ، بیکباشی و قول اغاسی اوراده طوره جقمی ؟ فرقه حربیه ناظرینک امریله ایسته نیلن یره سوق اولنه میه جقمی ؟ » دیدیکز . در حال جواب ویرر : — آدم ، خوش کوریکز بوده مشروطیتک نظر بونجی اولسون ... ینه بوذات حاضر ایکن بری دیسه که : « بیگ یدی یوزغروش معاشلی ، سلاحلی تفنکجیلر حالا رشاد افدینک ، صلاح الدین افدینک دائره لرینی بکلیه جکلرمی؟ » ینه عین جواب : — آدم ، خوش کوریکز . مشروطیتک نظر بونجی اولسون ... بری ده شویله بر اعتراض ده بولنسه : « بونصل ایش ؟ داخلیه ناظری ایک اون بشنده ، صوکنده معاشنی تیقیر ، تیقیر آلسون . دائره یه یوزده قرق ویرلسون ، معاش آله میان دائره لر بولنسون ... » ینه عین جواب . — هایدی بوده مشروطیتک نظر بونجی اولسون ... دیکر بری ده دییور که : « جانم بونصل رسمی غزته! بغدادده برشی یوق دیه بر خبری تکذیب ایدیور . ایرتسی کون دیکر غزته لر تلغرافلرله ، اوزون مکتوبلرله خبری تأیید ایدیور لر ... » فقط ینه بزم کنیش یورکلنی جواب ویریور : — آدم سن ده . بوده مشروطیتک نظر بونجی اولسون ...

اولیه اما بزم مشروطیت اداره فسنه ، پوسکولنه ، کوکسنه ، آرقه سنه نظر طاقلری ، صارمساقلر اصلمش ، جیلرینه چورک اوقی طولدیرلمش مکتب چوجغنه دونیور .

قره کوز بزه خفیه ژورناللرندن بر نمونه کوستردی. محکمه دور حریتده قبا صبا، فقط سحر باز لسانیه یازلمش بر ایکی «عریضه» صورتی میدانه چیقاردی. اوتوزسنه ملتی استبداد آلتنده ازمکه سبب اولان بواججوبه لرك کیم بیلیر دهانه شکللری وار! اواسکی دورک بیوک کوچک، آلم کسدم دره بکلری نه لر ایجاد ایتشلردر! اورتاقلاشه کیدن، مع مافیله قایدقلری کلاهلی ده بری برینه کیدیرن استبداد رجالی ده البته آره لرنده چته پارولالری کبی بر برینک آ کلایه جفی، لسان ناموس وحیتک بیکانه قاله جفی نیجه تعیرات بولمشلردر! روایت کوره فلان پاشا «بن او جورناللری بر اورتیه آتسه! ..» دیمش. او جورناللر اورتیه آتسه ده بر امکدار خفیه اسکیزی لازم که تفسیر ایده بیلسون. بونلردن بری باری بر لغات کتابی ترتیب ایتسه ده وکلایه کوندرسه، اورایه دیکر پاشا اوراقی کبی دستلر دوشدکجه تدقیقاتده زحمت چکلسمه، مثلا دیکر فلان پاشانک قماشلری نه جنس قماش اولدینی ایجه آ کلایشله ... «بوکلفته حاجت یوق، آره ده اسکی دوردن قالمه لردن آ کلایه جقلر بولنور» می دیدیکز؟ بونی بیلیمز.

زمانك نه جلوه لری وار! درت آی اول نه ایدك ، شیمدی نه اولدق ؟ شیمدی کیمی مبعوث یاپالم دییه خلق غیرتده ... بر آز اول کیمی جورنال ایده لم ، دییه خفیه لر فساد قورمقده ایدی . درت آیده بو قدر تحول وار ! .. ارتجاعیوندن اولماق شرطیله ، بر عصر اولنه ارجاع نظر ایدرسهك اوزمان ایله بو زمان آره سنده مشابته کورو یورز .

(تایمس) غزته سنك ۱۰ تشرین ثانی ۱۸۰۸ تاریخنده ، یعنی بوندن یوز سنه اول یازمش اولدینی فقره یی نقل ایدیور . بوققرده دینلمشدرکه :

« ممالك عثمانیه ده شیمدیکی اسایشك بر مثلی کورن اولماشدر . [حمد اولسون شیمدی ده بویله] بوکا موفق اولان صدراعظم بایراقدار مصطفی پاشا او امرك حرفیاً اجراسنی پاشلره تنییه ایتدی . یکیکچریلرک دائره اطاعته جلیله اشتغال اولوندی . [شیمدی یکیکچریلر یرینه غزته لر وار .] زیرا یکیکچریلر اسکیدن بری کندیلرینی پادشاهی خلع ایتمك حقنه مالک صانیرلر . هر فسالق جزالاندرلدینی کبی مأمورین معاشاتی ده کوننده ویریلیور . [شیمدی یالکز ناظرلر کوننده آلیور . استقراض مقاوله سی امضالانیرسه بوتون مأمورلرده کوننده آله جقلا] صدر اعظم بوتون اردویی نظام جدید عسکری حالنه قویمغه قرار ویرمشدر . [شیمدی بوتون ملت نظام جدید الته کیریور .] باب عالی ایله روسیه مناسباتی قرار سنز دوام ایدیور . [شیمدی روسیه نك یرینه اوستریا قائم] ... »

اوت بر عصر اول نصل اولمش ایسه شیمدی ده هر ایش یولنده ، هر شی وار . یالکز بر شی یوق :

بایراقدار مصطفی پاشا !

قاز کلن یردن طاووق اسپرکنمز ، دیه کیم سویلش ؟ بو
اسکی بر سوز . شیمدی بر قویون باغشلادیغکز برندن تک
بوینوزینی ایستسه کز ویرمه سی محتمل . بلکه یارین او برکون
اویله غرابت پرور بر آدم ایشیده جکز که النده کی پرومسه
بیوک اکرامیه تصادف ایتسه بش اون بیک لیرادن وازکجه جک
یدی سکز لیرا ویروبده تحویک اصلنی آلمه جق . احتمالی
یوقی ؟ سابق قرنادن فلان بک جلیبر کهیالغنده جلیبردن بغير
حق تام قرق ایکی بیک لیرا آلمش ایمش . جلیبر حقلری اولان بو
پاره بی اعانه ملیه یه هدیه ایتدکیرینی شهرامانته بیلدر یورلر ،
شهرامانتهجه بوپارهنک فضولی اوله رق فلان بک طرفدن آلدینی
ثابت اولیورده اقامه دعوی ایچون مقاولات محررینه ویریه جک
بش بیک غروش بولنه میور . دعوادن واز کچیلیور . راغب پاشا
ایله حشمته عطف اولنان فقره معلوم . حشمت ، عینتاب
قاضیلغندن عودتنده آرقه سندن کلن شکایتجیلرک قطعاً عینتابلی
اولمدیغنی ، چونکه اورادن استانبوله کله جک قدر کیمسه ده
پاره برامدیغنی سویلش . بونک کبی ، نه جلیبری صویان فلان بک
بونلرده ، نه ده اسکی شهرامینی شهراماتی ورنه سنده بش بیک
غروش براممش که ...

اولسی کون استانبولده نه غریب بر صفحه حیات کورولدی .
 بر طرفده بیکلرجه آدم ، انتخاب صندوقلری دست احترام
 وافتخارده ، موسیقلر چالهرق طولاشیور ، او بر طرفده ینه
 بیکلرجه آدم باب عالی اوکنه طوپلانهرق شکایتله نمایشلر اجرا
 ایدیور . بری بر کوشهده ارقداشنه « بونلر نیچون کلشلر ؟ »
 دیه صوریور . ارقداشی اطرافنه باقیور . دور استبداددن قالمه
 بر اعتیادله یاواشجه دیورکه :

— تشویق اولمی تشویق ! یا عثمانلیلرک حریتنی بر درلو
 هضم ایتمه ین ، اسکی دوستلقدن دها زیاده خوشلانان ، ینلسهده
 اظهار هنردن واز کچمه ین سیاست پهلوانلرینک طولایسیله
 پارمنی ، یاخود استبداد دوکونتیلرینک ...

— جانم بونلری براق . نه ایستیورلر ؟

— استانبولدن اون ایکی روم مبعوث چیقسون ، دیورلر مش .

— طوپی طوپی استانبولدن اون مبعوث انتخاب اولنه جق .

بورادن اون ایکی روم مبعوث نصل چیقار ؟

— اوننی بورادن چیقاره جقلر ، ایکیسنی ده آتنه دن

کتیرته جکلر مش .

مملکت شوق و شادی به مستغرق. عید ملی نك عرفه سنده یز، دیورلر. انتخاب صندوقلرینی حریت مارشلری چالهرق، حریت شریقلری سویلیه رك طولاشدیر ییورلر، دعالراوقیورلر. اکر روایت صحیح ایسه، بر دعا کو افندی آرده «حق، روم و طنداشلریمزی شیطان شرنندن خلاص، کندیلرینه اذعان و اخلاص احسان ایلیه» دیه دعا ایتمش. بری ده دییوردی که: «بر کون، بر بکچی انتخابی اعلان ایچون داوول چالدی. بو هر کسی شوق کتیردی. بوکا حیرت ایدلمز. قلب امتده بر یکن اضطراب استبداد، بر آه ایله طغیان ایدر، ینه او قلبده بر طوتان افتخار حریت بر آوازه ایله عرشلره چیقمغه باشلار. بر دمیرجی کاوه ضحاککی نصل بر باد، بر کیلیوم تل مملکتی بر ظالمک پنجه سندن نصل استرداد ایتدی؟ حمد اولسون بزده بو صفحهی کوردک. حریت قهرمانلری وطنی قورتاردی. بر کون دکل بیک کون بایرام یاپسه ق یریدر. بو فخر و مسرت آرهنده کار اهلی ده کندینه قازانچ دوشونیور. بری یاواشجه یاننده کنه دییورکه: — کوردکی؟ انتخاب صندوقلرندن بری دوه اوستنده کزدیر یلیوردی. انتخاباتدن صکره بو دوه یی آلسهم ده، حریت جیلانی کبی، بر کوزل یرده تشمیر ایتسهم، عجباً پاره قازانیرمییم؟

« قادینی آراییکز ! » فرنکلر شو سوزی بتون وقوعات عدلیه یه تطبیق ایتک ایسترلر . مهم ومغلق بر جنایت وقوع بولدی ده تحقیقاته باشلانیدی ، درحال دیرلرکه : « قادینی آراییکز . » بو سوز قادینلرک مزیتلرینی تنقیص ایدرمی ؟ بالعکس ... اوزوپاده نسوانک رجال اوزرینه نفوذ وحاکمیتک قوتی کوستیرر . دون « احمدحمدی » نک مشروطیته بیچاق چکن بو مرتجعک محکمئه جنایتده اجرا ایدیلن محاکمه سنده حاضر بولنانلر هنوز ضابطه مزجه « قادینی آراییکز ! » دستوری معمول به اولدینی حالده بونک بر صفحه سنی کوروب اکلاملر . احمد حمدی « بن ، بکا صاحب دکلم . هر نه یاپدمسه قاریمدن ... اوچ دفعه براقدم ، آلم . ینه قورتیله مدم . نره یه کیتدمسه آرقه مدن کلدی . بو ایشی ده بکا او یاپدیردی . اکلادم . بنی سویورسه نیچون باشمی بلایه صوقدی . سومیورسه نیچون پیشمی براقدمی . » دیه کندینی مدافعه ایتمش ... یاخود هیئت محکمه ایله دردلشمش . محکمه حه بو آدمک جنتدن شهه ایدلمش . محکمه نک حتی وار . دها دنیانک حل ایده مدیکی بویله چتاللی بر مسئله یی نصل کسدیروب آتسون . باخصوص احمد حمدی ینه زوجه سندن طویدیغنی علاوه ایله « سرایده اوکی قیزم واردی . اوراده یانمش . خنکاردن دعوا ایده جکم » کبی علامت جنت کوسترمش ... بو چرخ بر آزدها دونوبده شاه ایران دنده ملتی قانون اساسی یی السه ، نیچون او قدر قانلردوکوب جانلر یاقدین کندیسندن صورلسه اوده « احمد حمدی » نک محکمه یه ویردیکی جوابی ویره جک ؟

بر ایکی کوندن بری تبدل وکلا سوزلری ینه اورتیه
 چیقدی . بودفعه خبرك موثوق اولدینی سویلیور . فقط نصل ؟
 وکلادن برقاچی استعفاستی ووروب چکیله جکمی ؟ بویله یابه جق
 اولانلر شمدی یه قدر یاملی ایدیلر . وکلادن برینك « غزته لرك
 بنی استمدکلرینی کورییورم ، فقط عنادیمه یرمدن قلدایمه جغم »
 دیمش اولدینی روایت ایدلشدی . قاینه طاقیله دوشه جکمی ؟
 مجلس مبعوثان هنوز آچیلمدی ، امن و اعتماد رأی طویلانمدی که ...
 بویله اوله جغه حکم ایدلم . عجبا برقاچ کوندن بری تبدل وکلا
 شایعه لری قصدامی چیقارلدی ؟ آرده ایشکلی اولانلر مقاملرینه
 — اسکی اصوله کوره — کندیلرینی نازه چکسونلر ، کلسونلرده
 دائره لرده صیقی صیقی طوتیلان دوام ژورناللرینه کوره مستعفی
 عد ایدلسونلر ، دیه بر ترتیمی وار ؟ بوکلفته حاجت وارمی ؟
 دها کسیرمه یول : قاینه ریئسی ، وکلایه برضیافت ویرسه ،
 بونلر ایچندن ایستمدکلرینی دعوت ایتسه ، دعوت ایدلمه ینلر ،
 که شوف افقیدین عبرت آلهرق ، چکیلیرلر ، کیدرلر . یاینه
 آدیرمازلرسه ؟ واقعا باب عالیده کیجه لری چالیشمق ایچون
 لامبهر قونلدی ، اما وکلانك هنوز دوشکلری کتیرلمدی که
 بودوشکلری قپودن طیشاری براقسونلرده کندیلرینه استتقال
 کوروندیکنی آکلاتسونلر .

عجبا گوشه بوجاقده صیقشمش، قلمش اولان دور استبداد
رجالی هر کون غزته لری او قودقجه نه لر دوشونور لر؟ بونلر
ایچنده « غزته لری سورم ! » دیمش اولانلری ده وار. بوندن
استدلال ای دیورز که غزته او قویانلری ده وار. کیم بیلیر ،
بلکه غزته لری که دواملی مشتریسی بونلر در. ذم و قودح دعواسی
موده سی چیقهللی، دور استبدادده قوت و قدرتلرینی هر نظامک
فوقده کورن بورجال، مطبوعات نظامنامه سنک ذم و قودحه دائر
ماده سنی، بو ایکی کلمه نیک تعریف قانونیسنی دفعه لرله او قومش لدر در.
کندی لرینه یکانه تسلی بو قالدی . غزته لرده حقلرنده برشی
کورسه لرده هان دعوی آچسه لر ! التماس یوق اما شیمدیکی
ملکیه و عدلیه مأمورلردن غزته لری سومه ینلر چوق ...

ینه او اسکی رجال غزته لرده بعض فقره لری او قودقجه
کیم بیلیر نه قدر حیفلنیر لر . مثلاً سابق فاس امیری عبدالعزیزک
او جوزجه صاتیلق ایکی یوز جاریه سی بولندیغنی خبر آنجه
بلکه کندی کندی لرینه دیمش لدر که :

— آه اسکی دور اولسه یدی ! برر درجه ترفیع ایتمک ،
برنجی رتبه دن نشانلر آلمق ایچون نه کوزل فرصت ایدی !
دور استبدادده جاریه لر دن تیاترو طاقمی تشکیل ایدن
ذاتده احتمال دوشونمشدر :

— اسکی دور اولسه طاقمی تماملامق ایچون تلغرافله پی
اوریردم .

مجلس مبعوثانك كسادينه بش اون كون قالدی . نطق
افتتاحی زرده ایراد اولنه جق ؟ احتمال بعض مبعوثلریمز بون
دوشونیورلر . بشكطاش سراینده می ؟ بوکا احتمال وارمی ؟
زلزله دن طاوان سقطلمش دكلی ایدی ؟ مبعوثلریمز بویله بر
سقط قبه آلتنده البته بولوندیرملاز . مراسم دائره سنده می ؟ دور
استبداد معایده سنه بکزر . بوده اولماز . مجلس مبعوثان کندی
دائره سنده آچیلملی . پك طار . اویله ایسه حریبه نظارتی میداننده .
مبعوثلریمز بلکه بویولده ملاحظاته دالیورلر . بر طاقمی ده
احتمال توسیع مآذونیتهمی ، عدم مرکزیتهمی ، علی کل حال بر
مرکزیتهمی طرفدار اولسه م ... دیه ذهننده سنیا سی بر
پروغرام حاضر لمقله مشغول . « عدم مرکزیت ، بوهپسندن
ای . منتخبلریمك بوصورتله کوزینه کیره رم » دیه دوشونلرده ،
کیم بیلیر ، بلکه وار . نه منزویانه بر مسلك . مثلا بر ولایتك
قضالری بواصول ایله اداره اولنیور . طرق ومعابر انشا آتی
قضا اها لیسنك کندی حقی ، حتی ناحیه لرك . بر قضا یول یا پیور .
یولك نهایتی غرب شمالیده . دیکری ده بر یول انشا ایدیور .
منتهاسی شرق جنوبیده . بری برینه التصاق ایتسی غیر قابل .
اویله که قضالر آره سنده اختلاط منقطع . هر قضا ، هر ناحیه
« آزیجق آشم آغریسز باشم » دیوب کییدیور . « دنیا
وارمش ، یا که یوق اولمش نه امورك ؟ » ترانه سنی چالیور ...
امانه اتحاد وترقی !

انتقام . فنا شیء . حسیات عالیجنابانه یه یاقیشدیر یله میور .
 انسان کامل اولانلر دشمنلرینه قارشلی بیله عفو ایله معامله
 ایدرلر . قاعدۀ حکمت ده ، بر چوق مذهب ده انسانلره « بری
 بریکزی سویکنز ! » دیور . حتی مسیح « سزه بر طوقات
 اورانه اوبر یناغکزی ده چویریکز » دیمش ... نه چاره که انسانلر
 حس انتقامدن فارغ اوله میورلر . یورکلرندن بو حسی قوباروب
 آته میورلر . نصل آتسونلر که ده پک کوچک یاشده بر چوجق
 بیله یوموق الی اینجیتمش اولان براویونجاغی بردقیقه اول سورکن
 جانی یانجه او یونجاغه غضوبانه باقار « ایح ! ایح » دیه او یونجاغی
 دوکر . معصومانه انتقام ! بونک کبی قاضی کوی اها لیلی ده اداره
 مخصوصه دن او قدر بیزار اولمشلر که برنجی موقع بیلت آلمشلر ،
 پاره لری ویرمشلر ، واپوره یینمشلر ، موقعه ده یر بوله مامشلر ،
 کوکرته ده تتره یه رک کوپری یه قدر کلشلر ، کوپریده اداره دن
 انتقام آلمق ایچون اللرنده کی مقوا پارچه لرینی بیلت طویلا یانلره
 ویرمه دن چیقمشلر ، یوها باغیر شمشلر ... مرکبنی دوکه مه یین
 سمیرینی دوکر ، دیرلر . سمیرینی دوکه مه یینلرده هیچ اولمازسه
 « یوها ! » دیه باغیر لرلر آ ... حریت وار !

خیلی زمان اول، قانون اساسی نك ایلک دفعه اعلانندن ده
مقدم «تبدل وكلا» نامیله بر او یون ترتیب ایدلمش، یالکیز
سرایک خصوصی تیاتروسنده آره صره پك ذوقلی، نشه لی
کونلرده اوینادلمش، دیه بر روایت واردی. بو او یونک سیرینه
او زمان وكلا ی فحامده دعوت اولنورمش، او یونک اساسی:
«کوچک ظاغلی بن یاراتدم!» دیه جک درجه ده بر غرور
نمرو دانه ایله برر قولتوق اوزرنده عظمت فروش اولان وكلا
بردن بره تبدل خبرینی النجه کیمی فندق قبوغنه کیره جک قدر
بوزیلیور، کیمی قولتوقلرک آتته، آردینه صاقلانیور. اوت،
بر زمان تبدل وكلابویله ایمش. شو زمانده ایسه مجلس مبعوثانک
عدم اعتماد رأیله بوکا یقین، حاله موافق برتأثیر حاصل اوله جق
دیه دوشونیلیوری. فقط درس کیمی ایله امتحان آره سنده
طلبه امتحانه حاضر لانیرکن او یون چیقاردقلری کبی وكلا ده مجلس
مبعوثان قارشوسنه برکوشه قاپماجه ده اوینادقدن صکره چیقماق
ایستمشله. نه دیه لم؟.. عجا هر شئی بیلیرم ادعاسنده بولنورکن
اورکستروده نوطه یی او قومیه رق قولاقلری طیرلامالایه جق
درجه ده فالصولریاپان، آهنگی بوزان فلاوته جی، یکی وظیفه سنده
بوروسنی دوزکون اوتدیره بیله جکمی؟ بلکه اورکسترو رئیسک
قولاغنه خوش کله جک، «جانی ایسته ین دیکلمسون» دیه جک،
فقط باقالم مجلس مبعوثانه دیکلته بیله جکمی؟

آه بو انسانلر ! کندیلرینه بویوک پایه لر ویررلر ... علم و معرفتده حائر کمال اولمق ایسترلر . حکمت خفیه یه قناعتله اکتفا ایتمزلر . سر خلقتی کشفه چالشیپلر . بوتون حادثات دنیانک اسبابی تخری ایدرلر . نصل ل یاغمور یاغور ، نصل شمشک چاقیور ؟ مریخ سیاره سی مسکونمیدر ؟ مریخک سکانی ، سکان ارضدن ده اذکی ده اترقی میدرلر ؟ ... ایشته بونلر کچی نیجه مسائلک حلیله اوغراشیپلر . اورته ده بر وقعه کورونجه علل واسبابی آرارلر . دور استبداده وقعه لریک اسبابی قولای اکلایشیلیدی . (واو) طرفده واقع اولدی ، دینلیدی . اجراآت حکومتک کشفی قولای ایدی . مشروطیت اداره ده عقللر سیوریلدی . عقلک یا تمینی شی قولای قولای قبول اولونه میور . مثلاً تبدل وکلانچون بویله اولدی ؟ فلان ناظر فلان موقعه نیچون بجایش صورتیله نقل اولندی ؟ بو طرز اجراآتک سبب وعلتی نهدر ؟ دیه درین درین دوشونیلور . دوشونمکه حاجت وارمی یا ؟ اعتیادادن ، تأثیرات محیطه دن انسانلرک قولای قولای قورتولمه سی احتمالی وارمی ؟ شیمدی بوتون سیاسیات تعویضات اوزرینه دونیور . تبدل وکلانک اساسی ده بو پولتیقه یه تابع . داخلیه ناظری تعویضاً معارف نظارتنه ، عدلیه ناظری تعویضاً شورای دولت ریاستنه ، معارف ناظری تعویضاً هیئت اعیان اعضالغنه تعیین اولوندی . اما دنیله جک که بونک ده ا قولای واردی . باب عالیده بر تعویضات دائره سی تشکیل اولونسه یدی ده بلغارستان و بوسنه هر سک تعویضاتندن مثلاً یوزده شو قدر بونلره ویرلسه یدی ! .. بویله ده یاپلسه اولوردی . فقط پاره اوپاره ده اولسه موقعک بر لذتی وار!

۱۹ تشرین ثانی ۳۲۴ — بوسنه هر سک و بلغارستان تعویضاتی ایما .. ایلک کامل پاشا قاپینه سنده داخلیه ناظری حق بکک معارفه ، معارف ناظری اکرم بکک اعیانلغنه ، عدلیه ناظری حسن فهیمی پاشانک شورای دولته نقل و بجایشلری .

سیاساتک نه غریب صفحہ لری وار! بلغار قابو کھیاسی
کہ شوف افدی ضیافتہ چاغیرلیدی نی ایچون قالقوب کیدیور .
آوستریا سفیری کیتمکہ طاورانیدی نی ، چانطہ لینی حاضرلادی نی
صرہده کمرک حاملری مأمورین حکومتدن معدود اولنجہ
تأخیر عزیزیت اییدیور ...

کہ شوف افدی نی قیرغین وطارغین کوندرن قاینہ ازمی
زحمت چکدی . « سفیر کیدرسہ کیم بیلیر نہ لر اولور ؟ »
دیدیدہ حاملرہ پایہ ویردی . ایجاب ایدرسہ بلکہ بونلرہ بردہ
ضیافت ویرر . مشروطیت ادارہده حالا شورای دولت محاکم
دائرہ سنک موجودیتہ معنی ویرہ مہمش اولان غزتہ جیلر نہ قدر
سطحی نظر ایتمش ! دور اندیش اولان قاینہ کمرک حاملرینک
مأمورین حکومتدن معدود اولہ جغنی دوشونمشدہ بودائرہ نی
ابقا ایتمش ... باب عالی نک تعمیر و ترمیمی صرہ سندنہ شورای
دولتک محاکم دائرہ سی دە توسیع اولنسه ... احتمال بویقوتازدہ
اصرار ایدہ جک اولان بر چوق کمرک حاملرینک بورادہ
محاکمہ سی کوریلہ جک ...

قاینہ ، آوستریا سفیرینہ خوش کورونمک ایچون بویقوتازہ
اورتہ دن قالدیرمغہ چالیشہ جق ایسہ قولایی وار . تبعہ
عثمانیہ نک کافہ سفی مأمورین حکومتدن عد ایتسون .. هر کیم
آوستریا مالی آلامازسہ بویقوتازہ حکومت مأموری قاریشہ ماز
دیہ محاکمہ یہ چکسون ...

دوه قوشنه اوچ ، دیمشله . دوهیم اوچه مام ، دیه جواب
 ویرمش . یوک طاشی دیمشله . قوشم طاشیه مام ، جوابنی
 ویرمش... قوجه رجال استبداد! دوه قوشنه طاش چیقاریورلر.
 اوتوز سنه در کندینی جور وقهر آلتنده ازن مستبدلره قارشو
 ملته غلیانندن بونلر صیانت ایدلدی . حربیه نظارتنه مسافر
 ایدلدی . « حکم قانون لاحق اولمهدن بزى نصل توقیف
 ایدیورلر؟ » دیدیلر . صالیورلدیلر . مجمع کبرا اولان بیوک اطیه
 کوندرلدیلر . محکمه یه چاغیریلدیورلر . « موقوفه ، کله میز »
 دیورلر . اوبر طرفدن زواللی « طین » قوزو کبی محکمه یه
 کیدیور ، تعصب ایله اوینایانلره ارتجاعیونندن دیدیکی ایچون
 محکوم اولیور... دیه لم که : مشروطیت اداره ، احرار ملتدن
 اولدقلمی اعلان ایدن دوراستبداد رجالنه سس چیقارمسه بیله
 آرتق فلان پاشا، فلان پاشا کبی شجره لیلرک دوه قوشی عذرینده
 قبول ایتمز آ . البته بونلری محاکمه یه چکر ، محکوم ایدر...
 اوزمان ایکی محکومیتی نظر دقته آلیرز ، « بر سزدن ، بر بزدن »
 دیه متسلی اولورز . یا کور علی ورفقاسی ده برائت قازانیرلر ده
 کندیلرینه ارتجاعیونندن دیمش اولان مأمورلر علینه اقامه دعوی
 ایدرلرسه!.. کور علی ده ، کندینه کور دیمش اولانلر علیهنده
 ذم و قدح دعواسی آچارسه!.. آمان ، مبعوث افندیلر ایراد
 ایده جکلری نطقلرده تغیراته دقت ایتسونلر . مشروطیت وار ،
 فقط کوره بادم کوزلی دینه جک .

تقریر محمد بر بیاران

رؤیا! دنیا بر رؤیادر، دیرلر. انسانلر ایچون حیاتک طاتلی بر رؤیا کبی کلوب کچدیکنی، بویالان دنیا به بل باغلامامق لازم کلدیکنی، هیچ برمسند واقبالنده، نعمتده بقا اولدیغنی آ کلاتمق ایستلر. فقط رؤیا دییوبده کچمه ملی. هنوز ارباب فن بو حالت روحیه یی ایضاح ایده مه مشلر، سر و حکمتی آ کلایه مامشله. شهریمزده برانکلیر مادام تیاترویه کیتمک ایچون برلیرا حاضر لایور، بولیرانک امر خیره صرف ایلمسنی کیجه رؤیاسنده کورییور، ایرتسی کون عسکر قارداش لریمزه هدیه شتایه اوله رق چوراب آلور. (شیقاغو) جوارنده مادموازل لوآنزون اسمنده بر قیز، سکسان کیلو مترو مسافده بولنان برادرینک قتل اولندیغنی رؤیاسنده کورییور. برادری اورته دن غائب اولیور، ارانیور، بولنه میور. قیز کیدیور، رؤیاسنک دلاتلیه برادرینک نعشنی چیقارییور، قاتلی بولیور...

المزده بر چاره یوق. سوزک تأثیری یوق. باری اولیای امورک اصول مشروطیتی ادراک ایتمه لری، امر خیره، نفع ناسه خدمتده بولونمه لری ایچون خیرلی رؤیالر کورمه لرینه انتظار ایده لم. آه ممکن اولسه ده شهریمزده پولیس قومیسر لرینه معاونت ایده جک مادموازل «لوآنزون» کبی بر قاچ قیز بولنسه... یاخود «لوآنزون» بورایه دعوت ایدلسه... بلکه اوزمان غزته لرده ستون ستون کوریلن قتل تفصیلاتندن بر نتیجه چیقاریله - بیلردی.

تقریر محمد به پاریس

دومنسز کمی یورومز ، صاپسز بالطه ایش کورمز . فیلسز
قدیل یا نماز . قنادسز قوش اوچماز . روز کارسز یل دکرمنی
دومنز . . . دیرلر . سببسز ایش اولماز ، دیرلر . اگری ،
طوغرو هرایشک البته برسبی ، بر منطقی ، بر استنادی وار .
علت وغایه سی اولیان سوزلر ، حرکتر بلکه طوپ طاشنده
ایشیدیلیر ، کوریلیر . . . بویله اولنجه مجلس اعیان اعضالغنه
اتخاب اولنان ذواتک سبب وعلت اتخابنی آرامقده هرکسک ،
باخصوص غزته جیلرک حتی وار . دومانی کورن آتش آرار .
هر حادثه بر سبب آلتنده . حتی بعض معاملات حقنده یالکز
سبی دکل ، غایه بی ده آرارلر . بعض تدبیرلرک نتیجه سنه کوره
احتیاطنی حاضر لارلر . بونک بویله اولمق لازم کلدیکنی اکلاتمق
ایچون ، ولوکه عامیانه اولسون ، مناره بی چالان قیلغنی حاضر لار
دیرلر . شو وشو ذات مجلس اعیان اعضالغنه لایق کورلمش . عجا
اسباب ترجیح نه ؟ .. بری دیورکه :

--- تشکیل اعیان حقنده کی اصول ایلریده تبدیل اولندیغنی
حالده وضع ایدیله جک یکی اصولک سهولت تطبیق دوشونلدیسه . . .
بوفکرله حیات سیغورطه قومپانیه لری اطباسندن هیچ برینک
قبول ایتمدیکی ذواتدن اتخاب اولندیسه . . .

فقط بودوشونجه حس انسانیتیه مغایر . . . بلکه استخاریه
یاتلمش ده بوکا کوره اتخاب ایدلشدر ، یاخود فلانلر ، فلانلر ،
شونلر ، بونلر داخل اوله رق طور به یه اسکیدن یکیدن برچوق
رجالک اسملری آتلمش ، قرعه چکلمشدر . قسمتنده اولانک
قاشیغنده چیقمشدر .

استانبولده نشر اولسان غزته لرك برده آمانجه ارقداشی وار. مطبوعاته ایلک آیاق آتدینی زمان «سلفم کبی ابوق صابوق سویلیه جکم، عثمانلیلرله آمانلر آره سننده کی دوستلغی تقویه ایده جکم» دیدی. «باقالم» دیدک. بوغزته، «عثمانیشر لوئید» بزه دوستمزی، دشمنمزی طاتمق لطفنده بولنیور، بو آراق استانبولده مسافر اولان انکلیر بالقان قومیتهمی رئیس موسیو باقتونک و قتیله ترکر علیهنده بولنش اولدیغی سویلیور. فقط بو باقتون، آچیقجه جواب ویریور: — بن عثمانلیلری اکللاماشدم. اسکی دورده حقلرنده یا ککش معلومات آلم، علیهلرنده بولندم. حتی مشروطیتدن صکره ینه بولنلرک صمیمیتدن شبهه ایتدم. شمدی کلدیم، کوزمله کوردیم. تبدیل فکر ایتدم، خطامی اکلادم عثمانلیلره قارشلی محبت قلبیه حاصل ایلدم.

قرقییل کنهاکار، برکون توبه کار، دیمکده اولان عثمانلیلر طوغرو سویله نی طقوز کویدن قوغسه لرده کندی کویلرندن قوغمازلر، مسافرلر پرورلکلرینی کوستریرلر. آه نه اولور، دور استبدادک نحوستندن قورتیله میان، جبراً ملت آره سننده بر موقع طوتمغه صاواشان رجال موسیو «باقتون» دن درس اخلاق السه لرده، قباحتری یوزلرینه اورلیدیغی زمان: — دور استبدادده باشقه درلو یاشایه مزندق. بر سوری امللریمزی، قارلرمزی، مترسلیرمزی فدا ایده مزدک. شمدی ارتق توبه کار اولدق، یمین ایتدک. خدمت ایده جکتر. بزی عفو ایدک، خدمتمزی قبول ایدک...

دیسه لر!... بلکه مقبول اولور. حتی صقالی تراش ایدرک، باشنه سیلندر شابقه کچیره رک لوندریه فرار ایدنلر بویله بر استغفارله «بزی ده سرور ملیدن محروم ایتیکیز.. استانبول مبعوثلرینک کردونه ظفرنده بریمز آرابه جیلق، دیکریمز اسپرلک ایدلم!» دیه استرحامده بولنسه لر احتمال بوکاده سس چیقارماز...

تقریر محمدہ بر بایران

استانبول اہالیسی ایچون بیوک بر بشارت! ایکنجی دائرہ
 بلدیہ تأسس ایدر ایتمز قلب امته انشراح ویرن اجرا آتدہ بولندی.
 بانی قانون اساسی مدحت پاشا مرحومک روحنی شاد ایچون،
 وقتیلہ قوناغنگ یولندیغی صوغان اغا محلہسنہ « مدحت پاشا
 محلہسی » اسمنی ویردی . آہ نہ اولور . دیگر بلدیہ لردہ بونی
 کندیلرینہ نمونہ امتثال عد ایتسہلر! سکرنجی دائرہ نک ییلدیز
 یرینہ « نجم حریت » دیمہسنہ مساعده اولمازمی؟ مجلس مبعوثان
 دائرہسنہ قربیتی مناسبتیلہ آرتق « یرہ باتان محلہسی » موافق
 برنامی؟ بورایہ بر شنک کتیرمک ایچون فرح آور بر اسم
 بولونسہ ... قرووا زورلر یاپیلنجہ یہ قدر محلہ لردن بر ایکی سنہ دہ
 نیازی بک محلہسی ، انور بک محلہسی اسملرینی ویرہ بیلیرز .
 نیچون حالا « قرہ کوی میدانی » دیہ بوقارا کلک اسمی قوللانوب
 کیدیورز . عناصر مختلفہ نک ممر وجمعی اولان بر میدانہ « اتحاد
 ترقی میدانی » دیسہ ک اولمازمی؟

قوجہ ایکنجی دائرہ بلدیہ بایزید میدانہ بردہ ستون حریت
 رکز ایدہ جک ، اتنہ زلال حریت روان اولان چشمہ لر
 یاپدیرہ جق . بر طرفنہ مدحت پاشانک خاطرہ سنی تأیید ایچون
 قانون اساسی بی ، دیگر طرفنہ کلاک بر منظومہ سنی نقش
 ایتدیرہ جک ...

عجبا کوزیمزہ بآتمغہ باشلایان سلطان احمد میدانندہ کی چشمہ
 معلانک اوزرینہ قنادلرینی مجلس مبعوثان دائرہسنہ طوغرو
 آچمش ایری بر قارتال قوشی رسم مجسمی وضع اولونسہ ، غاغانہ
 بر لوحہ ویرلسہ ، اوزرینہ جامع امویہ ویا مسجد اقصانک
 کوفی یازیلرندن قویہ ایدلک اوزرہ « یشاسون حریت! » کلہ لری
 حک ایدلسہ چشمہ کوزیمزہ کیررمی؟

تفریح بر باران

اوج کونلك بلك بلكدر، دیرلر. بو اوج کونك بكي، پاشاسی ده منتخب ثانیلردر.. اقدام، فلان قلوبه بیوریکز، خیر اقدام کیتمیگز. فلان قرا تخانه یه کلیگز. سزه قهوه وچای ا کرام ایده لم. او قرا تخانه یه کیتمکی؟ زنه ار، زنه ار! سزی برشکار کبی اولامق ایستورلر. دام احتیاله دوشمیگز... خیر، خیر او یگز دن چیقمیگز، کوزلرینی یومیگز، برشی کورمیگز. قولاق بریکزی طیقایگز، برشی ایشتمیگز. بیطرف اولیگز. مبارک جمعه کونی الصلوة زمانده دارالحیره کبرکن «خیردر انشاه» دییگز. وجدانکزک حکمنه تابع اولیگز.. نیچون بویه دوشونیورسکز. انسان، انسان اولق ایچون راه سلامتی بوله ماز، ضالته قالیر. بر مرشد کامله محتاجدر. بر دلیل پاک اعتقاد، بر ناصح فضیلت معتاده پیرو اوللی. اقتدارینه کوره مسلمه فرض اولان حج و طواف بیله دلیلسز اولماز... ای منتخب ثانیر، ایشکزی ای کوریکز، سزه هرکس «غزاکز مبارک اوله!» دیشون... ای منتخب ثانیلر، سزه رهبر حمیت وطنیه در. بوندن اوته نه ایسترسکز. ای منتخب ثانیلر، ایشته بر کچید، موحد ایله منافق بوراده آیریله حق... قوت اتحاد بوراده کوستریله جک. آق قویون، قره قویون کچید باشنده بللی اوله حق... بر کار آزموده بونلری دیکلدی، دیکلدی ده دیدی که:

— جماعت نه قدر چوق اولسه امام بیلدیکنی اوقور.

تقریر محمد بر پاریس

انسانلرک ماضیسی اولدینی کبی بنالرکده ماضیسی وار . فقط نیجه بنالر انسانلر کبی نهایت بر عصر دکل ، عصر لرجه پایدار اولدینی ایچون بونلرک صفحات موجودیتی دها واسع ، دها رنگارنگدر . بر کره اسکی سرایی کوز اوکنه کتیریکزده ییزانس زماننده ، بوندن صکره بوراده نه وقعهر کچدیکنی دوشونکز . باب عالی اوکندن کچرکن بوراده شمدی جانشین اقبال اولان ذواتک اسلافنی ملاحظه ایدیکز . برده اخلاقنه طوغری سوق فکر ایلکز . اسکی سرایله سلطان احمد میدانی آرهسنده وقتیه یول وارمش ، شمدی باب عالی ایله مجلس مبعوثان آرهسنده آچیلان شهراه ترقینی تأمل ایدیکز . ماضیسی بوزوق انسانلر کبی نیجهده ماضیسی کیرلی بنالر وار . برنجیلرینی قادرو خارجه چیقارمق ممکن ، ایکنجیلرینی « شرف المکان بالمکین » قاعدهسیله تمیزله مک ضروری ... بونقطه نظر دن یکی پوسته خانه بناسی پاک بر ماضیمز وار ، دیه اعلان افتخار ایدن احرار کبی کیم بیلیر ، نه قدر مغرور اولور . لسان حال ایله دیر که : « نه موتلوبکا ! ملت عثمانیه یه ایلك خدمتی ، منتخب ثانیلری آغوشمه آلهرق استانبول انتخاباتنه مکان اولقله ادا ایدیورم . » فقط غروره کیمدن ونه دن اولسه تحمل اولنه میور . انسان پوسته خانه یه بیله شویله بر جواب ویرمک ایستیور :

— او قدر مغرور اوله . وقتیه سن ده سایه معموریتوایه جناب پادشاهیده وجوده کتیرلمش ایدک . ملتله آلیش ویریشک یوق ایدی . صاف جههلی انسانلر ، هنوز مشیمه مادرده در . پاک جههلی بنالرک هنوز تمل طاشی آتلامشدر .

تفریح بر باران

استانبول مبعوثلری ! کیملر اوله جق ؟ انسانلرک نه شدتلی
انتظار دقیقه لری وار. دون آقشام بوسؤاله قارشوحس ایدیلن
شدت انتظار کبی ... بودقیقه لر گاه بر فرده ، گاه بر خلقه توجه
ایدر. عاشق شیدانک حال انتظارینی تصویر ایدن شاعر لر نه لر ،
نه لر سویملر !

قیزی اوله جق ، اوغلامی ، بونک ایچون بر طاقم بابالر
اندیشه لی ، بتون آنالر اضطرابلی دقیقه لر کچیرمشر .
ینه آتش انتظار دکلی که آت یاریشلرنده آوروپالیری یوز
بیکلرجه فرانقلق بخلره سوق ایدیور ، حتی بو بخلر عقل
ومنطقک اصلا قارشمدینی ، بخت وطالعک اجرای حکم ایتدیکی
قرعه لره ، پیانغولره ، حتی انتخاب ایشلرینه تشمیل اولنیور. کیم
قازانه جق ، کیم غائب ایده جک ، کیم ایلرویه کچه جک ؟ .. ایشته
بشریتک اک بیوک مشوق ! ینه بوتشویق دکلی که استانبول
طلومبه جیلرینه بو قدر غیرت جاهلانه ویریور ، بلکه هیئت تفتیشیه
ارکاندن بعضلرینه ده غیرت عالمانه ...

پیانغولرده برنجی اکرامیه یی قازانان نومرولر ، انتخاباتده
اکثریته مظهر اولان اسملر ، آوروپاده قوتلی پروجکتورلرله
بلوطلره قدر عکس ایتدیریلیور. قوتلی پروجکتورلریمز یوق ،
فقط پیانغولریمز ، انتخاباتمز وار !

برنجی اکرامیه بربانقه یه دوشرسه « پاره پاره یی چکر ! »
دیرز. استانبول مبعوثلغی فلان وفلانه دوشرسه نه دیه لم. ایشته
دیه جک :

— اه بس ، باقی هوس !

انسان ایچون کلدن نازک ، طاشدن پکدر ، دیرلر . اوت ،
برنظره انفعال انکسار قلبه سبب اولور . شاعره « فقط ، او
نظره سودا فشان بیتیدی نبی ! » دیدیرر . اوت ، انسان نه
فلا کتله اوغرار ، « آدم قره طاغ اولسه کتیرمز بوکا طاقت ! »
دیرده ینه طاتی حیات ایچون تحمل کوستیرر . « حیاتم محواولوب
بیتدی ، املرر بیتمیور حالا ! » ترانه سیله ینه کندینه برتسلیت
آرار .

امتحانده بر درسدن دونن صاف چوجقلم بیله ، شو ایلك
انفعال قارشوسنده ، کندی حرکتلرینک نقصاتی دوشونمز لر .
بو حال حشریلکک نتیجه طبعیه سی بولندیغنی حساب ایده مز لر .
« زوکورت تسلیسی » قیلندن کندیلرینه معذرتلر آرار لر . تکرار
امتحان ایچون امید بسلر لر . ایلروده ایکی صنف امتحانی بردن
ویروب آرقداش لرینه تفوق داعیه سنه دوشر لر . هیچ اولماز سه
« دوندک ایسه ده صفر آلمدق یا . ایکی نومرومز وار ! » دیه
متسلی اولور لر . فقط نه غریبدر که کندیلرینه شو « فانی تسلی » یی
احضار ایدن میز لره قارشو بر حس شکران بسلیه جک یرده
آنلرک قدرناشناس اولدق لرینی تخیل ایدر لر . بعضلر میز لرک
اکثری سنه توصیه لی اولدق لر یی حالدده ظهور ایدن نتیجه دن
حیف لیر لر . عجباً انتخاباتده قازانه میان نامزد لر منتخب تانیلره
قارشو بوکبی حسیات ایله می متحسدر لر ؟ البته کندیلرینه
بر تسلیت بولمشلر درر . احتمال کیمی بحق « سردفتری یم زمرة
حرمانزدکانک ! » اورته حالیلر « هرکسک عالمده بیک مافوقی ،
بیک مادونی وار ! » ، تک رأی ایله قالانلر ده « منفرد قالدم
بو یولده کائناتک رغننه » دیه رک متسلیدر لر .

نه اولهیدی ده شو سیاسی مسئله لر اورته دن قالقهیدی !
 بزده مجلس مبعوثانمزدن بلغار مسئله سی ، بوسنه-هرسک مسئله سی ،
 عجبا نه اوله جق ، دیه اندیشه لره دوشمه دن مستفید اوله یدق .
 اوتوز سنه لك حسرتك ذوقنی طویه طویه چیقاره یدق !
 بویولده تمیناتده بولنانلره برشی دینه مز . حتی « آلمان
 دوستمز زرده ؛ بوسنه-هرسک مسئله سنده آوستریا ایله آره مزده
 برتوسط اجرا ایتسه ده بیسمارك وقتيله سمسارلق ایدرك بوسنه
 هرسکی آوستریانك موقتاً اشغالی الته ویردیکی کبی شمدی ده
 ینه بر سمسارلقده بولنسه ؛ مطالب عثمانیه بی آوستریا یه قبول
 ایتدیرسه ! دوستلرینه خدمت ایتمش اولور ! » مطالعه سنده
 بولنانلر ده اعتراض ایدیله مز . بر آلمان حق شناس اولسه ده دیسه که :
 — عثمانلی دوستمز . سز آ کلامیورسکز . بزسزی دور
 حریتک زده دها زیاده سویورز . استبدادی بیقیدیکز . بزنی
 اوتانیدر دیکز . سزدن عبرت آلدق . بزده ، بزده کی استبدادی
 قالدیر مق ایستدک . حکمداریمز باش وکیلنه دیدی که : « ذات
 حشمتپناهم ایستدیکمی یاپارم . اما هایدی سن ده ، ملت ده بر آز
 نه ایستر سه کز یاییکز ... » سزدن کوردک ده بونی دیدیرتدک ! ..
 بویولده بر افاده بی ده دوستلق نشانه سی کبی کوریرز . فقط
 آلمانیانک شمدی ایشی وار . بوسنه-هرسکی ، مال مغصوبی
 پایلاشه میان آوستریا ایله مجارستانی باریشدیره جق . بوده او قدر
 کوچ دکل . جوز فقره سی معلوم دکلی ؟ ایکی چوجق یرده
 برجوز بولمشر ، بری ابتدا بن کوردم جوز بنمدر ، دیکری
 « یردن بن قالدیردم ، بنمدر ، دیمش . براوچنجی ، دیکر لرندن
 دها قوتلی بر چوجق عادلانه حکم ایتمش ، جوزی ایکی یه بولمش .
 یاریم قبوغنی برینه ، دیکرینی ده او برینه ویرمش . ایچنی ده دیمش ..

تقریر در باره

بتون ملت عثمانیه ، باخصوص استانبول اهالیسی مجلس
 مبعوثانك كشادینی فوق العاده بر شوق و افتخار له بکله یور .
 دها ایکی کون وار . ایاصوفیه طرفلرنده اوطلر و پنجره لر اون ،
 اون بش لیرایه بر کون ایچون ، بو شرفلی کون ایچون کرالنور .
 مجلس مبعوثان دائرہ سی طار اولدینی ایچون «عجبا نه یاپیله حق؟»
 دینلیور ، «نه یاپالم!» دیه دوشونیلیور . مبعوثلر ایرادایدہ جکلری
 نطقلری ، موقع بحثہ آتہ جکلری مسئله لری طاسار لامقلہ مشغول .
 کیمی دیورکه : مبعوثلره نطقلر حاضر لامق ایچون بر اداره
 تأسیس ایتسه ک پاره قازانه بیلیرمی یز ؟ کیمی دیورکه : مبعوثلره
 چاہه بیلیرسه ک بالواسطه مجلس مبعوثاندهده عجبا بورو اوتدیره .
 بیلیرمی یز ؟ کیمی دیورکه : مبعوثلر یرنده اولسه م کندیمی
 کوسترمک ایچون همان قابینه یی دوشوریردم ! کیمی دیورکه :
 مسائل خارجیه یی حل وتسویه ایدنجه یه قدر قابینه یی طوتاردم .
 بری اوبرندن صوریور : « مبعوث اولسه ک هانکی فرقه یه
 داخل اولوردک ؟ » اوبری جواب ویریور : « اوت » جیلر
 فرقه سنه ... دیکری دیور : « مبعوث اولسه م اعانه لری انضباطه
 آلمق ایچون بر اعانه نظارتی تشکیلی طلب ایدردم . » بر بشقه
 بری « مبعوث اولسه م حشمتک دیدیکنی دیردم . وکلایه ویادها
 بیوکلره بر رتبه ونشان ایسته مه مک ایچون یمین ایتدک ، سزده
 ویرمه مک ایچون یمین ایتدیکزمی ؟ دیه صوراردم . » مطالعه
 حریصانه سنده بولنیور . صوت بلند اصحابندن بری ده دیورکه :
 « مبعوث اولسه م ، نطق افتتاحی متعاقب آیانه قالقار ،
 ارقداشلریمه خطاباً اشرفک شوبیتی اوقوردم :
 یوتیمک یوز اون اوچنجی بندی ای مبعوثلر !
 هضم اولتماز طقسان اوچ تاریخنک معجونیدر .

سنه لردن بری وطنندن ، اقرباسندن ، اولاد وعیالندن مهجور قالمش ، بیک درلو اضطرابات ومشکلاته اوغرامش بر غربتزدنک وطنه عودتی دوشونیکز، فرض ایدیکز که بوغریب فلاکتزده استانبوله عودت ایدیور ، راکب اولدینی واپور چناق قلعه دن کچور . زمان وصلت یا قلاشدقجه هیجانلر ، رعشه لر آرتیور . ایشته ملت عثمانیه بو حالدیه . یکرمی درت ساعت صکره محبوبه وجدانه قاوشیور . حسرت ، غربت نهایت بولیور . ملت مجلسی آچیلیور . . . شمدیدن بتون پایتخت اهالیسی هیجانلرا یچنده . لذت وصلتک تصویریه سرمست ، شادان . . . یارین ، یارین اقشام بتون قوتیله ، موجودیتیه اعلان مسرت و افتخاره حاضر لانماش بر عثمانلی یوق . او یله بر عید ملی ، سرور عمومی که بتون عثمانیلر یورکلرینک اک درین نقطه لرندن قویوب کلن احساسات بختیارانه بی اظهار ایده جکلر ، آوازه مسرت آفاقی طوته جق . . .

بویوک بایرام حاضر لقلری صره سنده ایکی کشی آره سنده ده شوسوزلر ایشیدیلیور :

— آه پنجشنبه کونی ! روولورک بتون قورشونلری بوشالده جغم .

— قضا چیقار ، مناسبترک اولور . او قدر غلبه لکده سلاح آتیلیری ؟ ایسترسه ک سسک قیصلنجه یه قدر « یشاسون حریت ! » دیه حایقیر !

— بن ده سنی برشی بیلیر صانیردم . محکمه ایشنی آ کلامیورسک . قانون جزانک ۲۶۰ نجی ماده سنه کوره نعره آتالره ۳ کون حبس ۱۰ بشلک جزا وار . سلاح آتالر ، ۲۵۵ نجی ماده یه کوره ۲۴ ساعت حبس بر بشلک جزا .

تقریر محمد به بر یاران

بش آی اول وطنمزه باقیوردق . ایچین ایچین آغلا یوردق .
بیلیوردق . نیجه زندانلر ، محبس لر آه مظلومین ایله ایکلیوردی .
کیمسه بر « واه ! » بیله دیه میوردی . شمدی او زندانلر
بو شالدی . آنالر اولادینه قاووشدی . ظالم لر صاووشدی . آه
و این یرینه بو کون صدر وطندن بر غلغله شوق و سعادت
یوکسل یور . حریت طویلری پاطلایور . شیاطین استبدادی
طاغیدیور . صورت رحمن ده کوزیکن منافقینه لر زه رسان اولیور .
« یا ایها الناس کندی کندی کیزی آزادایتدی کز ، شان قازاندیکز .
دنیا به اون صالدیکز ... سوینکز . » دیور . بتون عالم مدنیت
و انسانیته « حر عثمانیلرک ملت مجلی آچیلدی ! » دیه اعلان
ایدیور . دون غنی و کدا ، بتون افراد ملتی لرزان و هراسان
آیاقلرینه جلب ایدن وکلای عظام دولت ، بو کون جمع امته کلیور .
وکلای ملتی توقیر و تعظیم ایدیور ... اشته تأثیر زمان ،
اشته صفحه انقلاب ! بو انقلابه باقرق ملت مجلسنی تقدیس
وتبریک ، روح کمالی شاد ایدرک بو کون دیه مزمی یز :

جهانگیرانه بر دولت چیقاردق برعشیرتن .
او دولت شمدی قورتلدی سفالتدن ، مصیبتدن

قوجه سلطان سلیم بو کونی کورسه یدی بلکه دیردی که :

شیرلر پنجه قهرمدن اولورکن لرزان .
خی انورله نیازی به زبون ایتدی فلک

تقریر منبر بر یاران

طاغ یورومز ابدال یورور، دیر لر. فقط یورورده طاغ لری
 آشار. اوروپانک خسته کوردیکی حکومتک، عاجز، قابلیتسز،
 مظلوم، محکوم، محکوم قهر و استبداد، محکوم پریشانی
 و اضمحلال کوردیکی ملتک برده دونکی عظمتی، شرف
 و افتخارینی کورملی ده بوملت نه قدر زنده، عز مکار، نه درجه ده
 قابلیتلی، انسانیتلی و حریت پرورد، بونی ده آ کلاملی. پنجه
 استبداد التدن قلمدانه میه جنی فرض اولنان قوجه ملت دون
 بر شوق و شماتت حریت ایچنده پارلمنتوسنی آچدی. سر ایندن
 چیقماز، حریت کله سنی ایشیده من، مجلس مبعوثان سوزینی
 دیکلیه من دیه.. ودها نهلر نهلر دیه تصویر اولنان حکمدار دون
 ملت مجلسنه کلدی، مشروطیت نطقنی اوقوتدی... نه اولوردی
 اوروپانک فن و معرفتی، شرق اقوامنک روحنه ده بر آز نفوذ
 ایده بیله یدی ده شرقلیلرک صفحات روحیه سنی اوقویه یدی! بونی
 و یقتور هوغو بیله کوره مه مش، اوقویه مامش. شرقلیلر خیال
 اینه یاشار، محبت ایله یاشار، کندیلرینی ایصیرمه جانور لری
 بیله سور. شمادی محبوبه سی دل داده سی ملت مجلسیدر. امید
 خیالی او در. اونک اسیر عشقیدر. توکلی «کال» بر شرقلی
 یوره کیله دیمه مش:

نه افسونکار ایمش سیک آه ای دیدار حریت!
 اسیر عشقک اولدق، کرچه قورتلدق اسارتدن.

آه شرقلی قلبی! دون ملتک القیشلری آره سندن پادشاه
 کچوردی. ایلری صوقولمق ایستین بر فقیری، بری ایتدی،
 فقیر کری چکلدی، یاواشجه میرلداندی:

— بوده کچر یاهو!

اسکی شاعر لر گاه جام جمدن ، گاه وصلت دیداردن
اومدقلری ذوق و نشئه یی تخیل ایله کیمی کندینی سرمست
شراب ، کیمی سرمست غرام کورمشدر . مجلس مبعوثانک
کشادی ایسه بتون ملتی سرمست حریت ایتدی .

بعضلر ، اوچ ییلدی زلی امضایی ، مارتل قونیاغنه بکزه تهرک
بوامضایله نشر اولنان مقاله لرده ده نشئه آرامش لرده بوله مامش لر دی .
فقط نشئه یرینه اسپرتونک بعضاً حدت حاصل ایتمی ده وار .
فقط بختیاری حریت بویله دکل ، هرکس بونکله منبسط حتی
سر عسکر اسبق رضا پاشا بیله . اولکی کون سانکه بعض اسکی
رجالک یوزلرنده کورلمه یین اثار تبسمی کندی وجهنده طوپلامش ده
بشوشانه آچیق فیطونه دولاشمشدی .

کل دیکنسر اولماز ، دیرلر . او کون بر آره لق مجلس
مبعوثانده ، مبعوث افندیلرک سورکلی ودواملی نشئه سی قاچار
کبی اولمش ، « یمین ایتدی . یمین ایتدیکنی ده سویلیدی . بزده
ایتمیز . » سوزلری ایشیدلمش .

بر فیلسوف جواب ویریور : ناموسلی بر آدم ایسه م
سوزم کافی . دکلسه م یمینده ده حانث اوله بیلیرم . یمینه نه
حاجت وار ؟

مبعوثلره طوپدن تکلیف اولنان یمینه حاضر بالمجلس اولانلر
جواب ویرمش ، غائب بالمجلسلر کچشدیرمش . بو حالده مبعوث
افندیلر یمین ایتدیلمی ، ایتدیلمی ؟... بیلنلر بیلمه یینلره
اوکرتسون کبی یمین ایدنلرده ایتمه یینلره ایتدیرسون . ظن
ایتمیزکه مبعوثلرده خلاف انتظار حاصل اولان تردد ، کندیلرینه
قارشلی ملتده بولنسون . ملتک مبعوثلرینه امن واعتمادی وار!..
فقط عجله ایتیم : اورته ده دعوی قویوبده مدعی ومدعی علیه
میدانه چیقارسه یمین کیمه دوشر ، او وقت آکلارز .

انسانلر نہ قدر عجلدر . اولکی کون مجلس مبعوثان آچیلدی . دون مجلسده بر ایکی قانون لایحه سی مذاکره ایدیله جک ، نطقلر سویلنه جک ، مناقشلر اوله جق ظن ایدنلر بولمشدر . فقط ممکنمی ؟ بر قاچ کون مبعوثان تدقیق انتخابات ایله ، نطق افتتاحییه جواب حاضر لامقله مشغول اوله جق ... نطق افتتاحییه بش کونده جواب ویریله جک ، فقط ملت ، مبعوثانی اوتوز ایکی سنه بکله دیده سس چیقاره مدی . بو جوابی بکله ینلرده بش کون یرینه اون کون بکلسه لر نه اولور ! مبعوثلر یالکیز نطق افتتاحییه دکل ، دنیانک بتون پارلمنتولرندن کلن تلغرافلرده جواب ویره جکلر ، بتون آرزوی ملتده جواب یتشدیره جکلر . اونلرده عزم ورزم بولند قجه یتشدیررلر . عجبیا قابینه ارکانی ده مبعوثلرک سؤلرینه جواب یتشدیره . بیله جکلرمی ؟ قانون لایحه لری یتشدیرمه چالیشیورلر مش . بونلرده کندیلری یتشه بیله جکلرمی ؟ یتشه مزلسه ، جواب یتشدیرمزلسه مناقشلر قومیه جقمی ؟
دون بر ذات دیوردی :

— جانم ، هپ مذاکرات بویله صمت وسکوت ایچنده می کچه جک ؟ شدتلی مناقشلر اولیه جقمی ؟ اوروپا پارلمنتولرنده کی کورلتیلر ، حتی صندالیه آتملر کورلمیه جکمی ؟
دیگری جواب ویریوردی :

— بونلرده صره کلیر . فقط صندالیه یوق . صرملر یرندن قالقماز . حقه لر وار !

— بز مبعوثلریمزک بورادن یوزلرینک آقیله چیقملرینی بکلرز . مرکب حقه لرینه تحمل ایده میز .

— عفو ایدرسکز ، یا کلش اکلادیکز . بن بری برینه آته جقلر دیمدم ، قابینه می مرکب حقه لر یله قاچیرملری احتمالی دوشوندم .

— سز بو احتمالی دوشونیورسکز اما باقالم قابینه ارکانی ده دوشنیورمی ؟ اونلریالکیز آتالرندن قالمه سوزی تکرار ایدیورلر و « احتمالدر پادشاهم بلکه دریا طوتوشه ! » دیوب کیدیورلر .

۷ کانون اول ۳۲۴ — ایلك کامل پاشا قابینه سی مجلس مبعوثانه قارشى بر آرز متزلزل کورونورکن .

مجلس مبعوثان ریاستی! نه قدر مشکل بر وظیفه ایتمش. دها
ایکی کونده بو مشکلات میدانه چیقدی . کیم بیلیر دها نه خاطر
وخیاله کلز مشکل ایشلر میدانه چیقه جق . ایکی کون مجلس
مبعوثان هیئت عمومیجه مذاکره بولمئور ، شعبه لرده ایش
کوریور . رئیس ایچون ایکی کون استراحته لزوم وار . چونکه
اوجنچی کونی نطق افتتاحیه ویریله جک جوابک مذاکره سنده
کیم بیلیر رئیسی یوره جق نه مناقشه لر قویه جق ! یورغونلق
بو قدرمی ؟ .. خفیه لر اورتادن قالدیرلدی ، خفیه لکلری بللی
باشلی کورلمه یینلرده سیندی ، آرتق بو عادت سیندن وازچدی لر .
ظن اولندی ... فقط عادت او قدر قانه ، طماره ایشلیورکه
انسان هر قابله کیریور . احرازه بيله داخل اولیورده یینه
عادتدن وازچکه میورمش . خفیه لر سنه لردن بری درلو درلو
خیالات ایله ذهنلرینی اویالامغه ، مطلق کوپری آلتنده بومبارلر ،
استانبول ایچنده آنارشیستلر ، دکزده طورپیللر تحیل ایتمکه
او قدر آلیشمش لرکه ، خفیه لک کندی لرینه او درجه یارجان
اولمش که ، « سردن کچرز ، یاردن کچمیز » دیورلر . عقللرینه
بر رنگین خفیه ژورنالی کلدی می ، بونی یازمقدن ، ویرمکدن
وازچکه میورلر . . بونلر ویرمکدن وازچکه مزلرسه بيله البته
آلان آلمقدن وازچکه جک . اوزمان خفیه لر خفیه لکدن وازچکه
بيله جکمی ؟ . . بو کیدیشه کوره خیر اونلرینه ژورناللرینی
یازه جقلر ، فقط ایو کوتو بتون افراد ملتک مراجعتکاهیدر ،
دیه ژورناللرینی احتمال مجلس مبعوثان رئیسنه کوندره جکلر .
قاینه دوشرده ، یکی بر قاینه تشکل ایدرسه شو یولده بر
ژورنال بيله ترتیب ایده جکلر : « مجلس مبعوثان ریاست جلیله سنه .
اسکی رچالدن بعضلرینک بر چرکس حسن تحریری ایچون
خفیا اجتماع ایلدکلری موثوقاً مستخبر بولندینی حسب الصداقه
معروضدر فرمان »

بر محرر، بر قاچ کون اول غزته لرك برنده نشر ایتدیکی مقاله لرده بیوکلرده «حمیت» آرایوردی. [ینه بر محرری تقلیداً] آرایوردی، آرایوردی ده بوله میوردی. حمیتک ینه خلق ایچنده فقر و ضرورتله کچین، بیوکلر نظرنده پک کوچک کورینن صنفده بولنه بیله جکنی اکلایوردی، اکلایوردی ده حمیتلو، غیر تلودینلن طبقه دن یوکسکلره، دولتلولره، فخرمتلولره طوغرو چیقلا دجه حمیتدن ده اثر قالمدیغنی کوریوردی. بونک بویله اوله جغنی غالباً رتبه لرك موجدلری ده اکلامشلرده بیوکلره حمیت اسناد ایتک کبی عبث بر فعلده بولنما مشلر. آرتق قانون اساسی بزه مساوات ویردی، حمیتی رتبه ده آرامیه لمده حرکات و افعال انسانیه و وطنپرورانه ده آرایه لم. شورته لره له مناسبتی مناسبتنیز «... لو» لری اورته دن قالدیره لم. فقط دور حریتدن صکره بودور مساواته ده انتظاراً مبعوثلر عظمت فروش بیوک رتبه لیلره قارشی حیثیتلرینی محافظه اید یورلر. مثلاً صدارتک مجلس مبعوثانه یازدیغنی تذکره ده «ریاست علیه» دینلمسی بحق دوچار اعتراض اولیور و «ریاست جلیله» دینلمک ایجاب ایتدیکی سویلنیور. حق حاکمیت، ملتده اولسنه کوره «ریاست سنیه» دینلسه ده خاطر قالماز. اصول تشریفات دیکشنجه یه قدر عباره آره سنده اسملری ذکر اولند قدده مجلس مبعوثان رئیسنه «سطوتلو جلا دتلو اقدم حضرتلری» مبعوثلره «مهابتلو اقدم حضرتلری» و افراد ملت طرفدن ریاسته ویریه جک استدعالرده «معروض و طنداش حریتمدانه لریدرکه ...» دینلسه.

تقریر محمدیه بر یاران

نه اولدی؟ دور استبداده هیچ کیمسهده علامت جنت کورلیوردی ده نشئه حریتله کیمی سرمست اولدی، کیمی ده استبدادک استفاده شخصیه یارامه سنه خامه چکنجه خائب وخاسرمی قالدی؟ یوقسه حالاسکی دورده اولدینی کبی هر قباحتی، هر جنایتی یانه کار قاله جغنی دوشونه رک خائنه و مستبدانه حرکت ایدنلر ایقایی نچه عدالته ویرنجه عقللرینی می اوینادیورلر، زیوانه نیمی حقیقورلر؟ کور علی مجنون، مشاهدهیه.. فلان مرتجع مجنون، ینه مشاهدهیه.. ولی عهده قارشو تفوهاتده بولنان و داد، بوده مشاهدهیه.. بو کیدشله دور استبداد دوشکونلری باشلرینی قالدیروبده یاقالاندجه مشاهده تحتنه آله جق.. بونلر قولانی بولملر. جبتلری اقتضاسی یاپه جقلرینی یایمق. صیقی به کنجه دلیلکه اورمق... دور استبداده نجه مظلوملره منفا اتخاذا قیلنمش اولان بیمارخانه شمدی ارتجاعیونه ملجأمی اوله جق؟.. اطهده کی خاطرلی ذواتک احوال و حرکاتی مجلس مبعوثانده کونک برنده مذا کرهیه چکیله جک ایسه باری شمیدن اورادهده بر بیمارخانه انشا ایتدیرلسه، اوروپادنده امراض عصیهده متخصص برقاچ طیب جلب اولنسه.. مجلس مبعوثانه رئیس، رئیس وکیللری انتخاب اولدینی، کاتبلمأمورلر تعیین ایدلیدی صرهده برده امراض عصیهده متخصص برطیب تعیین اولنسه... کیم بیلیر؟ بلکه مجلس مبعوثانده استیضاحات ایچون صرهیه چکیله جک نظار ایچندهده بر سوزی اوبرینی طومیه جق اولانلر کوریلیرسه طیبیه احتیاج اوله جق.. یامطبوعات ادارهسی ده غزته جیلر ایچونده بویله بر طیبسه لزوم کوریرده بر تقریر ویررسه؟...

نه یایلم: ایلسهک خلقه نظر هربری بر کونه دلی!

بعضی صوریورلر : مجلس مبعوثانده کرسیء خطابتہ بر ترمومترو ایله بارومترو اصلمشده نیچون اجتماع سالوننده بر ساعت یوق؟. مبعوثلرک احوال صحیہسنه مقید اولمق ایستیورزه، فقط اولنر بتون زمانی ملته حصر ایتشلر . ساعتہ نه لزوم وار . دون اقسام بر مبعوث «کیجه ساعت درده بشه قدر قالهلم ، چالیشهلم . بز ملت اوغورنده یورغونلقدن چکنمیز .» دیوردی . تشکر اولنور . بلکهده ترمومترو ایله بارومترونک بشقه بر خاصهسی وار . کرسیء خطابتہ چیقانلرک درجهء حرارتی ، هوای فکرینک تحولاتی کوستره جک ... ظن اولنیورکه بو کرسیده نیجه خطیبلر نیجه مسئلهلری حرارتله ، شدتله مدافعه ایده جکلر . هیچ اولمازسه « اعیانک تصدیقنه لایق قانونلر تنظیمنه مصروفیء هم کار آ کاهیلری » مأمول اولان مبعوثلر شو دور حریتده اسانده کرامنک ، یعنی اعیانک بر حکومت مشروطه یه لایق بر صورتده تعیین ایندلمش اولمسنه لزوم کوره جکلر . اولمازسه تنقیداته باشلایه جقلر . مبعوثلر اره لرینه صوقولمق ایسته ین عناصر مضره یی چیقارمق ایستیورلر . حق لریدر . اعیان اعضای کرامی ایسه اره لرینه خلاف نظام صوقولانلر اولورسه بونی چیقارامازلریا ! مثلا قابینه ک اتلاف پولتیقه سی امور داخلیه یه ده تمامیله تشمیل اولنه رق یارین ، اوبرکون فرضا دور استبداد رجالندن فلان پاشا ، فلان پاشا اعیان اعضالغنه تعیین اولنیورسه اعیان سس چیقاره میه جق . مبعوثانده برشی دیه میه جکمی؟.. هیچ کیمسه نک برشی دیمکه حق یوقسه نهدن اعضا اولسونلر؟..

دور حریتك ده غریب صفحه لری وارمش. دور استبدادده
 آغزه آلمیان سوزلری، ذکر ایدیه مهین اسملری، سر بست
 میدان بولنجه متصل سویلك ایستورلر. بر زمانلر هپ «مراد» لر
 «مرآت» اولمش، صانکه هر کسه مرادیکزی عقلکزدن
 چیقاریکز، آینه ده بیله کوره مزسکز، دنیلک ایسته نلش
 ایدی. صکره لری رشاد افندی اسمی سویلنه مز اولدی. ولی
 عهدك نام محترمیه التباس واردی... صکره لری هیچ کیمسه
 عزت، تحسین آدی اوشاق قوللاناماز اولدی، یا کیلوب اوشاغه
 قارشی حدت و تهورله آغزندن «سنی یزید عزت!» دیه
 برسوز قاجیرانلر، بیوکلر اوستلرینه آلمسونلر دیه قورقورلردی..
 فقط شمدی اسکیدن ممنوع اسملر ذکر ایدلک ایچون بر آرزو
 وار... فرصت دوشسون، دوشمسون ولی عهددن، سر ایندن
 بحث ایتمک سوداسی وار. بوسودا غالباً اجنبی مخابرلرینه ده
 سرایت ایتمش اولملی که حوادث بوله مازلرسه ولی عهدك ترك
 حقوق ایده جکی شایعه سنی تلغرافلرله برلینه قدر بیلدیر یورلر.
 عجبا بو مخبرلرینه بوسودا ایله، رشاد افندی حضر تلری حقنده
 تفوهاتده بولسان کیلارچی زاده نك بر طرفدن جنتدن شبهه
 ایدلدیکی حالده دیگر جهتدن صنعت تجسسه جنته واره جق
 قدر صاحب مهارت اولسنه مکافاة - کمر کدن اشیا قاجیر تمامق
 ایچون - رسومات نظارتلرندن برینه تعیننك «مقام عائد» ندن
 رسومات امانته امر ایدلدیکنی ده تلغرافلرله اوروپایه بیلدیره -
 جکلرمی؟!... فنا مقصدله دکل، اوروپا لیلرک اوتهدن بری
 شکایت ایتدکلری کمر کلره نهایت اهل آدملر بولنمغه باشلان دیغنی
 آ کلامق ایچون...

اداره مستبده ده وکلادن برینی کوره بیلک دو به خندق
 آتلا تمقدن کوچ ایدی . هله پادشاه هیچ کورلمزدی . یالکز
 اشخاص دکل ، بتون امور و معاملات ده اسرار ایچنده
 یوزیوردی . هرشی اسرار آلود کورینور ، هیئت حکومت
 لایحطی ، هر درلو تنقیددن بری عداولنیوردی . کیمک نه حدی
 واردی که سس چیقارسون . اوو ح حریت اعلان اولندی . ملت
 مجلسی آچیله جق . بوراده ملت ، صدای ملتی اظهار ایده جک ...
 ملتک حقوقنی مدافعه ایله جک ... مساوات اوله جق ، عدالت
 اوله جق ، دیندی . حمد اولسون هپسی اولدی . پادشاهی هپمز
 کوردک . وکلای ده کوریورز . ایشمز اولورسه مراجعت
 ایده بیلورز . بونلر قولایلاشدی . فقط مبعوث افندیلری
 کورمک مشکل ، مادامکه حق حاکمیت ملته کچدی . ملتک
 وکلای ده نیچون اسکی دورک وکلای کبی کیمسه یه کورنمه مک ،
 کیمسه ایله کورشمه مک ، بویله جه اسکی دورک عظمتی حس
 ایتک ایسته مسونلر؟ بونلر ایسته مزلرسه بیله نیچون کندیلرینه
 احساس ایدلسون؟ مبعوثان قلوبنده مبعوث افندیلری کورمک
 ممنوع . یارین اوبرکون مبعوثان دائره سی قوریدورلرنده ده
 کندیلرینی کورمک ممنوع اوله جق ایمش . برقاچ کون سوکرا
 غالباً غزته لرده شویله بر فقره کوریله جک! « لوقظه ده ، غازینوده ،
 خانه لرنده ، هر زده اولورسه اولسون ، مبعوث افندیلره
 کوریشوب قونشمق هر کسه وبا خصوص غزته جیلره قطعاً
 ممنوعدر . » ... بعضلر بوتدیری عقل و حکمته موافق بولمورلر
 اما حق لری یوق . کشتی حکومتی یدقدرت لرنده اداره ایده جک
 اولان وکلای ملت برر قپودان کیسدر . بر دقیقه بشقه لر یله
 مشغول اوله مازلر . معترضلر شرکت خیریه واپورلرنده کی « قپودان
 ایله مصاحبت ممنوعدر » لوحه سندن عبرت المیدر .

لا ابالی مشرب بر ذاتک بر مجلسده اک باشه کچوب او طور دیعی، وزیر لر، پاشالر، بالالر، اولالر بوندن مغبر اوله رق کندیلرنده بو آدمک رتبه سنی اکلامق ایچون بر مراق حاصل اولدیغی بر فقره طرزنده سویله نیر. قائلنک ظرافتنه کوره شکلدن شکله کیرر. بوذاته رتبه سی صورلمش، « اولادنمیسکز؟ » دینلمش. جواب: خیر. بالادنمیسکز؟ خیر، وزیر میسکز؟ بوندن ده یوکسک. وزیردن یوکسک «هیچ» در. اشته بن او «هیچ» م جوانی ویرمش. فقط شمدی رتبه لیلرده بیله مسند وزارتک فوقنده اولان بو هیچی یه رغبت وار. رتبه لرینی ترک ایدن ایدنه... آه بوانسانلر نه قدر غریبدر. وقتيله اولی اولدم، بالا اولدم دیه و همیات ایله سوینلر شمدی ده اولایی، بالایی اوزرمدن آدم، احراردن اولدم دیه سوینورلر. برنجی اکرامیه چیقارسه شونی یایارم دیه تخیلانه دالانلر بو خلیایی ترک ایله فقر و ضرورته قاتلانمغه قرار ویردکری کون کندیلرینک بیوک فداکارلق کوسترمش اولدقلرینه قانع اولورلر. رتبه لیلرده بونلر کبی. فقط بو فداکارلغی سوء تأویل ایتمه ملی. رتبه سزله رغبت اولدیغی کورنلرک بونلره بکزه مک ایستدکلرینه ذاهب اولماملی. بونلر فکر حریت و مساوات اصحابندن اولدقلرینی اثبات ایتمک ایستیورلر. عجبا بر قانون لایحه سی یاپیلوبده مستعجلاً مجلس مبعوثانک تصدیقنه اقران ایتدیر یله مزمی؟ بو قانون موجبنه رتبه لرینی ترک ایدنلره بر «حریت و مساوات دیپلومه سی» ویر یله مزمی؟

تقریرنامه بر بایراغ

بر فقره نقل ایده جگزه اما بیلیمز نه درجهیه قدر صحیحدر.
 وقتیه - قرون وسطاده دکل، هر حالده یکی دورده - برولی عهد،
 ندماسندن برینه دیمش که : « پادشاه اولور ایسه و سکاوه دیله
 بندن نه دیلر سهك، دیر سهم، نه ایستردك؟.. » او ندیمده جواب
 ویرمش : « مساعده ایدیکز . بر غزته چیقارایم ، ایسته دیکمی
 یازیم ، بالخاصه افعال و حرکاتکزی تنقید ایدهیم . غزتهم
 هر جزادن معفو اولسون . بکا سس چیقارمیه جگزه سوز
 ویریکز!... چونکه بونک غیری نه ایستسه منفعت شخصی می
 تضمن ایدر... »

ایواه ! بویله غزته جی قانی شیمدی زرده ؛ مطلق بوسوز
 غزته جیلنگ ایجادی زماننده ، یا خود قدر و قیمتی تقدیر اولونان
 بر یرده سویلنمشدر . بز کندیمزه ، شیمدیکی حاملزه باقالم !
 زواللی غزته جیلر طقوز کویدن - طوغری سویله دکلری ایچون -
 مطرود... کندیلرینی مجلس مبعوثانک ستایشکار و مداحی
 دکلده ، مراقب خیر خواهی فرض ایتدکجه بلکه اورادنده
 مقهور اوله جقلمر . اویله یا ! بر مبعوث النده بر غزته کرسی
 خطابه چیقیورده رفقای محترمه سنه « بکا سویله نن سوز، بوتون
 مبعوثانه دیمکدر . شرفک محافظه سنی مجلسدن بکلرم » دیور...
 بر آزدها بوتون غزته لرك الغاسی ایچون قرار ایسته نیله جک .
 اووقت مذاکراتک خفی ویا علنی اوله سی اندیشه سنه محل قالماز .
 بر « تقویم وقایع » نه یه تیمور ؟ هله بعض مبعوث افندیلرک
 اسملری ذکر اولوندقده دولتو پاشا حضرتلری، عطفوتلو بک
 افندی حضرتلری کبی قولتوقده ویریه بیلیر . واه ! صافدل
 غزته جیلر ! مبعوثان افندیلر قولتوغه کلسونلر ، دیه کندیلرینه
 محبسده قولتوقونولدی صاندیلر... آرتق صافدل اولسونلرده
 غزته جیلر یتاق ویورغانلری قاپودن آتیلنجهیه قدر بکله مسونلر
 واکلاسونلر که یا بو دوهی کوتملی ، یا بو دیاردن کیتملی...

تقریر ممدہ بر بایران

مبعوثان ملت اون ، اون ایکی کوندر خیلی ایش نوردی :
 تدقیق انتخابات ، نطق افتتاحیہ جواب . یوزلرجه تبریکنامه لره
 مقابلہ . . . آرایش دکل . بعض مبعوثلر دها یول یورغونلغنی
 چیقارمہ دن مجلسہ کیردیلر . برقاج کون استراحتہ احتیاجلری
 وار . . . برکت ویرسون ، بایرام تعطیلی امدادہ یتیشدی . واپورلر ،
 شمندوفرلر ایچون پاصولر آلیور . ہرشی یولندہ . . . فقط
 شو معاش ایشی ؟ . . . سہدہ ایکی یوز لیرا آیدہ اونالتی لیرا
 ایدر . بونکلہ بر مبعوث نصل کچنیر ؟ ارابہ ، تراموای ، واپور ،
 شمندوفر بادہوا اولسہ ، ہر اقشام شرفلرینہ ضیافت ویرلسہ
 ینہ یتیشمز . فرانسدہ بیلہ مبعوثانک تزید تخصیصاتی ایچون
 پاطردیلر اولدی . بز نیچون یامیہ لم ؟ نیچون قدرشناس اولمیہ لم ؟ . .
 حکومت بیلہ دلالت ایتدی . اعیان ریئسنہ یکر می بش بیک ،
 مبعوثان ریئسنہ اون بش بیک غروش معاش (شہریہ) تخصیص
 ایتدی . عجبا افراد ملت دن امضا طویلایہ رق مابینہ ، صدارتہ برر
 عرضحال ویرمک ، مبعوثانک تزید تخصیصاتی طلب اولونمق
 قابل دکلگی ؟ . . . مثلا مبعوثان دن محافظہ کاران فرقه سہ منسوب
 اولان اعضایہ شہری یوزر ، معترضین فرقه سی ارکانہ الیشر ،
 افراط پرورانہ دہ یکر میشر لیرا معاش ویرلسہ ! . . . اشترا کیونک
 تخصیصاتی دہ تبدیل فکر ایدرک دیگر فرقلر دن برینہ التحاق
 ایدنجه یہ قدر کوکندن قطع ایدلسہ ؟ . . . مناسب اولمازمی ؟

تقریر محمد به بایرام

بایرام یا قلاشیور، قویونلر سوقاق باشلرنده، میدانلرده کورولمکه باشلاندى... مجلس مبعوثان بوکون دن اعتباراً بایرام تعطیلنه کیردی. بایرامی متعاقب میلاد عیسی یورطیسی کلیور. ملت مجلسی بونی ده دوشوندى. او بر بازار ایرته سینه قدر دیکلنمکه قرار ویردی.

بایراملرده البسه مغازه لرنده غلبه لك کوریلیردی. بویقوتار بو عادتق طوا ساتدی. دقت ای دیلیوریا: اعلان حریتدن صوکره اورته ده آشیری درجه ده شیقلمه یلته نلر کورولمور. بو شیقلمه چوغی پاشا زاده لر ایدی، یا خود بونلری تقلید ای دنلر... پاشا زاده لر پیاسه دن چکیلدی، مقلدری ده... اورته ده بر ذاتك تعبیرنجه «ملبس» لر قالمدی. آز چوق هر کس البسه ایچون لاقید کوروندى. حتی مابینه ضیافته چاغیریلان مبعوث افندیله بیله «ایسترسه کز ردینغوت کیکنز. ایسترسه کز بونی ده کی میکنز، جا کتله، بونزورله نصل ایسترسه کز او یله کلیکنز!» دنیلدی... او یله یا، اوراسی نصرالدین خواجه نك کورکنه اعتبار اولونان دوکون اوی دکل یا! شودور حریتده آرتق قیلغه، قیافته دکل، اهلیت و مزیتله باقیله جق... مبعوثان امته ده قیلقلری ایچون دکل، ملتک و کیللیری بولون دقلری ایچون رعایت اولونه جق... البته مبعوث افندیله ده بو قدر دانلغه قارشى متحسس اوله جقلر، «نه ایدی ونه اولدی؟» دییه دوشونه جکلر، بلکه اسکیدن بری مألوف اولدیغمز عاده قاپیله جقلر و کندی کندی لرینه دییه جکلر که:

— برفجان قهوه نك قرق ییل حق وار!

طبع بشرده نه غریبه لر واردر . وقوعاتی تحلیل و تدقیق
ایدنلر بر طاقنی کوستره بیلیرلر ؛ فقط وقوعاتک منشا و مبدئی
آرامق صورتیله بر طاقم غرائی کشف ایتک ممکن ... اوپله
زمانلر اولمش که بر قوم بر آفتدن قورقورق سنه لرجه دوام ایدن
بو قورقو او قومی مختلف وقوعات و حادثاته سوق ایتمش .
بعضاً بر اعتقاد باطل نیجه کیمسه لره یولنی شاشیرتمش .. کویک
آره سندن کچمه مک ایچون سوقاقده حالا آدیم آتلامه اوینایانلر
کبی . صالی کونی ایش طوتمامق ایچون نیجه معاملاتی - سنه ده
اللی ایکی کون - تأخیر ایدنلر کبی ... دوره حریتده ده ضیافتدن
اورکمشدک . بلغارستان مسئله سی بر ضیافت یوزندن چیقدی ...
ینه بر ضیافت یوزندن اختلاف قویدی ... حتی صمیمی ایکی
ارقداشدن بری دیکرینی یکه چاغیریرسه « بوسنه ضیافتلرده
اوغور یوق ، واز کچلم ! » جوانی آدینی ده طویولیوردی ..
فقط اولکی اقسام حکمدارک وکلای ملت ویردیکی ضیافت
اوپله پارلاق اولدی که ضیافتلردن حاصل اولان اندیشه لر
یورکلردن چیقدی . « اوغوردر انشاه » دنیلیدی .

پادشاه محظوظ ، وکلای ملت ممنون و شادان ، بوتون ملت
ایسه حیرتله نکران ! .. سانکه قارداشلر طاتلیسی بر اکسیر
اعظم کبی حریت ، مساوات ، عدالت و اخوت اساسنی تجسم
ایتدیردی . عجبا استانبولدن حرکت ایدن شرق سرعت
قطارنده مکمل پرسفره ترتیب اولونسه ده صوفیه ده بلغار رجالی
پشته ده مجار رجالی ، ویانده اوستریا و برلینده آلمانیا رجالی بو
سفره دن نواله چین اولسه - استبداد و مشروطیت مسئله سی
سرایده کی ضیافتده حل اولوندینی کبی - شرق مسئله سی ده
حل و فصل اولونه بیلیری ؟ مجلس مبعوثانده استیضاح دن
واز کچیریله بیلیری ؟

۲ کانون اول ۳۲۴ — خاقان مخلوعک مبعوثلره ضیافتنده درت
قارداشلر طاتلیسی ینلمش ایدی بلغارستان مسئله سی ده اوزمان قابو
کتخداسی که شوف اذندی نک کامل پاشا طرفندن ضیافته چاغیریلماه سیله
پاتلاق ویرمشدی .

تقریر ممدہ بر بایران

احتمال بر چوق دفعه ایشیدلمشدر . بر آدم زوجه سنہ حدت ایش ، تطلیق ایشک ایستہ مش . زوجہ ، زوج پر انفعالہ قارشی سکون و اعتدالی محافظہ ایدرک « افندی ! دون ، دولاش . بدن ایسینی بولہ مازسہک ینہ بنی آل . » جوانی و یرمش .

اوت ، حیات بویلہ جلوہ لر کوستیر . بوکون یکی ایجاد اولونمش بر شینک یوز سنہ اول موجودیتی اکلاشیلیر . بعضلر ، چرخک دورینی یالکز مودہدہ کورویورلردہ بوکون ماداملرک فستانلرنده کی طرزک ایلک فرانسه ایمپراطورلنی زمانندہ کی شکله تمامیلہ بکزه دیکنی سویلہ یورلر . بلکہ بر آز صوکرہ مالا قوفلر مودہسی تکرار چیقہ جق ، « مالا قوفی پاطلادی ! .. » شرقیسی ینہ سویلنمکہ باشلانہ جق .

مودہنک دورینی بعض معاملات و اجراءتہدہ کوستیریور . مثلاً بر ذات ، فلان متصرفلقدن شکایتلہ قالدیریلیر . سنہلر کچیور ، بوذات دونوب دولاشیور ، کونک برندہ ینہ شکایتلہ قالدیرلینگی یرہ متصرف اولویور . سنہلر کچمکہ لزوم یوق . . معارف تنسیقاتی میدانده . . . اعدادیہ ، رشدیہ ، ابتدائیہ مدیر لکلری دور استبداد بقایاسی عداولونہرق بر قاچ آی اول لغواولوندی . مجلس ، ادارہ و علمیہ دائرہ لرینہ آیرلدی . ایش کورولہمدی ، ینہ اسکی حالہ رجوع . . . معارف نظارتی ارتجاعیوندن عد اولونہرق حقندہ تعقیبات اجرا ایدیلہ جکمی ؟ یوقسہ بو حرکت رجعیہسی اوزرینہ بویقوتازہ تابع طوتولوب معارف مکتبلرینہ طلبہ دوام ایشمہ جکمی ؟ . . یوقسہ معارفک حالی دیکر دائرہ لردہ سرایت ایدہ جکمی ؟ . . اطہدہ کی اقامتزدکانده ینہ نظارتلرینہ عودت ایلہ جکمی ؟ مجلس مبعوثانده « بونلری نہ یاپالم ؟ » اندیشہ سندن قورتولہ جقمی ؟ . . .

تقومنامه بر یاران

مجلس مبعوثان دائره‌سنده مستمعین طرفه صوقولمش ،
مبعوث افندیلك طلاقندن زیاده دائره‌نك تزییناتنه دالمش اولان
یاشلی باشلی برذات ایله یاننده کندیله هم حال اولان بری آره‌سنده
شویله بر محاوره جریان ایتمش !
— بیل باقایم . ایلك مجلس مبعوثانله شیمدیکی آره‌سنده
نه فرق وار !

— وای ! سز ایلکنده بولوندیگزمی ؟ بن‌ده بولونمشدم .
اوزمان بو قدر غلبه‌لك دکلدی . طقسان کشی . شیمدی ایکی یوز
اوتوز . اوزمان ایسته‌ین سوز سویلردی . شیمدی سوز آلمق کوچ !
— جانم ، بونلری صور میورم دائره‌ده بر تبدل وارمی ؟
— بیلیم ... اونوتشم .

— بن سزه سویلیه‌یم . شو آویزه یوقدی ، تله‌فون یوقدی
— آویزه ، آره صره ، مذاکرات کیچ وقته قدر دوام
ایدرسه یانیور . تله‌فون دن استفاده ایدیلورمی ؟

— البته . استفاده سز قالیرمی ؟ مبعوثلردن بری بایرامدن
اول ناظرلردن برینه تله‌فونله مراجعت ایتمشده دیمش که :
« مطلق قوناق ایشی بیتملی ... اشیاسیله اون بیک لیرامی ،
ویرملی . ملت بوپاره‌یی ویرمکدن عاجزمی ؟ »

— براوو ! دیمک که تله‌فون منتظماً ایشله‌یور . شهریمزده
عمومیلشسه‌ده هر کس تله‌فون ایله قونوشسه .

— اکر بو آرزو حاصل اولمش اولسه‌یدی مجلس مبعوثان
دائرة‌سیله تله‌فونمی اتصال ایتدیرر ، مبعوث افندیلردن برینی
کمال نزا کتله دعوت ایدر ، صوراردم :

« عفو بو یوریکز . وکلا معاشاتی تصرف ایچون قابینه
ارکانندن استغنا ایدیله‌رک مجلس مبعوثان اعضاسنک مناوبه نظارتلری
اداره ایتمه‌لرینه دائر بر لایحه تدقیق اولونیورمش ، صحیحمی ؟ .. »

اوروپاده عادتدر . مملکت مزدهده بو عاده رعایت اولوندیغی
 واقعدر . بردوست یکی براو یایدیررسه یاخود یکی بر اقامتگاه
 یرلشیرسه احساسی کندیسنه برر هدیه کوتورورلر . مجلس
 مبعوثان، اوتوزایکی سنه انتظاردن، برانتظار پرانین واضطر ابدن
 صوکره کشادایدلدی . مجلس مبعوثان دائره سی تعمیر اولوندی .
 نفریش اولوندی . ملت ایچون اک محترم دوستدن دهامعزز
 اولان یکی مبعوثلرینک یکی دائره سنه برر مناسب هدیه کوندرمک
 موافق دکلی ؟ ... بوجمله پی هرکسدن اول دوشونمش اولان
 برذات مجلس مبعوثان دائره سنه تعلیق اولونمق اوزره برقاچ
 یاغلی بویا رسم اهدا ایده جکمش . قهرمانان حریتدن
 انور ونیازی بکلرک تصویرلری اولمق محتمل ... بعضار ،
 بزده خطک دهامقبول اولدیغی خاطره کتیره رک ، موقعه
 وحاله مناسب جمل حکمیهدن ، ایساتدن نفیس نلک وتعلیق
 ایله یازلمش لوحه لر تقدیمی تصور ایدیورلرمش ... مثلا بری
 ریاست موقعنک آرقه سنده کی ساعتک آلتنه تعلیق ایلمک اوزره «وقت
 نقدر» ، کرسی خطابتک اوکنه اصلمق اوزره «خیر الکلام
 مائل ودل» ، دیگر بری مطبوعات لوجه سی ایچون «بلبلک
 چکدیکی دیلی بلاسیدر . «لوحه لرینی کتیره جک . بریده
 «امید ایتدکلرین ای دل اویارسه حکم تقدیره . ظهور ایلر
 سکا البت نه حاجت رأی وتدیره «بیت قدیمی موافق
 کوره جک ایمش . کیم بیلیر ، بلکه بریده قاپونک اوزرینه
 تعلیق ایچون شوپله برلوحه تقدیم ایده جک :

هر سحرده بسمله ایله آچیلیر دکانمز
 حضرت مدحت پاشادر ، پیریمز ، استادیمز .

هر کسده بر مراق . بر کون قالدی . مجلس مبعوثان اجتماع عمومی به باشلایه جق . باشلادینی کون صدر اعظمک بیاناتی دیکلیه جک . عجبا صدر اعظم نه سویلیه جک ، مبعوثان نه پایه جق ؟ .. بیلیمز اما ، بایرام تعطیلی اوزادی ده غالباً مجلس مبعوثان آرانمغه باشلادی . هر کس کیره میور . فقط ایرتهسی کونی نه اولوب بیتدیکنی غزته لرده کورییور ! بر کره کونلر کچنجه مجلس مذاکراتی اوقومق هوسی اویاندی . قابینهک بیاناتی ده مراقی آرتیردی . اوروپا غزته لری بیله بر قاچ کون اولندن باشلادیلر . صدر اعظم پاشا ، تاسلطان سلیم ثالث عصرندن باشلایه جقمش ده تاریخ مالی عثمانییه دائر معلومات ویره جکمش ... صحیح ایسه کوزل پولتیقه ! ... ساعت کیجهک دردی ، بشی اوله جق . حالا بیانات بردوام . مبعوث افندیلرک کیمی اویوقلایور ، کیمی آچلقدن سودادن اسنه یور ، کرینیور . . استیضاحه نه وقت قالیور ، نه ده قدرت ! ... صدر اعظم پاشا بیانات مطوله یرینه ناپولیون واری شویله دیسه :

— مبعوث افندیلر ! اداره حکومت ایچون نه لازم ؟ فقط بوندن اول بن سزی دوشوندم . سزه ده و بزده لازم اولان اوچ شیئی وار . اولا پاره ، صوکره پاره ، ینه پاره ! .. ایشته سزه ایکی قانون لایحه سی . بری مبعوثلرک سنوی ایکی یوز لیرا تخصیصاتک الی یوز لیرایه ابلاغنه ، دیکری یکریمی میلیون لیرالق بر استقراض عقدینه دائر . سز ابتدا شونلری تصدیق ایدیکز . صوکره کوریشه لم ... بواقشامده چوربایه بزم قوناغه بویوریکز !

بو مختصر ، مفید بیانات عمومی آلیشله سزا اولمازمی ؟ .. بویله اولسه ، عجبا ایرتهسی کون عاقلانه بیاناتک حال آشیانانه ضیافتک تأثیرات حسنه سی حقنده غزته لرده مقاله لر کورلمزمی ؟

۲۸ کانون اول ۳۲۴ - کامل پاشانک مبعوثانه ایلك بیاناتی

صره سنده - پاره و ضیافت ایله خاقان سابقک ائتلاف پولتیقه سی .

شرقی دکلې یز؟ شرقک هوای صافی التندہ خیالپرورانہ ،
 لاقدانہ ، کچیردیکمز حیاتہ نیجه مدنیلر حسرت چکرلر . بزده کی
 توکله غبطه ایدرلر . بو متوکلا نه حیات نزه ده ، غربک
 نه طرفنده بولنور؟ او رنکین حیات ایله بیک برکیجه یی کچیرمک
 غربیلرک کاریمی ؟ بونک ایچون دکلې که الف اللیل واللیله
 اوروپالیلرک ده ایدی اعتبارنده کز یور . لذتله او قویورلر ،
 اکلایورلر ، فقط تطبیق ایده منزلر . بزم ایچون تطبیق ده ممکن ...
 قاینه مجلس مبعوثانده بیانانده بولنق ایچون شهرزاد پو لتیقه سنی
 تعقیب ایتسه ده « بوکون طورسون ، یارین » ایله کچشدیرسه
 اولمازمی؟ ... مبعوثلرک بو تاخر اتدن جانلری صیقیلیرسه ، هنوز
 قانون لایحه لری ده مجلسه تودیع ایدلمه مش اولدینی ایچون ایش
 بوله مازلرسه دور استبداده مصادره ایدلمش ده محزنلره آتلمش
 اولان کتابلر بورالردن چیقارلسون - بونلرک یرلرینی بیلنلر
 بولندیغی روایت اولنیور - مجلس مبعوثانده شعبه لره توزیع
 اولنسون ، مبعوث افندیلر ده خوشجه وقت کچیرسون ...

روزنامه یه قید اولنه جق برشی بولنه مازمی ؟ شرقک طاتلی
 خیالی بوندن عاجزمی قالیر؟ مبعوث افندیلر اقشاملری آیریلیرکن
 بری برینه :

صاوولک ییچاره لر اوتیه ، چون قالدی دیوان ایرته یه
 دیرلر ، ایسترلرسه روزنامه یه ده بونی یازدیرلر ...

نقري مبره بر باران

شيق شيق ايدن نالچهدر ، ايش بيتيرن اچهدر ، سوزيني
 كيم بيلير آتالريمز قاج يوز سنه اول سويلش ... بر ضرب
 ملك حكم وشمولى زه لره قدر واره جغني دوشونه مش كبي
 اورته ده موده اولان تعويضات پولتيقه سنه شاشيريورز . بعضاً
 يموشايورز . لايچف افدينك تكرار دعوتى كبي . بعضاً
 خوش كورميورز . آوستريانك ايكي بچق مليون ليراسى كبي .
 « كه شوف افدى يمكيمزى يمديكى حالده بلغارستان درت ميليونه
 چيقسونده يمكيمزى ييوب ايچنلر نه دن دها آزويرسون . » ديه
 دوشونلر بله بولنور . بزه صورارسه كز اونوره قيمت
 يچلمز . آلوب ساتيلماز ، ديرز . شو قدر كه تجارته تماس
 ايتسه ده شرف اوغورينه بويقوتاژ ياپيله بيلور . بويقوتاژ ،
 شمدي بر سپر شرف اولدى . احزار ايران بيله شاه استبداد
 پناهه بويقوتاژ يامغه ، اونك آدمارينه ويركو ويرمه مكه قرار
 ويرمشلر ... غالباً بويقوتاژ مجلس مبعوثانده سر ايت ايتدى .
 « تهلكه تفرقه » مقاله سنى نشر ايدن غزته يه بويقوتاژ ياپه جقلا!
 عجباً بو غزته اداره سى مجلس مبعوثانك اوراقتى ، لايحه لرينى
 مجاناً طبع ايتك صورتيله « تعويضات » ه ياناشيه اولماز مى ؟

۳۰ كانون اول ۳۲۴ بلغارستان وبوسنه هر سك مسئله لرى

اوزرينه تعويضات پولتيقه سى واوستريا امته سنه بويقوتاژ مسئله سى

بیلیمیز نه زمان ، هر حالده اسکی بردورده ، فرقی نلردنمی ، هانکی جنس کیلردن اولدیغی ده تعیین ایده میز . سفائن حربیه دن برینی پادشاه زیارت ایتمش . قارنی آجیقمش ، یمک ایستمش ، بکله مش ، بکله مش ... آچلق شدتی آرتدرمش . امرینی تکرارلامش .. ینه تأخر ! سببنی صورمش . نهایت آکلالتش که برقهوه آلتی چیقارمق ایچون - چونکه کمی نك تعییناتندن خارج - لوازم ضابطی تقریر یاپه جق ، مجلس ضباط قرار ویره جک ، سواری تصدیق ایده جک ده صکره کیلاردن صرف اولنه جق ... چونکه نظام ، پادشاه آج اولسه ده بوزلماز .

سنه لرجه منفالرده اذیت چکدکدن صکره عودت ایدن ، حضرت یعقوب ایله یوسف آره سننده کی حسرت قدر حسرت چکن ، یمن ایللرنده ویس القرانی دینه جک دره جه ده مزاحم دنیایی کورن مظلوملرک حالی - مبعوث افسدیلردن برینک تقریری اوزرینه - دون مجلسده یاد ایدلدی . عمیق تأثرلر اویاندردی . صدارتک بو خصوصده کی تذکره سی ده اوقوندی .. فقط الدن نه کلیر؟ بونلره معاونت ایچون قانون لایحه سی لازم . واقعا فرنکلر « آجیقان قارن قولاقدن محرومدر . » دیرلر . بزده « طوق آجک حالندن آکللاماز » دیرز اما نظام ینه نظامدر . بوندن طیشاری چیقلماز . مرحمته حد و پایان اولماز ، فقط سیاستده مرحمت بولنماز .

تقریر ممدیه بر پاریس

حکمدان بری دیمش: بیوکلرده اویله بر قوهٔ ساحره وارکه سنه لرجه بونلرک علیهداری اولانلره بر نظر متبسمانه ، بر کلهٔ توجهکارانه کوستردیلرمی ، حدتله ، تهورلر سکونت بولور ، خصومت در حال زائل اولور .

دون مجلس مبعوثانده قاینه نك بیاننامه سی ده سانکه بویله بر قوهٔ سحریه کوستردی . علیهده بیان افکار ایچون کرسیٔ خطابه چیقانلرک لسانی بیله شاشیردی ده لهنه دوندی . بونده شاشیله جق نه وار؟ تربیه عثمانیه کشی نك قباحتی یوزینه اورمغه مانعدر . یوز یوزدن اوتانیر ، دیرلر . کامل پاشادن ایضاحات ایسته یین مبعوثك بیله یوزی طوتمدی . بلکه ایچندن کچیردی . «جمهوره مخالفت قوهٔ خطانددر . دیدی . یاخود «باشم راحت بولور ، دیلم طوریرسه !» دیه متسلی اولدی .

قاینه یه بیان اعتماد ایدلدی . مبعوث افندیلردن بری «آلتی آیده دتیا دکشمز . بز بوراده قرار ویرمکله لدوسی پویراز یاپه میز» دینجه مبعوثان قاینه نك روزکارینه تابع اولدی . اوت ، دون مجلس مبعوثان دائره سنده هر کس ممنون وشادان کورندی . فقط اونوتاملی :

آلتی ده وار ، اوستی ده واردر یرک

کیم بیلیر ، دون اوست قاتده ، دور حریتك ایلک کونلرنده باب عالی اوکنده کی آوازه لره مشابه صدالر بکلر کن ال شاقردیلرینی ایشیدن بری ، اینه بکزر بر صدای درونی ایله بلکه کندی کندینه دیمشدرکه :

ایواه ! بو بازیچه ده بز لرینه یاندق !

۱ کانون ثانی ۲۴ - کامل پاشانك مجلس مبعوثانده ایلک بیاناتی - سقوطه انتظار اولنورکن موفقیت . صدارته کچمکی اوما فلرده انکسار خیال .

اولکی اقسام، ییل باشی کیجه سی اولدیغی ایچون طالعلرینی تجربه ایدنلردن کیمی صباحه قارشى قمار ماصه سی باشندن شن ومتبسم، جیلیرینه طولدیردقلری لیرالرك شیقیردیسيله پرابتهاج برحاله، اویقوسزلقدن شکایت ایتمه رك آیریلشردر. کیمی ده عبوس الوجه، متفکر، یورغون، بیتاب بر صورتده چیمه شلردر. قازانانلر بتون سنه طالعلک کندیلیرینه کوله جکنه اعتماد ایله مغرور، غائب ایدنلر نحوست طالعلک کله جک سنه یه قدر کندیلیرینی ازوب بوزه جکنی تخیل ایله اندیشه ناک .

دون برذات، احتمال کیجه نك یورغونلغنی هنوز اوستندن آتەمامش، مخمورلغنی کیده ره مه مش اولان برینه صویوردی :
— صدر اعظم پاشانک بیاناتی حقیقده فکریکز نه در ؟
— اولمازشی . ایکی یوزال بری بری اوستنه کاغد طوتمش
کبی ... نه طالع ! اوبر ییل باشنه قدر آرتق قورقسون .

— داخلیه ناظرینک ایضاحاتنه نه دیرسکز ؟
— اویون اویون « باقارا » در. اوت، « پوکر » ده پک زیاده مهارته وقارشوسنده کیلرک سویه ادراکنی، علائم وجهیه سندن انفعالاتی کشفه لزوم کوسترن بر اویون . فقط « بلوف » لری وار !

ا کلاشیلورکه بوکونلرده « فکر سیاسی » طویلامق کوچ هرکس کار و ضرر حسابیله مشغول .

« باروت ایله آتشک اویونی اولماز! » دیمشله اما، هر کس بونصیحتی عقلنده طوتارمی؟ بعضله بدکه بونی آتش شبابه عطف ایدهرک کنج برقادینله بر دلیقانلیک مساعده مشروعه اولمدجه بریده تنها بر اقلمامسی معناسنه الیورلر . بوده طوغرو! معنای حقیقی نکده معنای مجازی قدر طوغرو اولدیغنی مع التأسف بش کشینک حیاته خاتمه چکن، آخور قیوده یدجکی کلبه سنده پاتلایان بومبا اثبات ایتدی . بیچاره غافل آدملر! عجبای بری برینه عادتا بومبالر آته جق قدر خصم کورینتلر آره سنده ائتلاف حاصل اولدیغنی، پادشاهک ملتله مصافحه ایتدیکنی، مبعوثانک وکلا ایله باریشدیغنی، آوستریانک حکومت عثمانیه ایله اوزلاشدیغنی، «طنین» ایله « یکی غزته » نک بیله بری برینه قارشی کم سوزدن واز کچدیکنی کوردیلرده صوبانک یاننده دینامیت راحت طوریرمی صاندیلر ؟

اوت ، بعض امتزاجسز لر ایچون، بر قزغانه قونلسهده قرق ییل بر آراده قاینادلسه ینه برلشمز لر ، دیرلر . فقط او یله لرده وارکه بر قزغانه کیرمک دکل ، بر دقیقه بیله بر آرده اوله مازلر . ائتلاف و امتزاج پک خوش شی اما هر وقت ایکی بچق میلیون لیرا بولنماز . ائتلافله سوینه لم، ینه اونو تیه لم که قورت ایله قویون ارقداش اولماز . مکرکه طبیعت اشیاء اخلاق بشر دکیسه . بوده تمنی محال! مجلس مبعوثان قحط و غلایه چاره بولسون، آیدیندن شقاوتی قالدیرسون، دیمک کبی .

کیم دیورکه اجرات یوق، ترقیات و تکملاته طوغرو
خطوه انداز اولغه باشلامدق. اعلان مشروطیتی متعاقب
قصورلرییزی کوره رک دیمدکی ایدی: اداره مشروطیه کوره
اجرا آتده بولنه جق آدملرییزی یوق. مملکتی جـداً اصلاح
ایده جک، اعمار ایلیه جک تدابیری دوشونوب بوله جق، تطبیق
ایده جک ارباب اقتداریزی یوق. صیقلیمه، چکنیمه لم. اوروپادن
اهل وقوفی دعوت ایده لم. اوروپایه ا کمال تحصیل ایچون مأمور،
طلبه هر نه لازمه کوندره لم. برنجی وظیفه یی یامشز. قاینه نک
بیاننامه سندن اکلایورز. ایکنجیسی یاپیورز. دون فرانسه یه
کیدن مأمورین منتخبه مالیه بوکا شاهد. یارینده امریقا
دونماسنه اون ضابط کیدیور... بعضر، اوروپایه کیمکه
هوسکار اولانلرک پک چوق اوله سندن اوله جق، صورت انتخابه
اعتراض ایدیورلر. حقلری یوق. نظار واقعا وظیفه لرندن
مسئولدرلر. فقط مبعوثانه «ایضاحات کافیه» ویرمه کده آلیشیورلر.
برده «بومسئولیتی قبول ایدیورلر، لکن ایشلرنده مستقل بولنملری
شرطدر. ایستدکلرینی انتخاب ایدوب کوندره بیلیرلر. «دینه بیلیر؟
«کوکل کیمی سورسه کوزل اودر. «اگر مبعوثان» بز نظامی
حرکت ایسترز، حسی دکل» دیه ناظرلری مسئول طوتمق
ایستلرسه اونلرده دیه عزلرمی که:

— نه بیله لم؟ بز مبعوث افندیلرک حسیاته تابع اولدقلرینی
کوردکده بونی اصول جدیددن صاندق.

برقاچ کون اول ، مجلس مبعوثانك مذاكراتی صره سنده
تائی ومكانتی بر اقامیان رئیس بيله مبعوثلره خطاباً :

— افندم ، مجلسی مکتبه چویردك .

دیمك احتیاجنی حس ایتشدی . كاشکی بویله اولسه . . .
شمدی مکتب احتیاجنی حس ایتمین کیم وار؟ هر نظارت کندنجه ،
مأمور یتشدیرمك ایچون ، بر مکتب اچق قیدنده . هله مالیه
نظارتی هپسندن ایلری کیتدی ده موجود مأمور و کتبه سی ایچون
مکتب آچغه قرار ویردی . ایکیده برده « مشروطیت اداره یه
مخالف » دیه هر حرکت ایچون بر اعتراض جلب ایتهدن ایسه
مکتب آچوب غزته لردن برینك قسم مخصوص سرلوحه سنی
در خاطرله « اوکر تیمورزه ، اوکر نیورزه . » دیملی . مالیه نظارتی
حق تقدیمی قازاندی . طبیعی او بر نظارتلرده مالیه نظارتنه پیرو
اوله جققلر ، مثلاً داخلیه نظارتنده ، مأمورلر ایچون بر مکتب
آچیله جق ، هرشیدن اول بوراده کوندوز ساعت بشدن کیجه
ساعت بشه قدر متمادیا چالیشمق اوزره ادمان درسی ویریله جك . . .
البته صره هیئت وکلایه ده کله جك . مبعوثان کرام اختیاری ،
وکلای عظام مجبوری اوله رق دوام ایتك اوزره دائره صدارتک
بیوک سالوننده تحت حمایه فیضوایه حریتده بولنقله مباهی بر
مکتب آچیله جق . اغلب احتماله کوره غزته سر محررلری ده بورایه
معلم تعیین اولنه جق .

تقریرنامه بر پارلمانی

مشروطیتك اعلانی، مشروطیت قابینه سنك ایلك پروغرامی اوزرینه سویلنمش ایدی که: آرتق ممالک عثمانیه ده هر کس سر بستجه کزه جک، ایسته دیککی یره کیده بیله جک؛ سنه لرجه ملتی تضییق ایچون برواسطه مقامنده قوللانیلان، آنانک اولادینه، قارداشک قارداشنه قاووشه بیلمه سنه مانع اولان مرور تذکره لری، پساپورطلر الغا اولنه جق... فقط محافظه واردات ایچون بواصولک برمدت ده ادا مه اولونه جنی اورته یه سورولدی، هر کسه قولایجه تذکره وپساپورط ویریله جکی، اصلا مشکلات کوسترلیه جکی تأمین اولوندی... بوتدیرده اصابت وارمی ایدی، یوقمی ایدی؟ بونی بیله میز. فقط کورویورز که مجلس مبعوثان اطه مسافرلرینی صیقیشدیردجه بومسافرلر پساپورط آلوب صاووشمق یولنی دوشونیورلر... مجلس مبعوثان بر آز ده صیقیشدیرسه بلکه پساپورط آله دن ده کیده جکلر بولونور، حتی تقاعد معاشی آلمق ایچون استدعاده بولونمش اولانلر بیله «دمیاطه پرنجه کیدرکن اوده کی بولغوردن اولیه لم!» دییه استدعالرینی تعقییدن واز کچرلر... مجلس مبعوثان اسکی دور رجالی حقنده تعمیق تحقیقاته، بویله جه تضییقاته کیریشیرسه تقاعد صندوقدن فضله تخصیص اولونان معاشلر حقنده وکلادن استیضاحده بولونمه سنه ده لزوم قالماز... ایش کندیلکندن ساقط اولور... زواللی ملت اسکی دورک آدملرینه «مالمز حلال، جائمز آزاد!» دیردی ده بوسوزینی ده کیمسه یه دیکلته مزدی... عجباً عیناً بوسوزی رجال استبداد مجلس مبعوثانه سویلسه لر دیکلته مزلمی؟. چوجقلر قوشلرینی آزاد ایدرکن: «آزات، بوزات. جنت قابوسنده بنی کوزت!» دیرلر. اکر ملت ده قفسده طوتدقلری ذواتی عفو ایده جک اولورسه دییه مزمی که: «آزات، بوزات. نه جنت قابوسنده، نه جهنم قابوسنده آرتق بری بریمزی کورمیه لم!»

دوه قوشنك اوچ دیدکری زمان « دویم » ، یوک طائی
 دینجه « قوشم » دیدیکی سویله نیر اما بوقاعده ، حقوق دولده
 اساس تشکیل ایده مزیا ! فقط نصل اولیورده بر مدت اول
 بویقوتازک رفعی ایچون قاینه مزه مراجعت ایدن آوستریا به « بو
 ایش حکومتک قاریشه جنی ایش دکلدرد . ملته عائد بر مسئله در .
 اداره مشروطه ده حریت اهالی به مداخله اولنه ماز . « دینلمش
 ایدی . شمدی ده رسومات اداره لرینه بویقوتازک قالدیرلمسی
 ایچون امر ویریلیورمش . اوزمان قاریشلمیان بر ایشه شمدی
 نصل قاریشیلیور ، دیه صورانلر اولورسه دنیه بیلیرکه : « او
 زمان او یله ایدی شمدی بویله . پولتیقه روزکاری نه
 طرفدن اسرسه قاینه دومنی او طرفه چویرر ... » نهایتده
 بر استیضاح ، بر ایضاح .. ینه اسکی حمام ، اسکی طاس ، ایش
 بوقدرله بیتمزسه ؟ ائتلاف دیمک ، دوستلق دیمکدر .
 دوستلق ده مثقال ایله دکل قنطارله در . نه اولور ، یارین او برکون
 غزته لره اسکی اصولده « تبلیغات رسمیه » صره سنده شویله بر
 اخطار نامه کوندرلسه : بعدما (ب ، و) حریف لریله باشلایوب ده
 نتیجه ده دوست بر حکومتک اضرا رینه سبب اولان کیفیتدن
 ضمناً و صراحةً بحث ایدلمه مسی قطعاً اخطار ، عکسی تقدیرده
 جرم واقع محاکمه بی موجب جرائمدن عد اولنه رق متشبثی
 حقتده بویولده معامله ایفاسی مقرر بولندیغی بیان اولنور .
 بوده کافی کلزسه اوزمان هر کسدن تذکره عثمانیه کبی
 تپدن طرناغه قدر آوستریا امتعه سیله دونانیدیغی مشعر
 بر شهادت نامه طلب اولنور ... بوده فائده ویرمزسه ، کمرکلردن
 آوستریا امتعه سندن غیری امتعه نك منع ادخالی ، بتون مغازه لرده
 نمسه مالنك غیری اشیا ی ممنوعه دن عد اولنه رق مصادره سی .

تقریرنامه بر پاریس

هر کس ممنون . آرتق کیزلی قاپاقلی ایش قالمیه جق . یکیتک حسابی آشکاردر . حکومتده آرتق حساب و کتابی عیان بیان میدانه قویه جق . ایسته وکلای ملتده بونی ایستور و نظاردن لاینقطع استیضاحاتده بولنیور... اولاد شهدا اعانه سی زویه کیتدی؟ شو بغداد خطنک ماهیتی نه در اکلایه لم؟ آخور قپوده بومبا نیچون پاطلادی؟ دارالخیرده نصل اولیورده چوجقلم مدیر معاونی قوغیورلر، معارف نظارتنک خبری بیله اولیور؟.. دهانجه سؤالر! عجا شوصوک وقعه حقنده معارف ناظر وکیلندن ایضاحات طلب اولنورسه نه دیر، بلکه شویله سویلر :

— مکتبده تحقیقات اجرا ایدلدی . طلبیه صورلدی . بونلر دیدیلر که : دورحریتنک ایلك کونلرنده باب عالیدن وکلای یوهالره قاچیرلدی . ولایاتدن والیلر ، متصرفلر بو ترتیب ایله قوغولدی . نه بیله لم ، بزده اصوله موافق دیه یایدق... ایضاحات کافیمی؟ رأیه مراجعت اولنسون . کافی، اکثریت وار . اوقاف ناظری ایچون استیضاحه قارشى اك موافق جواب نه دیر دیرسکمز؟ بری دیوردی که : بن اوقاف ناظرینک یرنده اولسه م مجلسده ایضاحات ویرمک ایچون کرسیه چیقنجه شویله اداره کلام ایدردم :

— ای وکلای امت ! اوقاف ایشلرندن نه بن آکلادم، نه ده آکلایانی کوردم . غالباً اسلافمده بوفکرله کیشلر، کیتمشلر، اکر آره کزده اکلایان وارسه یریمه بیورسون .

مبعوثان ، عدلیه ناظرینی هنوز دعوت ایتدیلر ، عجا شو سوزی ایشیده جکلرندیمی احتراز ایدیورلر :

— ای مبعوثان کرام ! سزه ایضاحات ویرمه دن اول وزرای سابقه دن برینک فکرینه اشتراکله برتکلیفده بولنه جنم . تکلیفم شودر : مساعده بیوریکز . دائره نک اوکنده پایدوس بوروسی چالديره يم .

نقوب محمد به به ایران

آمریقا رئیس حکومتی موسیو روزولت ، مدت ریاستی ختام بولنجه آفریقاده سیاحت ایده جک ، روزنامه سیاحتی نشر ایدرک پاره قازانه جقمش ... فرانسزله خیلی اویونلر اوینادقن صکره اداره اموردن چکلمش ، یقینلرده اوروپایه کلش اولان « ونه زونه لا » حکومتی رئیس سابقی قاستروده خاطراتی نشر ایله کچینه جقمش ...

خاطرات نشری بزم رجانلزهده سرایت ایتدی . اعیان رئیس یول آچدی . سرعسکراسبق خلاصه خاطراتی میدانه قویدی . سبب و صورت عزلتی ایضاح ایتدی . کنديسنی چال یاقا ایدرک نفی ایده جکلری ، چولوق چوجغیله آغلاشدقلری صروده عید حریت امداده یتشمش ، ایکی کره آزاد اولمش ...

داخلیه ناظرینکده خاطراتی چیقور ، بر سفیر سابقده خاطراتی حاضر لایورمش . دور سابق رجانلدن بری ده کچن روس محاربه سندن اول الکسناج اوکنده فکر حریت اظهار ایتمش اولدیغنی تخطرله اعلان ایتدیرمدیمی ؟ .. غالبا فلان پاشاده وقتيله « وقت » یاخود « طریق » غزته سنه مخبرک ایتدیکی زمانده اودورک احرارندن معدود اولدیغنی - نشر ایدرسه - خاطر اتنده یازه جق ...

آه نه اولوردی آغز لری ، دیل لری اولسه یدی ، بشکطاش قره غولی ، طاش قشله ، ضبطیه حبسه خانه سی ، مرحوم بکراغانک مسافر خانه سی ده برر خاطرات نشر ایتسه یدی ! ..

اسکی دورک بعض آدملری نه قدر یکیک کوسترسه لر ، پارلاق فکر لر اورته یه قویه رق احرار دن کورونمک ایستسه لر ینه تمل چوروک اولدینی ایچون بر طرف دن فالصو ایتدکلری کبی بیچاره کوپری ده اوافق تفک تعمیر کوردی ، سقطلانان دوبه سنه زنجیر اورلدی ، کوتوک کچیرلدی ، لوقس لامبه لریه تنویر اولندی ؛ فقط ینه دایانه مدی . غزت لریک تعریضاتنه آلدیرمدی . فقط برانکلیز واپورینک صدمه سنه مقاومت کوستره مدی . دون شهر ایچنده « کوپری باتمش ! » دیه برشایعه چیقنجه بعضلر « واه ! واه ! واه ! » دیه آجیدیلر . چونکه نه اولورسه اولسون بوامکداره محتاج ایدیلر . اکلاشلدی که کوپرینک اورته ده کی سقط دوبه سی بوستون چارپلش ... بودوبه نك آرتق خدمت دن استغفایه حق یوقی ؟ هر کون آچیلوب قاپانان بودوبه ، درلو درلو صدماته کوکس ویرمش اولان ینه بودوبه ! دستکه ، زنجیره ده اورلسه ینه قدرتی قالماش ؟ ... نه چاره که یرینه بر بشقه دوبه بولونجه یه قدر استانبول خلقنک بوکاده احتیاجی وار ، کچیدیدر ، مریدر . سیاسیاتده ده بویله دکلی ؟ نیجه آدم لره کهنه در دینلیرده ینه بونلر دستک اوریلیر ، محافظه سنه چالیشیلیر . کوپری نك دوبه سی کبی بونلردن واز کچیله منر .

۱۱ کانون ثانی ۳۲۴ — معلوم که بوقره کوپری نك اسکی حالنه عائد . زمان ایله کوپری یکیلندی . اسکیسندن واز کچیلدی . انسانلر کبی ...

تقریر محمد بن بابراع

اویله روایت ایدرلرکه اسکی زمانده دلال چیقاریرلرده
« اوتوز بش یاشنده بر چوجق غائب اولدی . بولانه شو قدر
مانعیر مژده سی وار ! » دیه اعلان ایدرلر مش ...

شمدی اوتوز بش یاشنده کی آدم لره چوجق دیمیورلر اما
ینه بونلرک غائب اولدیغی واقعدر . دلال چیقاریلیور . غزته لر
بووظیفه یی ایفا ایدیور . فقط غائبلر بولنه میور . نه سره قدم
باصان سرای بکچیسسی صالحک ، نه ده پولیجه جی حسن تحسینک
نشانه سی بولنه مدی . بونلرک نه اولدیغی بیلنه مدی . اسکیدن
مژده حتی هوسیه غائب اولانلری هرکس آرارمش ، شمدی
کیم آرایه جق ضابطه می ؟ ضابطه کوزه کوریلنلره یتیشه میور .
نرده قالدی که غائبلر پیشنده دولاشسون . عجبا ضابطه غائبلری
آرایوب بولمق ایچون خدمته براییکی باقیچی ، فالجی آلسه ده
بونلره باقدیرسه ، فال آتدیرسه موفقیت کورلمز می ؟ یاخود
نیت قویوسنه مراجعت اولونسه ...

ظن ایدرز که مجلس مبعوثان ده غائبلر حقنده استیضاحه
لزوم کورمز . شاید کوریرسه بلکه ناظر مسئولدن شوپیه
برجواب آلیر :

غیبدن دم اورمغه قدرت بولماز کیمسه ده
غیب ایسه مقصود : بیت الماله برکوز کزدیرک

صحیحی، دکل می بیلیمورز. فقط روایت کوره قاضی کوی اها لیسندن بر خیلی ذات « مبعوثان ضیافت قلبی » نامیله بر قلوب تشکیل ایتمه و بورایه مناوبه مبعوثان کرامی دعوتله شر فلرینه ضیافت ویرمه قرار ویرمشلر ... عجا بو تشبندن مقصدنه در؛ دوشونمیکز. مبعوثان قاضی کوی واپورلرینی کوسترمک، بو وسیله ایله مجلس مبعوثانده « اداره مخصوصه » حقدنه بر مباحثه قیوسی آچدیرمق ... احتمال بو مباحثه صره سنده بعض خطیلرده لهنده اداره کلام ایدرک :

— بو واپورلر ایلك مجلس مبعوثانك كشاندنه او زمانكي رفقای محترمه مزی طاشمش اولملری اعتباریله بو خاطره نك علی حاله محافظه سنی طلب ایدرم .
راینده بولنورلر .

علیهنده بولنه جقلر قاضی کوی لیلرک ضیافتنده ایراد اولنه جق نطقلری تکرار ایتسونلر، یتیشیر ... عجا بویله بر مباحثه آچیلیرسه اداره نك اصلاحی حقدنه بر امید اولسون حاصل اولورمی ؟ .. ایواه ! بوده مأمول دکل . چونکه ایضاحات طلبنه قرار ویرلسه بیله زه دن سوریله جق ؟ بحریه یه صورلسه « شمدی بنم المدن چیقدی . » نافعیه صورلسه « دها بنم اله کمدی . » دیه جک . اداره مخصوصه نظارتی دیه بر نظارت تشکیل اولونسه ده بورایه ده هیئت وکلایه داخل بر ناظر مسؤل تعیین ایدلسه ایشته اوزمان ایش دوزله جک . ناظر دعوت اولنه جق . بلکه « یارین اوبرکون سفائن هوا ئیه نك سیروسفرینه انتظار اولنان شو عصر مدنیتده سفائن عتیقه بحریه نك اصلاحیله اشتغالی عبث کوریرم . » دینجه ایضاحات کافی کوریله جک ... اداره مخصوصه دن مشکی اولانلرده متسلی اوله جق . . ایش مجلس مبعوثانده موضوع بحث ایدلدی یا !

تقومده بر باران

اسکی دورده حجاز خطك انشاآتی کوجلکه ایلریه
کوتوریله بیلورمش ، بیک مشکلات باش کوستریورمش کبی
ال آلتندن بعض خبرلر اطرافه یایلدینی زمان - سرمایه نك
توکندیکی سویلنمدی ده - دوه جیلکه تأمین معیشت ایدن
عربانك قازانجلیرینه خلل ویزه جکی ایچون شمدوفر ایسته مد-
کلری روایتی چیقارلمشدی . حتی دوه جیلرله بیوکلر اورتا قدر ،
دینلمشدی ... بونک بر کوچك نمونه سنی خلیج قایقجیلری
کوستردی . خلیج واپورلری اصلاح اولناملی ، استتبوطلر
ایشله دلمه ملی ایمش . چونکه صکره قایقجیلرک قازانجه کساد
کله جک ... بومنطقه کوره شاید تراموایلرک - کونک برنده -
الکتریقله جر ایدلمسنه ، بطائت معتاده سندن قورتارلمسنه
تشبت اولنورسه - کیم بیلیر ، نه قدر اوزاق - بتون کرا
آرابه جیلری قطار قطار آرابه لی نمایشلر یاپه رق اعتراض
ایده جکلر ! ...

عجبا پولیس تنسیقاتنک اتمام واکال ایدلمسی بر آاز متانیانه
حرکت ایدلمسی ده بوندنمی نشأت ایدیور ؟ پولیس تشکیلاتی
تمامیله یولنه کیررده شهر ایچنده آسایش استقرار بولورسه
« آرتق بزم ایچون ایش قالمدی ، قازانجمز رخنه یه اوغرادی ،
دیه سارقلرک ، یان کسجیلرک شدتله پروتستو ایتلرندن احترازمی
اولنیور ؟

شو ساده فقره بی ایشتمش اولانلر پک چوقدر! بیلکجلاک
طاسلایانلردن برینه زوجه سی حامل اولان بردوستی صورمش .
« عجباً زوجه م قیزی طوغوره جق اوغلانی ؟ » دیمش .

— یا قیزدر ، یا اوغلان !

جوانی آنجه « وای اقدی نصل بیلدی ؟ » دیه تقدیر
خوان اولمش .

ایشته بونک کبی بودجه ده نصل توازن حاصل اوله جنی
وسنه لردن بری قاپانیمان آچینگ نصل قاپانه جنی کندیسنه صورلمش
اولان ذاتده درحال جواب ویریور :

— نه یاپالم ؟ برطرفدن مصرفی قیصدق . دیگر جهتدن

وارداتی تزیده چالیشدق ، موازنه بی بولغه غیرت کوستردک...
غیرت یولنده ، فقط اولیه بر حده کلیرکه نه بری اوزانیر ،
نده دیگری قیصالیر . ا کله مک لازم . بودجه نک اکی استقر اضدر .
بورجدن انسان اولمز ، ضعیفلار دیرلر... بری ده دیرمش که :

— بورجدن قورقام . فقط احبابدن اوله جغم .

سیاسیاتده معامله ، معاملات ناسدن آیریلیور . مثلاً روسیه
هم فرانسه ایله دوست ، هم ده برچوق پاره سنی آلدی... هانی
بزده بویله بردوست ؟

فقط دوستلوقده حساب باشنده بللی اولور ، دینلیور .
ایش حسابه کنجه په قدر کونمزی کون ایده لم . بوده اولمازسه
مالیه ناظری بودجه لایحه سنک باشنه « مولی کریم » یازسون ،
مجلس مبعوثانه ویرسون...

تقریرنامه بر پارلمان

زنکین آرابه سنی طاغدن آشیریر، زوکورت دوز اوواده یولنی شاشیریر... بونی شمدمی بیلورز؛ دنیاده زنکینک ایله زوکورتلکک فرقی کورلدیکی زماندن بری بویله کلش ، بویله کیدیور. ایستهین « مساوات ! » دیه ایسته دیکی قدر باغیرسون. جیننده برقاچ بیک لیراسی بولنان ایله برمتالیکی اولیان آره سنده مساوات بولمه نك هنوز احتمالی یوق.. بلکه زوکورت تسلیسی اوله رق دیرلرکه پاره انسانی انسان ایتمز ، فضل و کماله باقیلیر. بوده اسکی سوزمش . یکی مطبوعات نظامنامه سنه کوره زنکین اولیان غزته بیله چیقارمه جق . غزته جیلقدده اسکی دورک بیکلرجه لیرالر اوروب قاپان رجالنه انحصار ایده جک . . دور استبدادده بش یوز لیرایه والیاک ، اوچ یوز لیرایه متصرفلق یوز الی لیرایه قائم مقاملق آلتیر، دیرلردی. شمدی ایسه غزته جیلقد اسکی دورک والیلکنه بدل : بش یوز لیرایه!

بونده حیرت ایده جک نه وار ! اسکیدن مأموریت صامغه آلیشمش اولان طرفداران استبداد ، شمدی غزته جیلقد اعتبارده کورمشلرده بش یوز لیرا نرخ قویمش لر.. حاضر ، قانون اساسی نك تعدیلی ، انتخاب نظامنامه سنک تصحیحی صره سنده شویله بر ماده علاوه اولونسه:

— مبعوثلغه نامزدلکنی وضع ایده جک اولانلر یکیدن بش یوز لیرا اعطاسنه مجبوردر، بومقدار پاره نی طویدن ویره مهین مبعوث اوله ماز . . قاینه علیهنده رأی ویرن مبعوثک درحال اچهنسندن یوز لیرا جزئی نقدی آلتیر. هان بویاره نی اتمام ایتمز سه مبعوثلقدن چیقاریلیر!..

زهی مشروطیت ! نه ییمان حریت

ہیئت وکلا « اردوی عثمانی » و « دونمای عثمانی » رینہ اسکیمی کبی اردوی شاہانہ، دونمای ہایون دینلمہ سنی مناسب کورمش ... آرتق مجلس مبعوثان ناظرلری برر برر دعوت ایدرک کندیلرندن « نیچون عثمانی تعیرینی قبول ایتدیگزده دور استبدادی آندیرہ جق صورتده ینہ شاہانہ و ہایون دیدیکز ؟ » دیہ ایضاحات ایستمیہ جک یا !

اسکی دورده غزته جیلر ولادت وجلوس کونلری بر قاق سنہ اولکی قوللکسیونلردن طمطراقلی تعیرات ریا کارانہ و کہنہ پرستانہ بی قویہ ایدرلر ، صحیفہ لر طولیدر لرلردی . دور حریتده بو قوللکسیونلری محزنلرہ آتدیلسہ ہیئت وکلا قراری اوزرینہ بلکہ دوشونمشلردر : عجبا ینہ بو اسکی قوللکسیونلری میدانہ چیقارسہ قئی ؟ .. یکی مطبوعات نظامنامہ سی لایحہ سی اورتہ یہ چیقنجه بلکہ ایش دوشوننجده قالماش ، قوللکسیونلر احتیاطاً شمیدن اورتہ یہ چیقارلمشدر .. کیم بیلیر ؟ مطبوعات نظامنامہ سی لایحہ سی اولدیغی کبی قبول ایدیلی ویررسہ اوزمان ینہ بونلرہ احتیاج کوریلہ جکی تخمین اولنمشدر ... روش حالہ کورہ بلکہ برمدت صکرہ « دون مجلس مبعوثان اجتماع عمومی عقد ایتدی .. » دینلہ جک یرده اجتماع تعیرینکده اسکی دورده مردود و ممنوع اولدیغی ده ملاحظہ اولنہ رق دینلہ جک کہ : سایہ ہاوا یہ خسروانده دونکی روز میمنت بروزده شایان بیوریلان مساعده سامیہ حضرت صدارتپناہی اوزرینہ ہیئت جلیلہ مبعوثان کرام مرضی عالی دائرہ نجات باہرہ سندہ و شیمہ عبودیت و صداقتہ موافق بر صورتده اجرای مذاکراتہ شتابان اولہ رق »

نیچون حالا قولاقدن قولاغه ، آغزندن آغزه بر طاقم
شکایتلر ایشیدیلور. حریت اعلان اولندی. مشروطیت تأسس
ایتدی. قانون اساسی ده مرعی اولدی. عجا صحیحی ؟ بردها
کری آلمیه جقیا بو دور بویه کیده جک یا !... ایلك کونلرده
بو زمینده یاری متسلیمانہ ، یاری متلاشیانہ حسب حاللر ، بعضاً ده
قورقولی رؤیالر ... آرتق تردد ، زائل اولدی . فقط دیدی
قودیلر اکیسک دکل .. خلقک طبیعتی غریب ! کیمی نیکیین .
کیمی بدین ! بدین اولانلره دییورلرکه :

— بو حال بویه می دوام ایده جک؟ ینه بیوکارده ظرف کیرلک
وار . ایسته دکلرینی قایرییورلر ، ایسته مدکلرینی آشیریورلر .
حتی ینه یینتی وار دییورلر . کناهی سویلینلرک بویینه اولسون .
بویه شبهه و تردد دن قورتلما یانلری بر مصال ایله تسلیه ایده مز می یز؟
وقتیله حیوانات حال وحشتدن ، حال مدنیه کچمکه قرار
ویرمشلر ، بر معموره مدنیه وجوده کتیرمک ایسته مشلر ...
بر آسلان ، بر اشک ، بر تلکی بر خوروس گلش . آسلان
خوروسه دیمش که :

— هایدی خوروس قارداش ، عدالت ، مساوات و اخوتی
مشروطیتی اعلان اوت . معموره مدنیه تأسیسنه بتون حیواناتی
دعوت ایت . [خوروس ندایه باشلار .]

آسلان قارداشک قارشیسنده ، اعلان حریتله برابر ،
بردن بره جسارت ایده میهرک بویون بوکوب طوران اشک
آسلانک حرصی دعوت ایدر . آسلان دوشونیر :

— ده اطوپلانمدیلر . معموره تأسس ایتدی . بنمده قارنم آچ ،
شونی پاره لیوب یسه م ! [آسلان دوشونجه سنی موقع اجرا یه قویار .]
تلکی ، « بن ایشک ایچنده حیله اولدیغنی ا کلامشدم .
بو کیدیشه کوچ مدنیت تأسس ایدر . » دیر ، همان صاووشور .
خوروس اوته طورسون ! ...

ایکثرا بدین اولان بزات خلاف معتاد برنشئه ایله دیورکه:

— قانون اساسی نك اعلانی اوزرینه یاشاسون حریت !

یاشاسون مساوات، یاشاسون اخوت ! . دیه حایقیرانلر نره ده ؟ ..
کیجه لری خرسز قورقوسندن سوقاغه حیقاماق، ساخته اوراق
ایله کومه کومه حبسه کیرمک .. بونلرمی حریت .. هیئت وکلاده
رأی خفی ایله شورای دولته اعضا تعیین اولسون ، ینه بیانقو
مخدوملره ، دامادلره اصابت ایتسون، بومی مساوات ؟ .. اوچ
درت جلسه در ، ما کدونیا احوالنه دائر مجلس مبعوثانده جریان
ایدن مذاکره بی دیکه ییکزده سوکره تأمل ایدیکنر : نره ده
اخوت ؟

هانی هرشی دوزه له جکدی . سو قاقلر چامور دریاسی .
کیلمیور ، آدی ران یوق ، وکلانک آرابه لری اسکی کوپریدن
کچور دیه بونی تمیزله مشلردر . زواللی مجروح کوپری نك
اوزرندن کونلرجه قارلری بیله کوره مدیلر . اسکی کوپری
باشنده کی اونلق قهوه لرده قهوه پی ، وکلا مریدر ، دیه یکرمی
پاره یه چیقار مشلر ، امین اوکندن اون قاپانه قدر یول اوزرینه
هان فارلر علاوه ایتدیلر .. زواللی اهالی یه باقان یوق . هپ
وکلا خاطر ی صایلیور .. ایشه بودردلیری دوستلرمدن برینه
دوکیوردم ، نره ده حریت ، نره ده مساوات و اخوت ! دیه
حیف نلیوردم . دوستم بکا « کل سکا کوستره یم ! » دیدی . اذاندن
بر آرزو کرد غلطه طرفنده بر قهوه یه کیردک . ایکی اوچ چالغیجی
« غیغی » لرله قولاقلری طیرمالایور . دوستم بونلره ایکی چاریک
آتدی ، بر شرقی ایستدی . شرقی چالغیغه باشلادی :

.....

یاشاسون حریت ! مساوات ! یاشاسون آمان !

تره لالا ، تره لالا ، تره لالا ، لام !

عجبا دنیاده ایشسز کوجسز ، فقط کینه جک قدرده ثروته مالک بر طاقم آدملر وارده بونلر بر دوزی یه شایعه چیقارمنی کندیلرینه اکلنجه می اتخاذایدیورلر ؟ یوقسه شایعه لر جنس وماهیته کوره بعض کیمسه لرك منفعت شخصیسه سنه خدمت ایتدیکی ایچونمی قصداً اورته یه آتیلور ؟

مثلا ضبطیه نظارتی هر کون آسایش بر کالدر ، وقوعات یوقدر دیور ، داخلیه ناظری مجلس مبعوثانده استانبول کبی بیوک بر بلده ایچون آیده سکز اون وقوعات لاشی مثابه سنده اولدیغنی ایضاح ایدیور .. فقط شایعه لره کلنجه ... اسکدارده بر آرابه بی دوردیرمشلر ، آرابه ده کیلری صویمشلر ، کیجه لری هر کس محله قهوه سنه چیقمغه بیله قورقیورمش ، سرکه جی ده کیجه ساعت برده درت یول آغزنده برینک اکسه سنه دمیرله اوروب یره دوشورمشلر ، اوستنده نه وارسه آلوب قاقچمشلر ، ده نهلر ... قاضی کوینده خرواتلردن پولیس تشکیل اولنمش ، فقط کیجه ده کیمسه سوقاغه چیقه میورمش ... ایشته بوشایعه لره ومبعوثان ملتک وظائف مهمه سنندن خبردار اولیان بعض کیمسه لرك « اوراده اویله سوزلری اوزاته جقلرینه خرسزلری طوتدیرسونلر! » دیملرینه رغماً آسایش بر کال ایمش . اویله ایسه بویله یالان خبرلر نه دن چیقیور ؟ غالباً ایشک ایچنده برقادین پارمنی وار . حریتدر دیه برقاچ آیدن بری کیجه یاریسنه قدر قونفرانسلرده تیاترولرده دولاشان و خانهلرنده اوطورمیان ارککلری بر آزا اورکوتوبده کیجه لری اولرنده آلیقویمق ایچون خرسز سوزلری اورته یه آتدی . عجبا ضبطیه نظارتی ده بوفکرده می ؟

برذات اکلایوردی !

— اوف ! بونه حال . بونه کیدیش . بتون امیدلرمز
مجلس مبعوثانده ایدی، اورایهده سوز اسماع ایتک اسکی دورده
رکابه عرضحال ویرمکدن کوچ. عرضحالی یازوب کیده جکسکز.
دمیر پارمقلغک خارچنده ساعتلرجه قار ، یاغمور التنده
بکلیه جکسکز . اوراده بش اون عرضحال طوپلانہ جقده
مأموری — بش اون دفعه اینوب چیقمامق ایچون — بونلری
طوپدن کوتوره جک . قید ایتدیره جک ، پوصله لر ویره جک .
صکره کلده ینه دمیر پارمقلغک طیشاریسنده عرضحال تعقیب
ایت ... بومأموره اسانسور ، یاخود سدیہ لازم که قولایچه
اینوب چیقسون ... ارباب مصالحده ساعتلرجه بکله مسون ...
چاره یوق . مجلس مبعوثان رئیسنه جوار مرکز لک برندن
تلغراف چکملی ... صدارتک مابینه تلغرافلری سانسور
ایدلسده مجلس مبعوثانه چکیلن تلغرافلرده سانسور ایدلنریا !
تلغراف چکلدی ، صکره نه اوله جق ، ینه دمیر پارمقلق دیندن
آرانه جق دکلی ؟ ..

عجبا مجلس مبعوثانه ویریه جک عرضحاللر ، سطری بکرمی ،
اوتوز پاره دن غزته لره درج ایتدیره مزمی ؟ صاتشی آزاوان
غزته لره ایراد چیقار . بوده مشر اوله ماز . چونکه مبعوثان
غزته اوقومیورلر مش . اوقوسه لرده خیری اولیه جق ... غزته لر
یکی نظامنامه چیقارسه برشی یازمه میه جق .

بونی دیکله ین برقلندر مشرب قیصه بر جواب ویریور :

— قوله بل باغلامه مولی وار ایکن !

تقریر بر یاران

بری دیوردی :

— مجلس مبعوثانك نه یاپدیغنه ، نه ایش کوردیکنه مراق
ایدیورم. فقط نه یاپیم ، غزته لرده کی صحیفه لر طولوسی ضبطری
اوقومغه وقت بوله میورم ، دها طوغروسی وقت بولسه مده
جانم صیقیلور ، اوقویه میورم. پک اوزون کلیور ، بعض غزته لرده
مذا کراتک خلاصه سی وار . فقط بونلرده بتون مذا کراتک
بر زبده سی اولمقدن زیاده منقده نظرینه چارپان نقطه لره معطوف
برز کوچک تنقیدنامه . . . عجب ارباب غیرتدن ، محررلردن ،
طابعلردن کی مسسه یوقی ، مذا کراتک آدم عقلی زبده لری
یایسون ، بونلری بر رساله ، بر کتاب شکلنده باصدیرسونده
بزده بونی آله م ، رومان اوقور کبی باشند آشاغی اوقویه لم ،
نه اهمیتی ایشلر کوردی ، نه روحلی سوزلر سویلندی بونی
آ کلایه لم .

بو ذاته بر رفیقی شویله جواب وپریور :

— بو قدر مراق ایده جک نه وار! بن سزه مجلس مبعوثانك
هر کونکی مذا کراتی خلاصه ایده جک بر بیت ارئه ایده بیلیرم ،
اجتماع عمومی اولوبده ایرتسی کونی غزته لر صحیفه لر طولوسی
ضبطنامه یی نشر ایتدکلری زمان بو ضبطنامه یه شویله بر کوز
کزدیرکده بوستونلرک زبده سی اولمق اوزره دییکزکه :

پی مصلحت مجلس آراستند
نشستند وگفتند و برخواستند

دردت باش بردن معمور اولماز، دیرلر. بونک کبی غزته لریمزده
اعلان حریتدن بری سربست لسانه اصول مشروطیتدن ،
دور سابقدن ، رجال استبداددن ، احرار امتدن بحث ایتدیلر ،
ایدیورلر . فقط بومدت ایچنده عالم مدنیتده ، ساحه معرفتده
نهر اولیور ، نه یکی یکی کشفلر ، ایجادلر وجوده کتیریلیور ،
بونلری بوسبتون مساحه ایتدیلر . عثمانلی قارئلری اختراعات
جدیدهیه ، ترقیات فنییه واقف اولمق ایسته مزلمی ؟ مثلا
شفیلد فابریقه لرندن برنده اویله برچلیک زره یا پلمش که موجودلرک
اک مکملرندن دردت قات قوتلی ایمش ... بونک حتمنده معلومات
ویز مه ملیمی ؟ ... صکره آمریقاده بر آلت ایجاد اولنمش که
بو آلتک بر قندیلی ، قندیلک ده بر آلوی وارمش . قندیل الکتریک
تلرینه ، اوتیه برییه مربوط ... بر آدم ایله آلتک بر قسنی
طوته رق سوز سویلر سه قندیلک آلوی اوزانوب قیصالیور .
بو آدم طوغرومی سویلیور ، یالانمی سویلیور ، آلودن
اکلاشیلیور . طوغرو آدملری اکر یلردن تفریقه محتاج
اولدیغمز شو صرده بو ایجاددن خبردار اولماملی می یز ؟ ...

بلکه بعض اعاضم واکابر ، قابینه ارکانی بودردت قات قوتلی
زره لرله تجاوزاته ، تنقیداته دهایی مقابله ایدرلر . احتمال
مجلس مبعوثانده اوقندیللی آلتدن جلب ایدرده ایضاح
واستیضاح کونلری کرسی نک اوزرینه قویار . ایضاحات ویرن
ناظرک آلوینه دقت ایدر . بوکا کوره - هیچ اولماز سه بر مقیاسه
استناداً - سویله نن سوزلری طوغرو بولور ، ایضاحاتی کافی
کوریر .

فرانسه دن عثمانلی مجلس مبعوثاننه عکس ایدرک بوراده شوق و خواهشله تلقی اولنان ندای صلح و مسالمت اوزرینه مجلس مبعوثان اعضاسندن [شبهه یوق که آرهلرنده « ملتیم نوع بشر در ، وطنم روی زمین » دیه جک عالی فکر لیلر ، انسانیته محبت لیلر وار .] بعضیلری اوروپا صلح هیئت لریه مناسبده بولنه جق ، حرب علیه ، ائتلاف انسانیتکارانه لهنه تعمیم آمال و افکاره چالیشه جق بر صلح هیئت تشبیکل ایدیورلر ، بلکه سنه لردن بری مسالمت عامه یه و اخوت انسانیه چالیشان « مادام برتافون زوتنر » ک سلاح طاشیانلره قارشلی « ابدیاً راحت طور ! » قومانداسنی ایشدیروب دیکلتمک ایچون نشر ایتدیکی رساله و کتابلر ترکیبه ترجمه یه اولنه جق .

هیأت صلاحیه نك هدف مساعیسی اختلافاتك حرب ایله دكل حکم ایله حل و فصلنه جمله یی اقناع ایده بیلیمکدر . هیئت صلاحیه عثمانیه ده طبعی بو مقصدی استحصاله چالیشه جق ... اوروپا حکومتلری ، ملتلی پیننده تحدرت ایدن اختلافات کبی بیوک ایشلره قاریشه جق صره کلنجه یه قدر ، هیئت صلاحیه مز ، شمیدین ، ممارسه قییلندن داخلی اختلافات ایله اوغراشسه ! .. مثلاً مجلس مبعوثان ایله قاینه آرهنده بر اختلاف قوپدی . هیئت حکمه حواله اولنسون ... ناظردن برینک ایضاحاتی کافی کورولمدی ده مبعوثان ناظره چین جین کوستردی . بوده یینه هیئت حکمه حواله اولنسون .. فرض محال اوله رق ، دور سابق و کلاسی حقنده یاییله جق بر معامله بولنه مدی ده بونلر یینه موقع مأموریتلرینه کلدی بوکاده مجلس مبعوثان سس چیقارمق ایسته دی ... شو دور صلح و مسالتمده اختلافه نه لزوم وار ! ویره جکی قرار موجبجه حرکت اولنمق اوزره بوده هیئت حکمه تودیع ایدلسون . خوش کچنمک نه ایی شی ! .. آه فقط آرده ال اویمکی ، آلن اویمکی خوش کورمه یین طاتسنزلر اولمه ! ..

تقریر بر یاران

بلکه دقت ایدلمشدر ، بش اون کون اول غزته لردن برنده امریقادہ بولنان سوریه لیلرک نہ وقت وطنلرینہ عودت ایدہ ۔ جکلرینہ دائر برفقرہ واردی ۔ معلوم یا ! اسکی دورده بیروت قچاقیلق خصوصندہ کیرشلی ، چیقشلی برموقع ایدی ۔ لبنانلیلر ایچرودن طیشارویہ ، اسلحہدہ طیشاریدن ایچری یہ قاجیریلردی ۔ کیرن سلاحلرک آرتق چیقمسنه امکان یوق ۔ فقط چیقان انسانلر یرلرینہ یوردلرینہ عودت ایتمک ایسترلر ۔ چونکہ قانلری ، جانلری ، حسلری وار... اونلر دیورلر مش کہ : ہممز وطنمزہ عودت ایدرز ، فقط اولاً ، ثانیاً ، ثالثاً و ہکذا اون اوچ مادہ زراعتہ ، الی مادہ تجارتہ متعلق اولہرق شوقدر مادہدہ برچوق شرائط درمیان ایلوررز ۔ بونلری قبول ایتملی ...

نمونہ ترلالری یاپیلہ جق ، زراعت بانقہ سنک معاملاتنی دیکشہ جک ، اعشار مقطوعاً آلنہ جق ، تحصیلدارلر حقسنزلق ایتمیہ جک ... بونلر یاپیلہ جق ، صنایع محللیہ حمایہ اولنہ جق ، کمرکلر کیفہ کورہ قونیلہ جق ۔ تجارہ اہون فائضلہ پارہ اقراض اولنہ جق ... یعنی مملکتمز دنیا جنتنہ دونرسہ آمریقاہ کیدن وطنداشلریمزده بزہ قاوشہ جق ! ... کیم ایستہ مز کہ غربتدہ اولان بیکلر جہ عثمانلی مملکتنہ ، عائلسنہ قاوشمسون ۔ بونلرک جمہسنی یایمق ایسترز ۔ وجودہ کلدیکنی کورمک ایسترز ۔ انجق آمریقادہ کی ہمشہریلریمزہ یالواریرز کہ بزہ ابتدا قرق اللی میلیون لیرا ، اینی بر قابینہ تشکیل ایدہ جک بش اون مقتدر انسان ، منافع حقیقیہ وطنی بیلیر معلوماتلی قرق اللی مبعوث کوندرسونلر ، برسنہ ضکرہ کلسونلر ۔ ایستہ دکلری شیلرک جمہاسی حاضر در !

دنیاده نه غریب صفحاته تصادف اولنور. بشریت ایلرولر.
 انسانلر تکامله طوغرو خطوه لر آتار. فقط ینه طفولیتدن
 قورتیه ماز. چوجقلرک احوال وطبیعی تدقیق ایدنلر فطرت
 بشرده مکنوز اولان بعض تمایلات واحتراساتک آوان معصومیتده
 بیله تظاهره باشلادیغنی کورمشلر، کوسترمشلردر. مثلا هنوز
 عکس صدا نه اولدیغنی بیلمه ین برچوجق هو! هو! دیه حایقیرنجه
 قارشودن قارشویه ینه بوجوابی آلیور، حدت ایدیور. اشک!
 دیه باغیریور. عین مقابله یی ایشیدنجه اغلیاور، بوسدای غائبدن
 اغلیایه رق شکایتده بولنیور. دیمک که بویاشده بیله کبرونخوت،
 استبداد آتاری کوستریور. کندینک باشقه سنه پایدیغنی باشقه سنک
 کندینه یامه سنه تحمل ایده میور.. بوکبی احوال صانکه یالکز
 چوجقلرده می؟ نیجه بیوکارده ینه بویله.. حتی برملت مجلسندن
 دیگرینه صدا عکس ایدیورده مقابله سنی کوریورمش کبی بزم
 ملت مجلسنده بغداد خطی موضوع بحث اولدی، آلمانیا ملت
 مجلسنک درین گوشه لرنده انعکاسلر حاصل ایتدی. واقعا بزم
 شعبه لرده، قومیسو نلرده نهلر سویلندیکنی، مذاکره ایدلیدیکنی
 بیلمیورز. فقط رایخستاغ بودجه قومیسو نی اعضاسندن موسیو
 «نوسکه» اوراده بغداد خطی حقنده نه سوزلر کچدیکنی افشا
 ایدی ویردی. البته مجلس مبعوثانمز، برچوجق کبی، رایخستاغدن
 کلن بو عکس صدایه طارلییه جق. بلکه ده سسمز اورالره قدر
 یتشیورمش دیه دوشونه جک، دوشونه جک ده عکس صدایه قائل
 اولمازسه دیه جک که:

غالباً قلبدن قلبه کرچکدن یول وار!

نفر محمد به یاری

استانبول حقهده تدقیقات تاریخیده بولنش اولان برذات،
یزانس دورنده، سلطان احمد میداننده کی بیوک تیاترویه اسکی
سرایدن تحت الارض بریول موجود اولدیغنی سویلیور، عجباً
بویول نره دن کچردی؟ دیه دوشونیوردی.

بوصرهده استانبولک اسکی ییزانس زمانندن قالمه آثار
عتیقه سنی تخری ایله، طوپوغرافیا سنی تدقیقه اشتغاله سبب نه؟
اوزاته مراققک نه دن ایلری کلدیکنی صوردم، دیدی که:

— استانبولک ایکی بیگ سنه لک تاریخی میدانه قونلسه،
عصر دن عصره نه کی تحولاته اوغرا دیغنی کوسترلسه کوزا وکنده
نه عبرت بین لوحه لر تجسم ایدر. اکر بوتونلک کذرکاهنی بولورده
وداد بکه کوستره بیلیرسه م بلکه تعمیر و ترمیم ایدیلیرده مهم
برائر قدیم تکرار میدانه چیقار. بواسکی تونل مجلس مبعوثان
دائره سی یقینندن کچیورسه دائره دن بورایه برشعبه یاپیلیر.
اوزمان دائره نک خصوصی برمدخل و مخرجی تأمین ایدلمش،
مبعوث افندیلیرده بویله جه برسه ولت کوسترلمش اولور. اکثریت
تشکیل ایده جک درجه ده مجلسه دوامده تردد لری ازاله اولور.
بو آثار عتیقه مراقلیسی نک یوزینه دقتله باقدم، کندی
کندیله دوشوندم:

— بو قدر کلفته حاجت وارمی؟ وظیفه، جسارت و اعتماد
نفس حقهده برقونفرانس بونک یرینه قائم اولمازمی؟

تقومده بر باران

بر ذات دیکرینه دیوردی که :

— حال و موقعی نصل کوریورسکز ؟

دیگری جواب ویردی :

— خفیف تشبیهله مارت هواسی کبی . گاه افق سیاستمزده
کوزیمه مظلم بلوطلر اوچوشیور کبی کلیور . آلپ طاغلری
اوزرنده سیاحت ایدنلرک کوزلرینه کورینن دیو مثالی خیالات
کبی بوبلوطلرده غریب سیمالر فرق اییدیورم . دوره استبداده
یوزلرینی کورمدیکم حالده زمان مشروطیتده غزته لرده رسملرینی
کوره کوره چهره لرینی بلله دیکم رجال استبدادک خیاللری کوزیمه
ایلیشیور ، قورقیورم ، طاغلرده کی حادثه نك اسباب فیه سنی
ملاحظه ایله بلکه بوخیال ، بلوطلره انعکاس ایتمش ، بویومش
اولان کندی صورتمدن عبارتدر ، دیه تسلی آرایورم . بوخوف
وهراس ایچنده — هپ مارت هواسی — بلوطلر صیریلیور .
شمس مشروطیتک شعاعات حیات بخشاسی بکا قوت ویریور
اندیشه لرم زائل اولیور ...

سوز آجان ذات شونی ده سویلدی :

— برادر ، اعصابکزده غالباً برقاچ کوندن بری کرکینلک

وار . بر مسکن دوا آله کز !

— شمدی آلم .

— نه صورتله ؟

— جمعیت علمیه نك بیاننامه سنی او قودم !

دون غایت تلاشله سوقاقدن کچمکده اولان بر آشنایه صوردم:

— بویله تلاشلی نره یه کیدیورسکز ؟

— کتابچی دکانه ؟

حیرتله یوزینه باقدم ، هر کسک بیک ذرلو شایعه لره قولاق
ویره رک کیمنک سیاحت حاضر لغنده بولندیغی ، کیمنک مملکتی
تهلکه ده کوروب شاشیرمش قالمش اولدیغی بر زمانده ، بوذات
عجبا هانکی کتابک ، هانکی صحیفه سنده تسلیت آرامق ایسته یور ؟
اوذات دیدی که :

— بولورسه م بر قاق نسخه « تلاق » ساتون آله جنم .

بر صحیفه نک کنارینی چیزوب بعض ذواته کوندره جکم .

— صوره بیلیرمییم ؟ هانکی صحیفه یی ؟ ..

-- فورطنه دن سفینه پارچه لنوب ده « تلاق » ایله « منتور »

مهیپ طالفه لر آره سنده بر دیره که صارلمش اولدقلری زمان ،
تلاقک حیاتندن قطع امیدینه و فرط یأسنه قارشى منتورک
سوزلرینی حاوی صحیفه یی . . . معلوم یا منتور او صر ده تلاقه ،
بتون دبدبه و داراتیله ، احتشامیله سر یرنشین اولان بر حکمدارک
حیاتی نه قدر امین ایسه کندی لرینک ده بودیرک پارچه سنه صارلمش
اولدقلری ، طالفه لر آره سنده چالقاندقلری صر ده حیاتی
اودرجه امین بولندیغی آ کلاتیوردی . . .
ایشته فلسفه حیات ! . . .

مشروطیت و ارمی؟ یوقمی؟ برقاچ کوندن بری، بری برینه
 مصادف اولان ایکی رفیقك مصادمه نظرندن فکرلرینك
 بومر کزده اولدیغی، یکدیگره قارشى وطن و ملتک حیات
 و موجودیتته تعلق ایدن بو ایکی کلمه استفهامیه پی ایراد ایتک
 ایسته دیکی اکلاشیلوردی. وار دیمکده اولانلرک موجودیتی
 اثبات ایدن دلائلیمی، یوقسه یوق دیمکده بولنانلرک جدی
 اندیشه لریمی حقیقت احواله دهاز یاده مطابق؟.. بونی اکلامق
 ایچون برقاچ کونلک استانبول جرائدینک صحائفی ایله استانبول
 میدان و سوقاقلرنده و هرکسک کوزی اوکنده جریان ایدن
 وقوعاتی تدقیق ایتک کافی دکلی؟...

کورن کوز قلاغوز ایسته من دیرلر... فقط بو کونکی
 حادثاتک رنک و شکلنی فرق ایده جکده کسکین کوز ایستر.
 یاخود هرکس فکرینه کوره ذکر ایدوب کچر، کیدر.
 بو خصوصده ایکی ذات آره سنده ده دون شوکله لرک تعاطی
 اولندیغنی ایشتدک :

— مشروطیتک پایدار اولدیغنده شبهه کز و ارمی؟

— خیر، اگر دور استبداده طوغرو بر میل اولسه یدی

مارت معاشنک اعطاسی نیشانک اوچنده تقرر ایدرمی ایدی؟

تفریح بر یاران

دنیانک بتون غم و املنه قارشی لاقید ، انسانیتک بتون
فلاکتلرندن غیرمتأثر کورینن واحوال بشریه یی کندنجه پک ایی
بیلدیکنه قانع اولان بر پوکر او یونجیسنه دون پک مایوس
و پریشان بر حالده تصادف ایتدم ، دیدم که :

— « سکا اصهار لادیلر می بویالان دنیایی ! » دیوب کیدرکن
بوکونکی تأثره سبب نه ؟ سزده می وقوعات عالمدن ، هیجان
خلقدن ، اغتشاش مملکتدن متأثر اولمغه باشلادیکز ؟
جواب ویردی :

— ایواه ! بونلرک هیچ بری دکل . خبرکز یوق . براویونده
بتون ثروتمی غائب ایتدم ، محو اولدم . بردفعه قوتلی براویونجی یه
راست کلش ، زیان ایتشدم . بوزیانمی بر « بلوف » ه حمل
ایتدم . آجیسنی چیقارمق ایستهدم . کاغدی می قوتلی صاندم ،
کیتدجکه کیتدم . ثروتمی کوزه کسیدردم . بلوف صانیرکن
قارشومده کی درت بک آچازمی ! تپه مدن اورولدم ، بیتدم ...
پوکر جی یه قیصه جه جواب ویردم :

— جلوۀ طالع ! ...

بر اغتشاش عصبی ایچنده شوپله جه سوپلنهرک ایرلدی :
— خیر . خیر .. قازدیغ قویویه کندم دوشدم .

تقریر محمد بن بابراع

- ایکی ذات آرسندہ جریان ایدن شوپله بر محاوره بی
ایشتمش اولدیغنی بری روایت ایدیوردی:
- برادر. بکابر عقل اوکرت. نه یاپایم؟ اوروپایه می کیده می،
مصره طوغرو بر سیاحتی اجرا ایده می؟
- تبدیل هوایه احتیاجکزی وار؟
- بوضرعه تبدیل هوادن بحث اولنورمی؟ بیلرسک،
اولدجه ثروتم وار. زرده اولسه جانمک قیمتی بیلهرک کچینه.
بیلیرم. بوراده مملکتک هیجانی بی بیتیور!
- آ کلایه مدم. حریتک تأیدی، مشروطیتک استبداددن
قطعاً تخلیص و تحکیمی صرهنده بورادن صاووشمق حمیته
یاقدشیرمی؟ یوقسه کندیکزدن ایشکلکزی وار؟
- اوف! حمیتدن بحث ایدیورسک.
- اوت، پاره ایله هرشی ساتون آلیز، فقط حمیت دکل..
بونی سویلک ایستیورم.
- درس ایستمدم، رأی صوردم.
- بعضاً آدمه درس انتباهی ایستمدن ویررلر، همده
قطعی اولهرق ویررلر...

نفر محمد به یار

آه شو بودجه ! دنیاتك هر طرفده نیجه باطردیلره سبب اولیور . اوروپا پارلمنتولرنده اك شدتلی مناقشات بودجه نك مذاکره سی صره سنده قویور . ایرانده بك چوق قانلردو کوله سنه سبب اولان ، حالا دوام ایدن اغتشاش ، حریت ایله استبدادك مصادمه سی ده ابتدا بودجه مذاکره سی ائناسنده ظهور ایتدیمی ؟ ارتجاعیون اسراف وسفاهتلیینه حد چکلدیکنی آکلا نیجه آزمدیمی ؟

زده ده بودجه مذاکره اولنورکن طرفداران استبداد قلدانمق ایسته دی ، اما دمیاطه پرنجه کیدرکن اوده کی بولغوردن اولدی .

بودجه ، تحته رواللی به بکزه یور ، موازنه سنی بولمق بك کوچ ، بر طرفدن مصرفی قیصملی ، اوبرجه تمدن ده ایراد بولملی . بو اراق منابع واردات آرایان مالیونده غیرتدن خالی دکلدرلر . لایحه لر یاییورلر . مقتصد کچین بری ده دیوردی که :

— بر منبع واردات بولدم . بیلیم قبول ایدرلرمی ؟ سنه ده اوچ درت دفعه استانبولده هیجان آمیز خبرلر نشر ایتلی . بورادن پیلی پی ، پیرتی پی طویلایه رق ، یاخود طویلایه میه رق ساووشه جقلر او قدر چوق اولور که مروردن ذکره سی وپسایورط حاصلاتی ایکی اوچ قات یوکسلیر . بویله جه واردات حاصل اولور ...

تقریر ممدیه بر بابر ابر

دو ن مطبعه ده ، مدیر ماصه سی باشنده کلن مکتوبلری
آچوب او قومقده ایکن او طه یه ، باشنده قولاقلرینه قدر اینمش
ایری برفس ، آرقه سنده یاقاسی توزلیجه ، یاغلیجه بر ستره ، یاشی
التمشه یقین بر آدم یاننده اینجه ، اوزون ، رنگی اسمردن قویوجه ،
دوداقلر قالینجه ، مرور تذکره سی آلسه صقال ، بیق خانه سی
صفر ، قیصه جق صاحلری سیاه وقیویرجق بر یله او طه یه کیردی .
یاشنی ، باشنی آلمش ، حالندن کون کورمش ، فقط دوشمش کبی
کورونن ذات یاواشجه دیدی که :

— اولاد خیرلی بر ایشه وساطت ایدر میسکز ؟ تیز الدن
اوله نوب بارقلاندیر یله جق الده ایکی یوز قدر [ثیبه ویا با کره
اولدقلری قیدینی علاوه ایتمدن] قیز وار . اولدجه جهازلی ،
چنلی . بعضلرینک اوافق تفک الماسلری ده وار . قبالی یرده
آلیشمش لر . حالندن بونلره طالب چیقه جقلر فلان یرده
مراجعت ایتسونلر ... کبی غزته کزله بر اعلان نشر ایتسه کز ! ...
واقعاً قادین حاملرینه ، ناطور و قلاغوز قادینلرده خبر
یوللایه جغزیا !

مدیر یرندن طوغر ولدی . جواب ویردی :

— بویله بر اعلانی غزته یه درج ایده م . سز ایکنجی شقه
مراجعت ایدک ..

پیرفانی ارقداشیله چیقوب کیتدی . مدیر در حال چینغراغی
باصدی . بکار اولدیغنی بیلدیکی بر محررینی چاغیردی ، دیدی که :
— آمان هیچ طورمه ، شو قیزلردن برینی آلده غزته یه
خاطرات یازلم .

برايكي كوندر استانبولده اويله غريب شايعه لر چيقاريليور كه اينانمق شويله طورسون ، انساني حيرتده براقيور . بونلرك ايچنده مزار قاقچيني ماصاللري ده وار. مثلا بري دييور كه :

— خبريكز وارمي ؟ ابوالهدا وفات ايمه مش . قولايجه فرارايمك ، كنديني اونوتدير مق ايچون وفا تني اعلان ايتدير مش . بونك جنازه سي ديه ايچي اوت وصمان طولو بر تابوت قالدير مش . صكره دن نصلسه ابوالهدا بر طرفده صاقلانمش ...

بوشايه بي بري ديكرينه نقل ايدر كن علاوه لرده ياپيور :
— ابوالهدا افندي ، قولنه باغلايانه قورشون كچه مك ايچون طلسملي بر بازوبند اعمال ايمش . بو بازوبند طاسمه كي بر قويونك بوغازينه باغلانمش ، تجربه ياپلش ، قويونه بر قاج قورشون صيقلمش ده تاثير ايمه مش .

ايش بو قدرله قالميور ، بعضلر بو تجربه بي تنقيد بيله ايدييورلر كه . دييورلر كه :

— بوني طلسمه حمل ايمه ملي . قويونك معصوميته ويرملي . باقلم او بازوبندك هر مخلوق اوزرنده بويله بر تاثيري اولورمي !
آ كلاملي : خلقده كي حالت روحيه بي ! ...

ایکی کوندر بوغاز ایچندن شهره اینمه مش، دون کلش اولان برینه استانبولده قابالی فرون جوارنده اقامت ایدن رفیق آکلاتیور، آکلاتیوردی. برآز نفس آلدی. صکره صوردی.

— سز بوغازده نه یاپدیکز؟ چولق چوجق اور کدیمی؟
 — خیر، نم کوچک صوردی: «بابا بو بوم بوم نه؟ یانغینی وار؟» دیدی. برآز دوشوندم، جواب ویردم. یاورویه دیدم که: «هانی کچن هفته پات، پات اولمشدی ده قورقشوق. ایشته او وقت یانغین چیقدی. شمدی بوم بوم بو یانغینی سوندیریور.»
 چوجق آکلامدی، بون بون یوزیمه باقدی. فلسفه یه دالدم ده دیدم که: اولادم، سن شمدی آکلامازسک، یکر می سنه صکره بو یانغین نه قدر تهله که لی ایدی. سوندیرنلر ملته نه بیوک خدمت ایتدی، آکلا یه جقسک. «چوجق جغز بو سوزمدن ده بر شی آکلا یه مدی. ینه صوردی: «بابا، یانغین نه وقت سونه جک؟»
 آه بو چوجقلر! سؤالترینک آرقه سی کلز که... چوجق معصوم کوزلرینی کوزلریمه دیکمش، جواب بکلپور. مجبوراً دیدم که: «او غلم، آنه که یالوار بوم بوملر یوز بره طوغرو کیدرسه سکا خبر ویرسون. او وقت یانغین بو سبتون سوز.»
 ایکی ارقداش سلاملا شه رق بری برندن آیرلدی.

بر ذات دون اقشام دیوردی که :

— بوسباح رفقاند برینه اوغرامدم ، النده « بر محکومک
صوک کونی » واردی ، مطالعه سینه یکی باشلامش ، دیدم که : « بو
فلسفه زمانه اویماز . « بورجیا » تاریخی ، یاخود « زون » دوری
صحائفی او قوییکز یوزیمه باقدی . دیدی که : « طوغریسنی
ایسترسه کز شهدهای حریتیه رحمت ، ظالمه لغت او قویه جق
صره در . « بورادن چیقمد ، آتش انتظاردن صکره بردن بره
کندیمی سعد آبادده بولدیم دقیقه ده ایدی ، بر ایرانی دوست یانمه
یاقلاشدی . صمیمیتله المذن صیقدی . « ایشته شمدی وطن
وملت قورتلدی ، غزا مبارک ، موفقیت پایدار اولسون ! »
دیدی . بو دوستک سیهای بشوشنه باقدم . نظرنده بر شعله
مسرت فرق ایتدم . بو حریت مفتونی صمیمیتله حسیات
مسرورانه مزه اشتراک ایدیوردی . فقط او نظرده علام
سرور ایچنده بر تأثر وار . فکرینه انتقال ایتدم . جواب
ویردم : « داریسی باشکره ! » دوستمک اک حساس طمارینه
طوقونمشدم . بر آه تحسرله دیدی که :

— ممکن اولسه ده قهرمان عثمانلی اردوسنی بر هفته مدت
ایچون اولسون ستارخان دعوت ایتسه !

تقریرمدہ بر یاراق

« سلانیک » ی بو یقینلرده زیارت ایتمش اولان بر محرر
مشاهداتی کمال حرارتله نقل ایدرکن دیوردی که :
آه حریتی اوراده کورملی . اوراده ایکن برچوق نوطلر
آدم . « مهد حریت » دیه بر اثر یازه جغم . اثریک بر قسمی
وطن و ملتی ید استبداددن قورتارمق ایچون بوراده باشلایان
حرکت حریتپروراننک بر تاریخچهسی تشکیل ایده جک . هله
استانبولده کی عصیان ارتجاعی نك خبری سلانیکه اصل اولنجه
بوراده حریت مدافعلرینک استبدادی کو کندن قوپاروب اتمق
ایچون نصل بر عزم ملی کوستردکلرینی پک پارلاق تصویر
ایده جکم . استانبوللیرک سلانیکه اسنادایتدکلری صفتی سلانیکک
قطعياً استانبوله رد ایتدیکنی سویلیه جکم ، « قجه استانبول »
حقیقتی اکلسون . اثرک بو قسمنه برده « هزار استبداد »
سرنامه لی بر باب علاوه ایده جکم . اثرک ایکنجی قسمی سلانیکک
احوال اقتصادیسنه ، صنعت و تجارتنه متعلق اوله جق . . . بو
سوزی دینلینلردن بری دیدی که :

— سلانیکده غایت ای بادم ازمه سی یاپارلرمش !

— ایشته استانبول محلیجیلری هپ شکر دوشونیرلر ،

فکرلری نه ایسه ذکرلری او !

— سلانیکده کورکچیلک صنعتی ده مترقیدر ، دیرلر .

— بونی ده غالباً بوکون آکلادیکز . « تلکی نك دونوب

دولاشوب کیده جکی یر کورکچی دکانیدر ! »

نفر محمد به یاراق

کچن صالی اقشامی برقاچ یار وفادار سرکه جی جوارنده
 بر او طه ده کیجه ساعت بردن اول طوپلانمش ، او کیجه بی
 صباحه قدر برطاتلی صحبت ایچنده کچیرمک ایسته مشدی . طاتلی
 صحبت ! بومکنمی ؟ اوکون قاپانمش اولان اوتوز ایکی سنه لک
 صحائف استبداد دن هربری بر یاراق آچور ، صانکه بیلان
 حکایه سی آچلمش کبی قرقه قدر سوریور . آره ده بری آیاغه
 قاتیور ... بر شاعرك قطعه سنی زمانه کوره تحریف ایدرک
 اوقیور :

پادشاه دهر، دینار و درم رشوت و یروب
 هدم مشروطیته ایلر مهیا لشکری
 کوسترن ساعتده دوران فلک بر انقلاب
 هم اوزی فانی اولور. هم بی حساب سیم وزری

بری نطق سویلیه جک ایمش کبی الی هوایه قالدیریور ،
 « آه بکا ویرسه لر ، بر میلیون لیرا ویرردم . هم ده قوش سودیله
 بسلیه جکمی تعهد ایدردم . » دیه غریب بر فکر اورته یه آتیور ،
 نظر استفسار کارانه یه جواب و یروب « آمریقاده یال دیزلی قفس
 ایچنده دولاشدیرر ، سیرایتدیرر ، ایکی میلیون قازانیردم » دیور .
 درحال « صوص ، بویله شی شرف ملی یه یاقیشماز ! » اعتراضه
 هدف اولیور ... ساعت یدی یه طوغرو استاسیون طرفندن
 لوقوموتیف کورولتیمی ، آردندن آجی آجی بر دودوک سسی
 ایشیدیلیور ... او طه ده کیلرده بر سکوت ... ایچلرندن بری
 سکوتی شو جمله ایله اخلال ایدیور . : ایشه ! عبدالحمیدک صوک
 دودوکی اوتیور !

تقریر ممدیه بر بایران

عجبا!.. عجبا نه قدر پاره بولنه جق؟.. اکر بو عجبالی
 ذکر ایدنلره تصادف ایدیلیرسه استغراب اولمسون. نیشانک
 بو کوزل کونلرنده، بهارک بونشمه آور دمنده استانبول اهالیسی
 معذور کورلسون، طبیعت بوبلدهده، بوغازک ایکی ساحل
 دلنشینده، مرمره نك ساحه لاجوردیسنی چویرن کتابلرده،
 اوزرینه سرپیلن شاهدانه اینجیلرده اویله بدیعهلر، لطافتلر
 بریکدیرمش که استانبوللیلر نه قدر قورقو کچیرسه لرینه خیال
 ذوق پرستانه دن کچه میورلر. شاعرک دیدیکی کبی :

« چندر، مجرد، کهساردر، فصل ربیعیدر - بویرلرده
 طوغان بر شاعر اولمق پک طبیعیدر » ایشته بو حالت روحیه ایچنده
 بولنان بر استانبوللی :

— عجبا!.. عجبا نه قدر پاره بولنه جق؟

سؤالنی ایراد ایدن برزانه شو جوابی ویرمشدر؟

— آه! بنده بونی دوشونیورم. ایشلر دوزلدکن صکره
 پاره بولسه مده کاغد خانهده، اطهده، قلندرده، بیوکدرده
 بر قاق کونلر...

— خیر بونی دیمک ایستمیورم. ملتن آلنوبده ینه ماته
 رجوع ایده جک پاره دن بحث ایدیورم... عجبا بونکله دونما مزی
 برایکی سنهده حال مکملیته کتیره بیلیرمی یز؟ استقر اضلردن
 وارسته اوله بیلیرمی یز؟ یکر می میلیون لیرامی! اوتوز میلیونمی؟
 قرقمی، الیمی، آلتشمی؟....

— ها! شمدی آکلادم! فقط «او» مالم حلال، جانم
 آزاد، دیمدی. هم مالم آزاد، هم جانم آزاد، دیدی.
 — قورقیک، «او» ینه پاره بولور. آمریقا غزتله جیلرینه
 خاطراتی صاتار، ینه میلیونلر قازانیر!..

نقوب محمد به بر بایرام

بر ذات دیوردی که :

بر قرائتخانه ده ایکی ذات بر ماصه باشنده او طور مشلر ،
لقردی ایدیورلر . بنده یانده کی ماصه ده ایدم . سوزلرینه
قولاق مسافری اولدم . شویله قونشورلردی :
-- بایلدم ، قهرمان قیزک حالنی کوزیمک اوکنه کتیریورم ،
نه حمیت ! نه سودای حریت !..

— هانکی قیزدن بحث ایدیورسکیز ؟

— غزته لرده او قوم دیکزمی ؟ بر کنج قیز نشانلیسنه «ا کر
شانلی اردویه کوکللی اوله رق داخل اولمازسهک ، مشروطیتی
قورتارمغه کیتمزسهک بکا لایق دکلسک . سنکه رابطه می
کسرم .» دیمش . کوردیکزمی عثمانلی قلبنی !

— عفواید رسکیز اما ، بزاستانبول کنج لرینه صورسه لر ،
استانبول قالدیریمی چیکنیورسکیز ، باقالم نه یایدیکیز ، دیسه لر
نه جواب ویره جدرز ؟

— بویله دیمیکیز ، حریتی آزمی آلیشلادق ؟

— بزده بو حال ایله ، قلبنه باصنجه اللرینی اوروب زیل
چالان زیللی ببکلره بکنزه مش اولیورز .
غیراختیاری سوزه قارشدم ، دیدم که :

— اوت ، زیل طاقوب اوینایه جق صره مزده کلدی اما
هاننی مکمل بر اورکستره طاقمی ! هانی استبداد بوروسنی
اونوتدیر مامش ، هواسنی چالمامش چالغیجیلر !..

دون صباح « یکی غزته » ده امینه سمیه خاتمک « بیان
حقیقت » سرنامه‌لی لوحه تأثرینی اوقورکن ، « بن قارداشم
مرادی قوش سودیله بسلهدم . ممکن اولدیغی قدر استراحتنی
تهیه ایلهدم ... » سوزلرینک ، حقیقته قارشلی بوجرم مشهودک
بر قلب رقیقده ، نصل بر فریاد این قوباردیغنی کوریوردم ،
دوشونیوردم :

عجا برادرینه چکدیردیکی اذا وجفا ایچون قوش سودیله
بسلهدمک دیرسه ملتک دوچار اولدیغی متاع و مظالم ایچون
نه دیهجک ؟ یوقسه دنیا ده قوش سودی بولمق ممکن اولدیغی
ایچون بو سوز « آچ براقدم » معناسنه میدر ؟ خاقان مظلومه
کونینی ، آینی ، سنهسنی غائب ایتدیرمک ایچون تقویمدن بیله
محروم براقمق تصوره سیغار استبداد لر دئمیدر ؟

بونلری دوشونورکن دیوردم که آلاتینی قوناغنک برصالوننه
بر مترو بوی ، یازیم مترو عرضنده بر دیوار تقویمی آسلسه ده
هر یایراغنه مظلوملردن ، مغدورلردن ، منفیلردن برینک صحیفه
فجیعه حیاتی یازلسه ! ... ینه کندی کندیمه دیورم که : بوندن
متأثر ، اولماز ، خفیه ژورنالی ظن ایدر ، اوقور ...

عبدالرزاق ، بر زمانگر ، خیلی اسکی زمانگر ، بایراملری
 بشکطاش سراینک حرم دائرہ سی حولیسندہ ظہوری قولندہ
 پیشکارہ یاخود قاووقلی یہ چیقارکن دور دیکشنجہ ، اورالردن
 قوش اوچامغہ باشلائنجہ معیشتنی : « محنتی کندینہ ذوق ایتہدر
 عالمده هنر۔ غم وشادی ء فلک بویاہ کلیر ، بویاہ کیدر۔ » فلسفہ سندہ
 آرامغہ باشلامش ، بلکہ « قرب سلطان آتش سوزان بود »
 مصرعنی دہ ازبرلہ مش ، اتلی یہ ، سودلی یہ قاریشمہ دن خندہ
 ختہ سندہ یان کلوب صفاسنہ باقغنی قورمشدی . کولردی ،
 کولدیرردی ، آرہدہ کندینی آلہ ماز ، بعض ایملر فی رلاتیردی .
 فقط اویونده ، اویون ایجابی یقایی الہ ویروب دہ طاش اوطہ یہ
 حبس ایدلمک ایچون سخمنہ دن چیقاریلیرکن « طاش اوطہ ! » دیہ
 حایقیریر ، یلانجقدن اولسون بر آزیوزینی بورشدیرہ جقیردہ
 ینہ قہقہلر آتار ، نشئہ لیردی . فقط راحت براقدیتمی یا !
 عبدالرزاق استانبول اہالیسنہ آتدیغنی کوبکی بیلہ قیصقاندیلر دہ
 بونی دہ حصر ایتدیلر . کیم بیلیر ، عبدالرزاق خصوصی تیا ترو دہ
 زورا کی کوبک سالارکن ، تپسی ایلہ کلن مجیدیہ لری کورننجہ
 « بن زردہ سز پلاویہ مم » دیرکن بلکہ ایچنہ دن کچیردی :
 « پازہ ، او پارہ اما لذت او لذت دکل . » عجبا اوزمان عبدالرزاق
 ییلدیزدہ ایچی خروس سسی ایشتمہ مش چیل لیرالہ ، ال
 سورولمہ مش یکی بانقوتلرلہ طولو بر « زیفتلی اوطہ » بولندیغنی
 بیلسہ یدی فرصت دوشننجہ « زیفتلی اوطہ یہ ! » دیہ بر نعرہ
 آنہ بیلیر میدی ؟ آتسہدہ صوک نعرہ سی اولوردی !

زنکین انکلیزلر ، میلیونر آمریقایلر بعضاً اولیه مراقله دوشرلرکه عقلرینه کنی یایمق ، مراق ایتدکاری شیئی الده ایتمک ایچون یوز بیکلرجه لیرا صرفدن چکنمز لر . ایشته بونلردن بری دها ! سلانیکده آلاتینی کوشکنک مبانی تاریخیه صرهنه کچدیکنی اکلایان برانکلیز، دکرندن برقاچ مثلثی فیئات ایله ، صاتون آلمق ایستیورمش . فقط بوذاتک مرامی پک ایی اکلاشامیور . آلاتینی شاتوسنی بتون محتویات ومشمولاتیه می صاتون آلمق فکرنده در ؟ بوکا برآز کوچ پاره یتشدرر . پاره بولسه ده املنه نائل اوله ماز . چونکه ظرف آلاتینی نک، فقط مظروف ملتک مالیدر . زنکین انکلیزک مرامی باشقه ایسه ، کوشکنک تخلیه سندن صکره تسلمی شرطیله اشترایه طالب ایسه . . ییلدیزده سنه لرجه مسندنشین استبداد اولانلرک آلیدن هیکلری یاپلمه سی ، ییلدیزک مشهر حالنه قونله سی حقنده کی تکلیف رد اولندی . بلکه آلاتینی کوشکنه طالب اولان ذات بوفکری اوراده تطبیق ایتمک ایستیورسه ... بو حالده کوشکنک طالبی مراق اهلی دکل ، کار اهلی دیمکدر . موزه یی کزه جکلردن آله جنی دخولیه ایله ویردیکی پاره یی چابوق چیقاریر . کوشکنک باغچه سنده ، زمین قاتنده حفریات اجرا ایتدیره رک لیرا حقیقینلری بولورسه بوده یاننه کار قالیر . بلکه زنکین انکلیز بو کاری حساب ایدیور ، بیلورکه خویلی خویندن واز کچمز .

اعلان مشروطیتدن سوکره رمضان کادی . مشروطیتک ایلاک رمضان! دیه اعلان شادی ایتدک . بایرام کادی . حریتک ایلاک بایرامی ، دیدک ، سوندک . بوکونده مشروطیتک ایلاک روز خضری ! استانبولده روز خضردن اول بهارک کلدیکنه اینتامازلر . مارت هواسنه امنیت ایتمزلر . بوسنه مارتک صوک کوننده قوپان دهشتلی فورطنه یه باقیلیرسه امنیت جائز دکل .. شمدی آرتق صفوت بهاردهده قانع اوله بیلیرز ، تجلی طالع ، فیض استقبالهده ..

بوصباح ایرکن اویقودن قالقانلر بلکه دوشونمشلردر : نزهیه کیده می ، حیدر پاشایه می ، کاغذخانه یه می ، فلوریایه می ؟ ... نزهیه کیتسه لر بر بوسه بهار قوندیرمغه حاضر پنجه دوداقلر کبی طوران لعل رنگ چفت کرازلی کوره جکلر .

برذات روز خضرده ، بوسویملی میوه نیک مبشر بهار اولدیغنی ؛ اللرده کزدیکنی سویلرکن شویله بر فکر درمیان ایتدی . — هر سنه ترقنده بر میوه بی ایلاک دفعه طادانلر کوچک بر قهقهه ایله « اسکی اغزه یکی طعام ! » دیرلر . بوسنه ، زمانه کوره « یکی اغزه ، یکی طعام ! » دیملی .

یاشنی ، باشتی آلمش برذات بوکا جواب ویردی :

— اغزیمزک لذتی ده می دیکشدره لم ؟

— اوت ، باصره مزی ، سامعه مزی ، شامه مزی ده دیکشد .

یرملی . دماغمیزک ، اومحفظه تفکر اتک بتون حجیراتی تجدید ایتلی ...

ساحخوردده ذات ایچنی چکدی ، دیدی که :

— بلکه بن بوسرطله کراز ییه میه جکم . فقط ضرر یوق .

مملکت شن ، محصول بول اولسونده اولادم یسون .

نفر بدمه بر باغی

غالب افندی شهرک اولدجه کبار بر محله سنده دکان صاحبیدر .
 یاشی اللی بی بولمشدر . یازی یازار ، او قور . امنیتیدر . اوسمه
 کچدکجه دکاننه اوغرار ، بر قهوه سنی ایچرم . جمعهری دکان
 آچماز . بعض دفعه جمعه صباحلری او بزه کلیر ، دردلشیرز ،
 حالشیرز . دکاننده ، توتون سیغاره وار . اوافق تفک عطاریه
 وار ، اویونجاق وار ، چاقی ، پاره چانطه سی ، دانتله ، دوکمه ،
 قورداله ، ایکنه ، ایپک بولنور . اعلان مشروطیتدن صکره
 دکاتی بویاتدی ، بر درجه دها تنظیم ایتدی . تموزک اون برنده
 قپوسنک اوسسته چکدیکی باغی قرق کون ایندیرمه مش .
 اون درت نیسانده ینه باغی آصمش ، حالا قالدیرممش . . .
 دون دکاننه اوغرادم . زمانک تبدلندن ممنون کورینیور ،
 « ایشه شمدی ایشیمز یولنه کیره جک ! » دییور . اسکی دورک
 فراقلی وقایعندن بر قاجنی تکرار اییدیور ، « خائله لغنت ! »
 دیه نقل ایتدیکی وقعیه نهایت ویریوردی . بر آره لوق دیدی که :
 — دکانی طاقیه برینه دورایتمکه قرار ویردم . مشتری ده
 وار .

حیرتله یوزینه باقدم ، صوردم :
 — دها بیوجک ، جاده ده بردکان آچق فکرنده میسکز ؟
 — خیر ، مأموریت بکلیه جکم . کوریورم که صره بکا کلدی .
 آ کلامدم ، استفسار کارانه یوزینه باقدم ، ایضاح ایتدی :
 — ییلدیزده طاقیه اسکی ژورناللری بولمشدر . اطرافه کوز
 کزدیریورم ، بیوکدن کوچکدن اوراده ژورنالی چیقیمه جق
 پک آز آدم قالیور . هله شو محله ده بلکه بندن باشقه ژورنالی
 اولمیان یوق . . . بتون ژورنالچیلر تمیزله نیرسه ایش کورمک بزه
 دوشه جک . . .

غالب افدینک غالباً حقّی وار .

تفریح بر یاران

مطبوعات جهانك مسلك و مندرجاتنه واقف كورونمكدن
خوشلانان برذات دیدی كه :

— یقینه آمریکا غزته لرندن برینك نشر ایده جکی فقره پی

بیلورم .

— نصل فقره ؟

جیندن بر کوچك دفتر چیقاردی . « ایشته شو مآلده ! »

دیدی ، او قومغه باشلادی :

« مخابرلریمزدن بری نیورق غازینولرینك برنده ایکی

كشی آره سنده وقوع بولان شو محاوره پی ایستمشدر :

— .. بو قدر ثروت قاصه لرده فائضسز صاقلانیرمی ؟

— عجبا بو پارهلری نصل قازانمش ؟ تلغرافلر خبر ویرمیور .

دمیر تروستی می ، قونسروه تروستی می ، شمندوفرلر تروستی می ؟

هانکیسی النده ایدی ؟

— دون بر شرقلی یه صوردم . امتیازتجارتندن ، مأموریت

رسومندن ، اعانات و معاشات یوزده الیلرندن ... کبی مبهم

برشیلر سویلدی .

— بنم آکلادیغم بتون ترکیانك بودجه آچیقلرینی

طویلامش .

— شمدی بودجه قاپاندی اما کندی آچیقده قالدی .

— بزم موسیو روزولت کبی آفریقایه حیوانات وحشیه

آوینه کیتسه دیدی یا ! نیچون براقدیله ؟

— نه سویلیورسیکز ؟ اوراده بتون حیوانات وحشیه پی

قاندیررده آسیا و اورویایه هجوم ایتدیررسه . . . بونی

دوشونمزلمی ؟ »

اور وپادہ موضوع بولہ میان غزتہ جیلر بعضاً اور تہ یہ برسؤال
آتارلر . علما و حکمانک رأیلرینی طویلارلر ، نشر ایدرلر .
مثلاً « دنیا کوزلی اولمق اوزرہ تصور و تخیل ایتدیکنز
برقیزی تصویر و تعریف ایدیکنز » یا خود « اوچنجی صلح
قونفرانسی نہ وقت انعقاد ایدہ جک ، بوندن نہ نتیجہ حیقہ جق ؟ »
دہا بونلرہ مماثل سوائلر ... بو آرالق ممکن اولسہ دہ شویہ
برسؤال ایراد ایدلسہ ، ارباب عقل و وجداندن رأیلر طویلانسہ .
ایشته سؤال :

« کیجہ لی کوندوزلی بر آدم برخستہ یہ باقیور ، خستہ
ایلیشیمور ، آیاغہ قالدیغی کون باقیجیسنی تمیزجہ کوتنکیور .
خستہ یہ و باقیجی یہ دائر مطالعہ کز نہ در ؟ »
دنیا دہ سیمالر نہ قدر مختلف ایسہ بعضاً رأیلر دہ بوقدر
اختلافی اندر . بالیکہ بری دیرکہ :

— اکر باقیجی ، خستہ ایلیشنجہ تند برچہرہ ایہ : « ینہ
اولدی ، دیرلدی » کبی بر فکر دہ بولندیغی خستہ یہ احساس
ایتمش ایسہ طیاغہ مستحق اولمش .
بردیگری دہ دیرکہ :

— نہ وجدانسزلق ! بر انسان سبب حیاتی دو کرمی ؟
عجبا خستہ یہ صورلسہ ؟ .. احتمال دیرکہ :
— آہ او قرہ ییلانی دو کدیکمہ دکل ، اولدی رمدیکمہ متأسفم !

تقریر محمد بر بایراق

برنجی لوحه، طیشاریده:

جاده تنها ایدی. دینج، کنج دلیقانی نك صداسی اظرافی
چینلاتیوردی، جوار بر باغچه ده کی چام اغاجلرینك یپراقلرینی
بیله اهتزازه کتیریوردی، حایقیریوردی :

« علاوه ! علاوه ! استانبول تلغرافلری ، قلعج آلائی !

یاشاسون ملت ! یاشاسون حریت !...»

باغچه نك ایچ طرفنده کی کوشکک بر پنجره سی آچلدی. درت
بش یاشنده بر چوجق سیاسی کوروندی. برقادی الی چوجغی
چکدی. پنجره نی قاپادی .

ایکنجی لوحه، ایچریده :

بش اون کوندن بری پدرینه قارشى لالابالی برطور آلمش
اولان چوجق قوشدی، باشنی یازی ماصه سنه ا کمش، کناری
یالیزی، کوچک بوی بر تقریرک اوزرینه بر قاج سطر یازمش،
قلم آلتده کله بولمق ایچون دوشونجه یه دالمش اولان پدرینه
یاقلاشدی، دیدی که:

— بابا، قلعج آلائی نه در؟...

— اوغلم، بنی راحت براق، وصیتنامه می یازیورم..

پدر یازیسنه دوام ایتدی:

« ... حیاتمه کدیلمیه، طاووقلریمه، خروسلریمه بن
باقارم. دنیا فانی. شاید بر امر حق واقع اولورسه تکرر کدیم
بر قفس ایچنده مرفهاً... پاشایه، اوکا برشی اولمشسه اوغلرینه
کوندرلسون، ایران شاهنه یوللانسون، چوق نعمتمی کوردیلر،
ای باقارلر. صمور کدیم، طاووقلرله خروسلریمه ده... »

تقریر محمد بن بابراع

دون یاشلی باشلی بر آدم یدی سکز یاشلرنده بر چوجغک
الندن طوتمش ، بایزیده کیتمک اوزره وزنه جیلره قدر گلش ،
بورادن اوتیه کچه ممش ، بر آراق رشید پاشا تر به سی اوکنده
بر قییده صیقشمش ، قالمشدی . چوجق صور یوردی :

— اغا بابا ! سن قلیج آلابی کوردکی ؟

— کوردم ، یاوروجغم . رحمتلی بابا کده کورمشدی .

— پکی ، خنکار بورادنی کچه جک . ؟

— اوت اولادم ، بورادن کچه جک .

— اغا بابا ، بو تر به کیمک ؟

— رشید پاشانک .

— رشید پاشا کیم ؟

— سکانصل آکلاتیم : دولته ، ملت خدمت ایتمش بیوک

بر آدم ...

— یا !!

بر آز صکره اورالری پک غلبه لکلشدی . بایزید طرفدن

ایتیلوب کلن خلق شدتلی بر جریان حاصل ایتدی . بیوک پدر

طوروننک الندن چکک رک دیوان یولنه طوغرو کیتمک ایسته دی .

چوجق بورادن آیرملق ایسته میوردی . دیدی که :

— اغا بابا . بورادن آیرلمه لم . آلابی بورادن کچرکن خنکار ،

وکلا ، پاشا البته رشید پاشانک تر به سی طرفه باقه جقلم . یوزلرینی

ای کوریرز ! ..

قارشی قارشی به کلنجه او بر. قالدیریمه چکمک احتمالی قالدی.
دیگه مکه محکوم اولدم ... کیمی؟ دیه جکسکز. سویلیه یم.
احبادن بزات وار، هر کسک بر مراقی وار. بونک مراقی ده
یولده بر دوستنه تصادف ایتدیمی، یاریم ساعت قونوشمق،
مطلق تاریخدن فلسفه دن، سیاسیاتدن بحث ایتمکدر ... ایشته
یوزاته مصادف اولدم، قاچه مدم، قالدیم، دیوردی که:

— ییلمم، نیچون سیاسیون ناپولیونک حیاتی تدقیق ایتمک،
تاریخی تمامیه او کر نمک ایسته میورلر؟
— ایتالیا سفرندن، مصر سفرندنمی، موسقوه رجعتندنمی
بحث ایتمک ایستیورسکز؟

— خیر، خیر. ناپولیونک، مطبوعاته وغزت، جیلره ویردیکی
اهمیتدن، مطبوعاتی، موفقیتی ایچون او قوجه عسکرک نصل
بر مهارتله، نصل بر نزا کتله قولانمش اولدیغندن بحث ایتمک
ایستیورم. حتی بکا قالیرسه بیسمارق بو خصوصده ناپولیونک
شاگردیدر. بزم اسکی ویکی دورک رجالتدن بعضلری ده اسکی
دورده بونی آ کلامش کبی کورندیلرده شمدی ...

— عفو بیوریکز، عجله ایشم وار.
— بنده سزی بر غزته جی صاندمده بونلره اهمیت
ویررسکز مطالعه سنده ...

— شمدی غزته جیلکدن واز کچدم. عاشق عمر، عاشق
غریب، طاهرله زهره، فرهاد ایله شیرین و کور اوغلنک
مصحح و طرز جدید نسخه لرینک نشریه مشغولم ...
نه ایسه، فیلسوفی بویله لکله باشمدن صاودم.

منفعتی دوشونلر هیچ بر فرصتی فوت ایتمک ایسته میورلر.
بونلردن بری دیوردی که :

— بزم بیوک بر باغچه وار. بر قاچ سنه در خراب بر حالده در.
شو آراق تام اعمار ایده جک صره در. سر سر یلردن بش اون
کشی طوتار، کونده بر ایکی غروش یومیه ایله چالیشدیورم.
دیگری ده دیورکه :

— مطبوعات قانونی بر آز صیقجه اولسه ده غزته لر هر شیئی
یازمه مسه!.. بر اداره خانه آچار، آبونه قیدایدیم. سر سر یلردن ده
یکرمی او توزینی او جوز یومیه ایله یا نه آلیرم. هر صباح ابونه لر
بونلره تازه و شفاهی حوادث ویرم.
بر باشقه سی ده شویله دوشونیور:

— بر قاچ کوندن بری تراموایده کیدوب کلیرکن بلکه
یکرمی سنه در شرکته اولد قلیرنی بیلدیکم بیلتجیلرک،
قوندو قتلرک یوزلرینه باقیورم ده بونلره آجیورم. بیلیر میسکنز،
ته دوشونیورم. شرکت منفعتی دوشونورده بو زوالیلره یول
ویرسه، اورته ده بو قدر سر سری وارکن بوغازی طوقلغنه
بونلردن آدم بولوب چالیشدیورسه!...

بر روایت ایشیتدم . سوزده طابعلردن برینه بر مکتوب
ککش، مکتوب صاحبی غریب بر تکلیفده بولنش، شوزمینده
اداره کلام ایتمش ایمش :

« بن اسکی دورک قورناز ، پک قورناز خفیه لرندن بری
ایدم . از بر مده لایعد جورناللر وار ، حافظه م قوتلیدر ، اویله
جورناللر که پک مهارتکارانه، مهارتکارانه دکل داهیانه... توصیه
ایدرم ، شدتله توصیه ایدرم ، فرصتدر ، انتهاز فرصت ایتلی .
ذکا بوکادیرم . استعجال ایدیکز . (بیلیزده بولمان جورناللر)
دیه بر رساله نشر ایدیکز ، همان نشر ایدیکز . بیکلرجه نسخه
صانارسکز . پک چوق پاره قازانیرسکز . بنمده پارهیه احتیاجم
وار . پولیچه ایله آدرسه یوزلیرا کوندریکز ، سزه یوز جورنال
صورتی کوندریم . سزه اهون حق تألیف تعیین ایتدم . ایشک
اهمیتنه کوره بو قدر برحق تألیف استکشار اولنه ماز . موافقت
جوابنه منتظرم . جوابکزی اجنبی پوسته لرندن بریله کوندریکزه
امیتلیدر . موافقتکز لازمدر ، منفعتکز بونی مستلزمدر ... »
ایشته روایت ! طوغرومی ، یا ککشمی ؟ قارئلر تقدیر
ایتسون .

دون غزته محرر لرندن بری نشئه ایله دیوردی که :
— لوندره غزته لرنده مهم بر خبر وار . پرنس دوغال ایله
پرنس دوغال ددیلی تلغراف مطبعه سنی زیارت ایتشلر . غزته جیلر
ایچون بر شرف دکلی؟

بر ذات ده بونک یوزینه حیرتله باقیورده دیور که :
— بوندن سزده نه؟ غزته جیلرک شرفی آرتدجه حسب المسک
بزمده افتخاریمز طبیعی دکلی؟

— دارلمیکز اما، بونه به بکز یور . موسیو روزولت آفریقا
چولنده بر قرده جه اوردی، دیه اوروپا غزته لرنده بر فقره کورنجه
سانکه اقشامه قیزارتیلوبده سفره کزه کتیر یله جک ایش کی
اشتها ایله دوداق شاپیر تا مئه کزه بکزه میورمی؟

— آکلایه مدم . غالباً سزده غزته جیلر علمینده سکز !
— علمیکزده دکلم اما، حالکزه شاشیر یورم . بن سزک
یریکزده اولسه م « ددیلی تلغراف » له اولچونه جک یرده درین
درین دوشونوردم . غزته لر بر ایکی دانه به منحصر قالیرسه
نه یاپاجغ ؟ دیه تأمل ایدر ، دقتله سرسری نظامنامه سنی اوقوره ،
قامچی خیاللری کوزیمک اوکنه کلدکجه اورکردم ...

فقیرمردہ بر یاران

اوروپالیبرڈن نیجہ کار اہلی آدمگر وار . اونلر بزم کچی
دک . مملکتک احوال اقتصادیہ سنی ای اکلایورلر ، ایلریسنی
کورپورلر .

بویلہ کار آشنا برذات بکا دیدی کہ :

— استانبولده اوتوموبیل ایشلمتک ایچون امتیاز آلمق
تشبثندیم . بر شرکت تشکیل ایدہ حکم .
— ظن ایدرسہم امتیاز ویرمیورلر .
— قولایی بولنور . حکومتہ منفعت کوسستیرم . بری
نشان طاشی ، دیکری استانبول جہتہ ایکی اوتوموبیل اومنیبوس
تخصیص ایدرم . وکلایی صباح اقشام مجاناً نقل ایتکی تعہدہ
یوتعہدی شرطنامہ یہ درج ایتدیرم ...
— منفعت بومی ؟

— البتہ . یکی بودجہ تطبیق ایدیلیردہ وکلا معاشی یوز
اللی لیرایہ اینرسہ شمدیکی کلفتلی آتلمر ، آرابہلر بسیلہ نوب
قوللانیلہ مازیا !

باقیکیز کار اہلی نہلر دوشونبور !

تقریرمدنه بر یاران

ایکی غزته مخبری آره سنده :

— نه یاپه جغز ؟

— هانکی قیوی چالسق قوغولیورز ، بزم ایچون بتون

داٲره قبولری قاپاندی ، بونلریمی سویلک ایستیورسک ؟

— خیر ، فیکرم باشقه . صباحدن اقشامه قدر سرسریانه

دولاشیورز . کبار بریره کیدرکن شیق اثواب کیورز .

صوکرده ، بیلیرسک یا ، بعض یرلره غوچوقله ، پوطورله

کیدورز . دوشونیورم ، سرسری نظامنامه سی بزه قابل تطبیق ..

تبدیل قیافت مسئله سی ده وار . مظنه سوء طاقندن عد ایدلدی کمزه

سپهه یوق ..

— اوت آما اوزریمزده اکه ، چنکل ، مایمونجق کبی

شیلرده بولمازیا !

— دها قناسی وار : بر ایکی قلم ، بر قاچ طبقه کاغد !

بونلری نه مقصدله طاشیدیغمز صورلسه نه دیه جکز ؟ بکا

قالیرسه بردها اوزریمزده قلم ، کاغد بولندیرمیه لم .

— صکره نصل ایش کوریرز ؟ طوتولورسه ق « غزته

مخبری » یز ، دیرز .

— غزته مخبری یم دیه قوغولمغه ، سرسری یم دیه یکرمی

قامچی یمکی ترجیح ایدرم ...

ایشته مطبوعاتی منتسبلری !

اوزون بويلى ، اينجه يايلى ، اسمراللون بر ذات حربه
نظارتنده ياننه ياقلاشمش اولان برغزته جي به حدت ايتمش ،
كندى اسمنك غزته لرده سنه لرجه قپويولداشى اولان برديكرينك
اسميه يازلمه سنه شدتله اعتراضده بولمش ، كندينك معصوم ،
اونك ملعون اولديغنى سويله مش . . . حيات بزه نه صفحهلر
كوسترييور ، نه « نادر » مثاللر اورته يه قوييور ، كنديسندن بويله
بر حدت انتظار ايده ينلرده نه « جوهر » لر يموور طلاتيور . . .
بوذاته صورولسه كه :

— اسمك نرك اسميه يازلمه سنه تحمل ايتديك كنز بر آدمه
سنه لرجه نصل بر يرده قالديكنز ؟ بر اقدى به نصل خدمت
ايتديكنز ؟ . . .

بلكه شو جوانى ويرر :

— قپويولداشمك ده اقديمك ده بر فرصت بولوب بوغازلرينى
صيقمق اميديه هر شينه قاتلاندم .

— بو ادعا سنك قول مجرديك زده قاليور ، بويله بر اميد
يسله ديك كيزى نصل اثبات ايده بيليرسكنز ؟

— قپويولداشمه نى براوطه يه قاپسونلر . سوزيمك بر
قسمنى بالفعل اثبات ايدرم . . . قارشومده كنگ النده قرباج ،
جيبنده روولور بولنماق شرطيله سوزيمك ديكر قسمنى ده اثباته
حاضرم ! . . .

تقریبه بر یاران

دون ییلدیز باغچه سنک یوکسک بر قلعه دیواری دیندن
آخورلر طرفنه کیدن جاده سنده ، جاده نك بر قاریش توزینی
اطرافه صاووره رق ، کری کری کیتمک ایستیه رك قامچی ،
دکنک ضربه لری آلتنده بیک زحمتله باغچه دن طیشاری یه سوق
اولنان بیاض بر اینکی کورن بر قاچ زیارتجی ایرکیدلیر . یان
طرفده ، آغاجلر آلتنده سپر آدیلیر . بونلردن بری دیکرینه
دیوردی که :

— باق ، صاحبنک سودیکی ، قاووشمق ایسته دیکی بیاض
اینک !

— بنده اویله صانیرم . چونکه صاحبی بورادن نصل زورله
چیقدیسه حیوانده اویله چیقیور . صاحبندن خوی قامش !...
ارتجاعی حرکتلر کوستریور .
بر آز ایلریده بولنان بر ذات ، سائسه یاقلاشدی ده
صوردی :

— بو حیوان سلانیکه می کیده جک ؟

— خیر ، کاغذخایه ، اورادن ده بلکه قصاب دکانه !...
بوزات کنندی کندینه میرلداندی :

— لایقی ده قصاب دکانه کوندرمکدر . مادامکه بو حیوانی
صاحبی سویور . ارتجاعیوندن اولدیغنه شبهه یوق . چونکه بتون
سودکاری ارتجاعیوندن ...

تفریحی بر یاران

دون مطبعه اوزون پالطولی ، پالطوسی بیاض دوکمهلی
بری کلدی، قیافتی بر بلدییه مأمورینه بکزه یوردی ، دیدی که :

— بوکونکی غزته ده آرابه جیلر علمینده بر فقره وار!

محرر لر ، یکی مطبوعات نظامنامه سنک تاثیریه متردد ،
جسارتسز اولدقلری ایچون بردن بره جواب ویره مدیلر . بری
آرقداشنک قولاغنه فیصله دادی *

— بلدییه مأمورلری چوروك یش صاتان اصناف کبی

محررلری ده جزالندیره جقلرمی؟ یکی نظامنامه بویله بر قید وارمی؟

بر محرر جسارتی طویلادی ، صوردی :

— سز کیمسکز؟

— آراباجی یم .

— یا! ...

آرابه جی جیبندن بر نسخه غزته چیقاردی . « شوراسنی
اوقویکنز » دیه اشارت ایتدی : « آرابه جیلرک تشکلات دماغیه سنک
غرابتی نتیجه سی اوله رق کوپری نک بر جهتندن دیکرینه چمک
ایچون فضله اجرت طلب ... »

— بوسوز یالانمی؟

— یالان دکل ، یا کلش . کوپریدن چمک ایچون بز تهله کی
کوزه آلیورز . کوپری نک چوروک کلکنی دوشونه میورز . حیوانلر
بزدن عقلی ! تهله کی فرق ایدیورلر . ایاقلری قیرملق وار ،
دوشوب قالقامق وار ، دکزه اوچق وار . حیوانلر بر درلو کوپریدن
چمک ایسته میورلر . بز نه یاللم . باصا قامچی کوچ بلا خیر یورز .

آرابه جی باشدن صا اولدی . چیقارکن میرلداندی :

— بئم طورو بار کیرلرده کی عقل افسانلرده اولسه دیدی . .

قانلی ، جانلی بر محرر بو سوزه حد تلندی . هان آرابه جی نک
پیشنندن فیرلامق ایسته دی . آرقداشی کندینی طوتدیی ، دیدی که :

— برادر ، راحت او طور . بزده مطبوعات کوپریسندن

آرابه جی نک طورو بار کیرلری کبی قامچی ایله چکه جکز!

تقریر ممدیه بر یاران

دون تصادف ایتدیکم بر ذات جبیندن کوچک بر کاغذ
حیقاردی ، دیدی که :

— سلانیکه کوندرمک اوزره بر جورنال یازدم . عجبا
نصل کوندرسه م !

— بنده سزی بر ...

— امین اولک اولجه بویله برخباشته بولندم . بلکه انسانیته
خدمت ایدرم ، دیه شمدی شونی یازدم ، دیکلیکنز :
اوقومغه باشلادی :

« آرتق ملتک سکا قارشی علوجنابنی اکلاملی سک . بیایدیزده
دها نره لره پاره لر ، الماسلر ، باقنوطلر کومدگسه کندک خبر
ویرملی سک . خلع قرارینی تبلیغ ایدن هیئته قارشی « حیاتم ! »
صیحه نومیدانه سنی دوشونملی سک . بر هیئتی دها سلانیکه قدر
یورمه دن بتون ثروتی اصلنه ارجاع ، یعنی خزینئه دولته تودیع
ایتملی سک . بانقه لرده کی پاره لره چکلرینی ویرملی سک . بکاء لیرسه
اوروپا فن آقاده میلرندن برقاچنه ده منبه باه ادویه حقه ده کی تدقیقات
وتجاربنی مخطرہ صورتنده بیلدرملی سک . فرانسه ده قلت نفوسدن
بحث اولتیور . بلکه اقاده می دن بر تقدیر نامه آلیرسک . انسانیته
خدمت ایتمش اولورسک ... »

آلت طرفنی دیکلیه مدم . جورنال دینجه ، نه اولسه صوغوق
کلیبور ... اوزاتدن آیرلدم .

نقو محمدنه بر يابرا

دون مطبعه لرك برنده بر محرر ماصه يه قولنى دايامش ،
قاشلرني چاتمى ، بر شيلر يازييور ايدى . ا كيلدم ، اوموز
باشندن يازديغى سطرلرى اوقودم :

« بر وارمش ، بر يوقمش ، اول زمان ايچنده ، قالبور
صمان ايچنده ، دوه دلال ايكن ، خروس مؤذن ايكن ، حاووج ،
طورپ ، طورب حاووج ايكن ، بن انامك بابامك بشيكنى طينغر ،
مينغر صاللار ايكن بر پادشاهك اوچ وزيرى وارمش . پادشاه
بونلرى زمان زمان صره ايله ياننه آليرمش . چرخ فلك دونمش ،
وزيرك برى چوقوره دوشمش ، چيقه مامش ... برى بيرپير
ايمش ، اوچه مامش ... اوبرى ده دالدين داله قونمش امانه يرني
طوتامامش ... پادشاهده تختندن تكرر مكر يووارلانمش ... »
دايانه مدم . محرردن صوردم :

— ياهو ! نه يازيورسك ؟

— يكي مطبوعات قانونى اعلان ايدلديكى زمان يازه جغم
مقاله لر ايچون شمديدن ممارسه ياپيورم .

— ياوروم ، سن بونلرى كوچ يازارسك . بيتديكك كوندر .
بر سنه حبس ، ايكي يوز ليرا جزاى نقدى !

نقو بمده بر باران

کندنجبه سیاسی کچینن برذات دون شویولده برمطالعده
بولنیوردی :

بن کندیمی آزچوق سیاسیاتدن ، اصول اداره دن اکلار
فرض ایدیوردم . نه قدر جاهل ایمشم ! بوسنه وهرسک مسئله سندن
اودرجه متأراولمش ایدم که کونلرجه اغلادم . واقعا برسیاسی ،
هر نوع وقوعاته قارشی عز مکار ، متین اولمی . بیسار قک دیدیکی
کبی برسیاسی نك قلبی اولق ، حسی بولنمق خطادر . سیاسی
یالکز قفا اولمی ، بتون موجودیتی دائم دوشونور بردماغدن
عبارت قالمی ... شمدی براز متسلی یم . چونکه بوسنه وهرسک ،
نوابک تصدیق حقی مشیخته اولدیغنه کوره ، الدن کیمه مشدر .
مثلا یننده ده امام یحیی ایچون افرازا اولنان قطع و وسیعه ده امامک
حق حکومتی اولسه و اداره تمامیه یدنده بولنسه ده انتخاب
وتعیین ایده جکی قاضیلری والی تصدیق ایده جک دکلی ؟ امامک
اهمیتی قالماز . بو حق والیده قالدجه اوراسی بزم اوله جق .
قیاساً بوسنه وهرسک ده بزم .

شومحاکمه سیاست فروشانه نی دیکله ین برصاحب عقار
مستهز یانه بر نظرله سیاسی یه باقدی ده دیدی که :

— بزم خانی برینه کرا الدم ، اوچ سنه ایچون قونتراتو
یاپدم ، مقاولات محررینه تصدیق ایتدیردم . صاقین مقاولات
محرری بو تصدیق اعتباریه بزم ملک اوزرنده حق تصرف
دعوی ایتسون ...

شو حکایہ پک مشهوردر :

میراث یدی نك بری صندالی تعمیر ایتدیرمش، زیفلمش
وکیلخرجی کندینه اون یدی لبرالق بر مصرف پوصلهسی
ویرمش . یالی قومشوسی . مقتصد بر ارقداشی حیرتله بو
تعمیراتک عیننی بش آلتی مجیدیه ایله یایدیردیغنی سویلش .
میراث یدی ، پرحدت، وکیلخرجی تکدیر ایتمش . وکیلخرج
کندی شویله مدافعه ایتمش :

— قومشو بک یالکز صندالی زیفلمدی . حال بوکه بزم
صندالك تعمیرنده بن زیفلمدم ، حمله جی زیفلمدی . اوشاق
زیفلندی ، آشیجی باشی بیله زیفلمدی ...
بری ده ارقداشندن صوریور :

— برادر ، بحریه نك قورو اوت مصرفی اون یدی بیك
لیرا ایتمش . عقلم آلمدی . عجبا واپورلرک انبارلرنده ماکنه
سقطلنیرسه دولاب چویرتمک ایچون بارکیرمی بسله نیوردی ؟
اسکی دورده خلیجدن چیقه میان دونمانک کوکرته سننده قوپه
آرابه لرله می کنز یلیردی؟ بحریه ده سلاح انداز وار اما . سواری
بلوکلری ایستمه دم .

ارقداشی جواب ویریور :

— دوشوندیكك شیئه باق . بونی خاقان سابقک اسکی بحریه
ناظرلری یردی . آدملری یردی . اوشاقلری یردی ، همده
یالکز قورو اوت دکل ، بونلر دمیرده یرلردی ، چلیک ده
یرلردی ، کورده یرلردی ...

« فال باقار، نیت باقار ! » بهارك لطيف كونلرنده بر
 غازينونك، بر قهوه نك اوكنه آتېش اسكمله لردن برينه يا صلا نه رق
 كلوب كچنلری سیره دالديغكز بر صر هده قولاغكزه نغمه لی ،
 جلوه لی بر صدا منعكس اولور . باشكزی چویررسكز . ایکی
 كاغذخانه یوصمه سی بو باقیشكزدن همان استفاده ایتك ایستر .
 یانكزه صوقولور... « پاشام ، بر غروش ویر ، سكا كوزل بر
 بقاه فالی آچایم ! » دیر .

دون صباح بو منظره یی بر قهوه خانه نك اوكنده كوردم .
 یانمده کی ماصه ده اوطوران ایکی دلیقانلیدن بری جیبندن بر
 غروش چیقاردی . ادالی فالجی به ویردی . بقله لر ، بونجقلر ،
 طاش پارچه لری مرمر ماصه نك اوزرینه سرلدی . قبطی دلبری
 دل دوكمسه باشدی :

— آه شیرین بكم !.. نه كوزل طالعك وارمش ! بر چوق
 بیوك آدمرك كوزی سنك اوستنده . . . شوماوی بونجی
 كوریورمیسك ؟ یانكدن آریلیور . . . رتبه سنك ایچون ، نشان
 سنك ایچون ، اما بر كونمی دیسه م ، بر ساعتی دیسه م ، بر كچید
 وار ، پك غلبه لق بر كچید وار . بورادن بر ایکی كشی سنی
 كچیرمه مك ایستیه جك . صاقین قورقه كچه جكسك ، مرادینه
 ایره جكسك . . . دقت ایت ، نظره اوغرامیه سبك . . .

نیت طوتان دلیقانلی كهورك كهورك اکیلیوردی . آرقداشی
 كندینه صوریوردی :

— رجا ایدرم ، سویه نیتك نه ایدی ؟

— نیتم نه می ایدی ؟ . . . بوكون قابینه دوشه جكمی ،
 دوشمیه جكمی ؟ . ایشه بو !

تقریر مدہ بر بار اے

استانبول آرابہ جیلرینک طور واداسندن بیزار اولان مشتریلر، یکی تعرفه تطبیق ایدلمکک باشلانقدن صوکره آرابه جیلرک برولری بر آز قیریه جق ، دیه ممنون اولیورلر . فقط اونلرده عنادینه اون دقیقهلق یولی آهسته بسته یاریم ساعتده کیده جکلرہ مشتری بی اوزوتی یه دوشوره جکلر .

— آمان آرابه جی بر آز سور . ایکی قات اجرت ویریم . دیمکک مجبور ایدہ جکلر ... نه دور استبدادده ، نهدہ دور حریتده اصلاح حالی خاطرندن کچیرمه بن تراموای شرکتک تراموا یلرینه تحمل کوسترمه یینلر یینه آرابه جیلرہ محتاج قاله جکلر . اداره مخصوصه بو جهتلری نظر دقتہ آلهرق استانبول ایچنده ، مختلف محلات آرسنده اومنیبوس ایشاتمکک قرار ویرمش ... هنوز بو اومنیبوسلرک نه صورتده تدارک ایدیه جکی معلوم دکل . بعضلرک روایتہ کوره نظامیہ دن مطلوباتنه مقابل اسکی نقایه آرابه لرینی آله جق ، بولری بر اومنیبوس شکلنه قویہ جق ... حوادث غریبی کوروندی ؟

زواللی اداره مخصوصه ! نه یاپسون . بودجهده یرطوتوب اثبات موجودیت ایتدکدن صکره سنه لرجه تحت وصایتده قالدیغی بحریہ نظارتی بواسکی امکدارینه حدت ایتمش . حسابلرینی قارشدی رمش ، اداره دن مطلوباتنه مقابل واپورلرینی حجز ایتمکک تشبثده بولنمش .

اداره مخصوصه ، بولر بنم ایچون آلات وادوات صنعتدر ، حجز اولنه ماز ، ادعاسنی درمیان ایتمیورمی ، بیلیمیورز . بلکک باشندن بو واپورلری صاودیغنه سوینیورده شوپیه برتسلی بولیور : دکزده موفق اوله مادم . بلکک قرهده موفق اولورم .

سياسيآه مراقلي ، اجنييلر آره سنده كشيالاحباب بزآته :
— عجب اوروپايلير بزم حقمزده نه ديورلر؟ سزك طانيد قلدريكز
چوقدر ، قولانگنر دليكدر .

سؤالني ايراد ايله راي ومطالعاه سني صوردم . سوز سويلمكه
يك تشنه اولملي كه كنديني نازه چكمدى . همان جواب ويردى :
— بوني بنده مراق ايتدم ده اوروپالي احبامدن برقاچنك
افكاريني استمزاج ايتدم . هر هوخرات ايله كورشدم . دييوردي كه :
« بوندن اعلى اوله ماز . فوق العاده . پاره جهده زحمت چكمز سگنر .
بز نه قدر لازمسه بولورز . عقلليجه بر مطبوعات قانوني ده
ياپيورسگنر . نه كوزل تدبيرلر ! » موسيو چارپيسكي به صوردم .
اوده تماميله هوخراتك فكرينه اشراك ايتدى . مستر جيمسك
مطالعاه سني اكلامق ايسته دم : « اى اى ! طور باقالم . عجله ايش
اولماز . ياواش ياواش دوزله جك ، بزده اوزمان كوره جكز .
بلكه باره وبره جكز . » ديدى . موسيو ديدونه به مراحتمده
اوده : « مه ، مون شر . ابي ياپيورسگنر . اسكي آدمري ميزله ملي ،
فقط سزه اسكيدن نصيحت ويرنلر ك سوزيني ده ديكله مه ملي . »
راينده بولندى . موسيو نازيموفدن فكر صورنجه بوده « بنده
موسيو ديدونه نك راينده يم ، فقط قومشو قومشو به هر وقت
لازم اولور ، بوني ده اونو تماملي » جوابني ويردى . . .
بزم سياسي به بر « مرسي » ديدم ، يانندن آيرلدم .

تقریرنامه بر بایران

بوکون استانبول ، دور استبدادده کوره مدیکی بر منظره نی
سیر ایده جک . استانبولده بر بالون اوچوروله جق ، بالونمی ؟
خاقان سابقک دورنده بونی کیم آغزیننه آله بیلیردی ! مصور
غزته لردن برینک بالونجیلق حقنده کتیرتمش اولدینغی رسم قابلیرخنی
سنه لرجه دولابنده صاقلادیغنی ، آره صره « عجا بونلری بوراده
کوریرلرسه اوراق خانئانه دن ، یاخود دینامیت کبی مواد مضره دن
عد ایدرلرمی ؟ » دیه اورکدیکنی ده روایت ایدرلر . خفیه نک
بری رمضان اون بوشده اسکی سراه کچرکن بالون اوچوریه جق .
بالوندن استنبوط اوزرینه بر طور پیل آتیه جق ، طوب
صیقیه جق ، دیه ژورنالی ویرمش ، نه اولمش بیلمیوروز ، نصلسه
خاقان سابق بالوندن اورکمشدی .

ییلدیزده اوتوموبیللر بولندیغنی حالده بالون طاقلری الده
ایدیه مدی . بالونده اورکولیه جک برشی دکل . لوندره اهالیسی
بیه بش اون کون اول لوندره اوزرنده کیجه لری آلمانلرک
حرب بالونلری دولاشیور دیه وهمه دوشمشلر ، پک چوق
اورکمشلردی . فقط حیاتک اویاه غریب صفحاتی وارکه احتمال
خاقان سابق ییلدیزده کچریدیکی صوک ساعتلرده « آه هر شیم
وارده ، نیچون دومنلی بر بالونم یوق ! » دیه اسف خوان
اولمشدر ، احتمال لوندره اهالیسنی اورکوتن بالونلردن بری
آلاتینی قوناغناک اوزرنده دولاشسه سنه لرجه اورکدیکی بو
اختراع فن ومعرفته بتون موجودیتیه ربط قلب ایدرک نظر امید
وامل نجاتنی اوکا عطف وتوجیه ایلر . . .

بری دیوردی که: خیال بویا! زوجه لریمز آره لرنده
« غره و » ه قرار ویرسه لرده بزى اقشام اولریمزه آلمسه لر عجا
نه یاپاردق؟ مثلاً بعضی لریمز ساعت تام درنده قاپویی چالمشز،
سوقاقده قالمشز، نزهیه کیدرز؟ سوقاقده دولاشه میز. اداره
عرفیه وار. بو حالده بر چوغمز ضابطه مرکز لرینه کیده جکمز.
اورالرده بزى باریندیرمق قولای دکل ...
دیگری ده بو خیال اوزرینه مطالعه یوروتمک ایسته دی،
دیدى که:

— کرچک، بویله بر غره و اولسه عجا ایشه ینه نافع
نظارتمی باقه جق؟

— ظن ایتم، بلکه داخلیه نظارتی باقار.
— اما ای دوشون. مسئله قولای دکل. بز کیملری
وکیل تعیین ایدرز؟

— بر متینغ یاپارز. زوجه سندن قورقمايان اللرینی قالدیرسون،
دیرز. البته برقاق ال قالدیران اولور... بونی ده امید ایده میورنمیا!
شو سوزلری دیکله ین بر شخص ثالث سوزه قاریشدی:
— اما صاحبه سویلیورسکنزها!

بوسوزه مخاطب اولان ایکی ذات بر آغزندن جواب ویردی
— اویله می صانیورسکنز؟ هله بر کره تنسیقات یاپلسون،
بیتمسون. اوزمان کوریرسکنز... بویله بر « غره و » اولورمی!
اولمازمی؟

آه بر میلیونر ، بر میلیارد اولسه‌یدم! بوندن ده‌ها عمومی برتمنی اوله‌ماز . بلکه دنیا‌ده ، عمرنده بر ایکی دفعه اولسون ، بویله بر تمینده بولنماش اولان بر آدم بولمق محال ، مکرکه بوسرتبه‌یه واصل اولمش اولسون. اولن‌ده‌ده، یعنی میلیون‌لرده، مییاد‌لرده‌ده ینه انطفا‌ی حرص قابل اوله‌میور ، یکر می مییاری اولان قرق ، قرقی اولان ثروتی سکسان مییاره چیقارمق ایسته‌یور .

بعضاً بوکبی تمیناتی تکرار ایتدیره‌جک وقعه‌لرده اولور ، مثلا بوکون شو آرزوی متحسرانه‌یی اظهار ایچون‌ده بر سبب وار . سببی شودر : آه مییاد‌لرده اولسه‌یدم‌ده بحریه‌نک صاتیغه چیقاردیغی واپور‌لردن بر قاچنی صاتون آلسه‌یدم!..

بونلری کوزل برر یاط‌حاله‌افراغ ایتدیر‌ده « فتح‌الاسلام » ی جمعیت علمیه اعضای ذوی الاحترام‌نک ، « هیبتما » ی وکلای فیخامک ، « مقدمه‌ خیر » ی مبعوثان کرامک ، « قلنج علی » ی ضبطیه نظارتی ارکان‌نک رکوبنه تخصیص ایدر ، « آرقادی » ی موزه‌مدیریتنه ، « صنعا » ی باب‌المندبده لنگرانداز اولمق اوزره امیر یحیی‌یه ، « هجوم » ی حسب‌الرفاقه طنین هیئت تحریریه‌سنه هبه ایلر ، « سودا » یه‌ده حرکه‌سنی تبدیل ایدرک ، ایلول محررینی قبودان یاپه‌رق کندم را کب اولوردم .

« کیلیوم » د مزایده‌ده رقابته معروض اوله‌جغم ایچون پی اورمام ، « عبدالحمید » ی هیج بر بحری سیغورطه قومپانیه‌سنه سیغورطه ایتدیر‌دمیه‌جکم وبوزوب‌ده انقاضنی صاتمغه مجبور قاله‌جغم ایچون آمام .

برذات آکلاتیوردی :

وقتیله بردائریه دوام ایتدیگمز برسمتلی ارقداشه قلمدن برلکده چیقار ، محمود پاشا جامعی حولیسندن کچر ، محله مزه کیدردک . ارقداشم یاز کونلری مطلق حولیده اوپوره جق ، برقهوه ، برنارکیله ایچه جکدی . ارقداشمی پک تریا کی ظن ایتیکز . مراقی وار : نارکیله بر ، چنار آلتی ! شکرلی ایکی ، یول اوستی ! ندالرینی ایشیده جک ، کیفله جک ! ... ییلدیزده ایکن خاقان سابق بومراقه دوشمش محله قهوه لری بیچمنده برقهوه وارمش ، اوراده « شکرلی بر ! نارکیله بر ! » دیه قهوه جی نیک باغیرمه سندن لذت آیرمش . بونی غزته لرده اوقویچه شاشدم . عجبا بوکا نصل آلمش ؟

زمان دیده برذات جواب ویردی :

— شهزاده لکی زماننده تبدیل قیافتله کیجه لری اسکداره کچدیکی ، ال آیاق چکلدکن صوکره دلداده سنک اوینه کیرمک ایچون محله قهوه لرنده بکله دیکی زماندن ...

— اوویه ایسه نادر اغانک حقی وار . ییلدیزده کی اجل عجائب کوشکلرک برر خاطرهمی ، بونلر آره سنده اسکدارده کی اولکده برموده لی اولمی ...

انسان خاطرات ایله یاشار . بلکه برزمان کله جک ، زوالی محرر لر حاضر اتک ، اعتیاد اتک تأثیریه مقاله لریازه جقلمز ، کندیلری اوقویه جقلمز نشره جسارت ایده مدکری ایچون مانغالده ، صوباده یاقه جقلمز . بلکه شمیدیکی مبعوثلردن اوچ سنه صکره کی انتخابده قازانامایانلر اولرنده برر کرسی خطابت یاپدیره جقلمز . آرد صرد بوکرسی به چیقوب کندی کندیلرینه نطق سویلیه جکلر بونکله متسلی اوله جقلمز ...

قوجه فیلسوف! سن آرتق نی محکوم ایتسونلر، دیه چالیش، عدالتک تمامی اجراسنده کوردیکک مسامحه وجدانکه طوقونسونده نی نیچون محکوم ایتمورلرده بر بیکناهی جزایه چاریورلر، دیه چیرپین. فائده ویرمیور، ویرمیه جک. انسانیت، تصور ایتدییکک درجهیه وارهمدی، دها وارهمیه جق ..

قونت «تولستوی» دن بحث ایدیورز. بو محرر حکمت آشانک یازدیغی، طبع ایتدیردیکی اوچ اثر سببیه پترسبورغ محکمه سی ناشرینی آلتی ای قلعه بندلکه محکوم ایدیور. «تولستوی، هیئت حاکمه واستنطاقیه مکتوب یازیور، «بو کتابلری یازان نیم. طبع ایتدیرن احبامدن بریدر. محکوم ایتدییککز آدمک بوایشده مدخلی یوقدر. ویردییککز حکمک عقلاً و منطقالاً بکا توجه اتمه سی لازم کلیر...» دیور، آدیوران اولمیور...

تولستوی کی عصرک بیوک بر فیلسوفنه، بیوک بر محررینه حرمتمز وار. بو اوزونتیدن کندیسنی قورتارمق ایچون بر چاره دوستوندک. بوندن بویله اثرلرینی بوراده نسر ایتسون. وزمان هیچ اندیشهیه دوشمه سون. یکی مطبوعات نظامنامه سی کندیسنی محکوم ایدر. اثرلرینک فیضی وارسه بونی ده محکوم ایدر، طابعی ده، مرتبی ده، ماکنیستی ده، ناشری ده، موزعی ده، حتی کاغذجینی ده محکوم ایدر. بلکه اوزمان تولستوی آزاددیغی استراحت وجدانی بولور.

تقریر محمد بر پاریس

غزته جیلرده کی ملاقات مراقی بندده وار . صباحلین ایرکن
قالقنجه دوشوندم : عجبا کیمکه ملاقات ایتسه ! نادر ایاه ؟
بونک موده سی کچدی . استانبولدن مفارقته حاضر لانان سفیر لره ؟
ییلدیزدن فلان بحث ایده جکم صانیر لر . کیدر آیاق نزا کتسر لک
اولور . مبعوثلردن بریله ؟ مطبوعات نظامنامه سنی تنقید ایده جکم
ظنیله بن دها سوزه باشلامه دن « غزته جیلرک قفالرینی ازملی ! »
جوابنی آلیرم . ناظرلردن بریله ؟ هر سؤالنه « بن برشی بیلیم ! »
جواب تجاهلکارانه سی تقابل ایده جکندن امینم ... بونلری
دوشوندم . اولکی کون تقسیمده اوچامایان بالونله ملاقاته قرار
ویردم . دیدم که :

— ای طائر بی جان ! بالا پرواز اولمق معنادیکز ایکن
نیچون یرلره سرلیدیکز ؟

— مملکتگزده بر حال وار . اولجه ، بنم کی دنیا یه یوکسکدن
باقانلر شمسدی شپ یرلرده سسورونیور . بنده عین فلا کته
اوغرادم .

— فقط ، عزیزم بالون ، سز یرلره یا تمقله قالمدیکز ،
یرتیلدیکز . سببی نه ؟

— بر مبعوئه کوزومک اوکنده حقارت ایدلدی . دایانه مدم .
قهرمدن چاتلادم .

— براو وبالون ! بزم یوکسک اوچانلردن حیمتلی ایمش سکز .

۲۰ مایس ۳۲۵ — اوزمان تقسیمده بر بالون تجربه سی اجرا
ایدلش بالون اوچه مامشدی . اوصرده بر مبعوئه بیلمه دن بد معامله
اولومشدی .

بزم محلہ نك بقال دکانی ، یانی ایلہ یورکی اسمندہ ایکی اورتاغك اداره سنده ، بردہ چراقلری وار . دون صباح دکانہ اوغرامدم . یانی پیکہ اوستندہ بیوک بردفتر آچمش ، یان طرفنہ کوچك برأل دفتری قویمش ، بیوک دفترہ باقیور ، کوچکنہ بر طاقم حسابلر کچیریور... چراق شکر چوالی اوستندہ سینکلک ساللابور .

— یانی ، ای چیروزك وارمی ؟

— بک ، ہمیز چیروزہ دوندک .

— نہ او ! آلیش ویریش یوقمی ؟

— دوستلر آلیش ویریشدہ کورسون ، بویتر . ویرہسی

چوغالدی . بریردن پارہ آلہ میورزہ . بزم اورتاغی دہ پارہ تحصیلنہ کوندردم .

— بونک ایچونمی اسکی دفترلری یوقلابورسک ؟

یانی ، استیفنی بوزمدی ، کندی شیودسیلہ جواب ویردی :

— خیر ، مشتریلرک اسملرینی چیقاریورم . تنسیقاتدن

آچیقده قالہ جقلرہ اشارت ایدہ جکم دہ ویرہسی یی کسہ جکم .

بوآرہلق یورکی ایچری کیردی ، اورتاغیلہ قونوشدی .

دیدم کہ :

— یورکی ، غالباً کیتدیکنک یردن بوش دوندک .

— آبکم ، عقلم ایرمیورکہ ... اولی اوچ کون صوکرہ ،

بش کون صوکرہ دیرلردی . بوکوندہ اعیان ایلہ مبعوثان

آرہ سنده کی غوغا بیتسوندہ اووقت کل ، دیدیلر ...

نقوب محمد به بر بيارام

آمریقا سناتوسنده اعضادن بریله بر غرته جی آرسنده کچن
 وقعه دن خبردار میسکز؟ اوراده غزته جیلر سناتو اعضاسنک
 یالکیز سوزلرینی دکل، اوچ کره بروتنی قاشیدی، درت دفعه
 جیننده پاره شیقردادی، سکز سیغاره ایچدی، اون دفعه
 کولومسه دی، بر دفعه قهقهه آتدی.. کبی تفصیلاته ده کیریشیرلر مش.
 قوجه سربست مملکت! فقط بر سناتور، نهایت تحمل ایده مه مش.
 قوریدورده غزته جی ایله طوقات، یومروغنه کلش... بزم
 مبعوثلریمزه قارشی حرمتمز وار. هیچ بر مبعوثندن ده بویله
 بر حرکت بکله میزه. بونک ایچون مجلسک دونکی ایلک جلسه سنی،
 آمریقالیلری تقلیداً دکل، آنجق ضبطنامه نقصان قالماق ایچون
 قید ایتمکده بر بئاس کور میز.

برنجی جلسه

ساعت سکزده قدر دوام ایتمشدر. مبعوثلر اداره
 اوطه سنک اوکنده فوق العاده صبرسنز لقله بکله مشلردر. اونر
 اونر اوطه یه کیر مشلر، حقیقه مشلردر. اون بشر، یکر میشر
 کیرمک ایسته مشلر سه ده تلاش آرسنده شو تکلیف حتمنده
 آلر قالدیریلوب رأی طویلامغه وقت بولنه مدیغندن اوطه جی
 اونر، اونر دخول قاعده سنی محافظه یه چالیشمشدر.. اوطه ده
 نه مذاکره ایدیلیوردی دیه مراقبی ایتدی کیز؟.. معاش توزیع
 اولیوردی..

تقومند بر باران

بالون جانلاندى، دون ينه اوچدى، استانبول افقنده كليشى
 كوزل سيرايدن بودومنسز بالون ايله، دونكى پوسته نك كتيرديكى
 آلمان غزته لر ينك ايلك صحيفه سنده آلمانيا آفاقده كنيش برخط
 سياحت چيزمش وتعقيب ايتمش، ديله ديكي كبي هواده پرواز
 ايدرك ديله ديكي يرلردن كچمش اولان دومنلى «زه پلين» بالونى
 مقايسه ايدن بريله آرقداشى سويلشيور . سوزلرينه قولاق
 مسافرى اولدم:

-- ايشته بو ايكي بالونى نظر دقته آلملده اوروبا ايله
 آره مزده كي فرقى اكلاملى ...

— عجباً بزم بالون نزهه ايندى؟ ابتدا اسكداره طوغرو
 يولانمق ايشته مش، صوكره ادرنه قپوسى طرفلرينه
 چويرلمش ...

— طييعى دكلى؟ روزكارنه طرفدن اسرسه اورايه كيده جك.
 بالونمزده حاملزه موافق ... بزم ايشلرده بويله دكلى؟ بر ايشه
 باشلارزه، اما نزهه كيده جكمزى، نزهه دوشه جكمزى بيلمىز!
 بالا پرواز اوله لم، بوبزه يتيشير ...

— بن بر فرق كوريورم . بالون يره ياتيور، ينه هوايه
 قالتيور. عجباً بزده ياتارسه ق بويله چابوق قالقه بيله جكمى يز؟ ...
 ايكي آرقداش ده ا بر شيلر سويلديلر اما سوزك آلت
 ظرفنى ديكليه مدم ...

تقریباً بر یاران

دون یا شدیجه بر ذات ایله رفیقی آره سنده کی شو محاوره بی

ایشتهك :

— پك یورولمش سکز ؛ نه طرفدن کلیورسکز ؟

— ادرنه قپوسنه ، اورادن طوپ قپو طرفلرینه کیتدم .

کرا الق ایچون حمله مناسب براو ، آرادم .

— بر قاچ سنه در اسکدارده اوطوریوردیکز ، آرتق

اوطرفدن خوشلانمور میسکز ؟

— خوشلانمورم . فقط دردم باشقه ، شهیم یوق : تنسیقاتدن

بکا دوشهك حصه تقاعدلکدر . تقاعد ایدیلیرسه نه یا باجم ؟

کیجه لك انتاریسیله ایاغمی اوزاتوب اوطورمق ! .. بزم باجی ایله

صباحدن اقشامه قدر باش باشه قالمهك احتمالی یوق . محله قهوه سنه

چیمق ، اوراده یا صلا نوب وقت کچیرمک . فقط اسکدار سمتده

انتاری ایله سوقاغه چیمق یساق . ایشته بونی دوشوندمه

سمتی دیکشدرمه قرار ویردم .

— بیز طوپ قپویه طاشینیرسکز . برده باقارسکز که بو

یساق اورادده وار ، کلفت بیهوده اولمازمی ؟

— اوزمان ، قلعه قپوسندن طیشاری ، مزار طاشلری

اوزرنده اوطوریرم .

— اوراده سزی چویریرلرسه ...

— دنیادن ال چکدم . اولولره قاریشدم ، بکا طوقونمیک ،

دیرم . مصره قاچدی ، قورتوله مدی ، دیرلر اما مزاره قاچدی

قورتوله مدی ، دیمزلریا !

— شمدی زمان دیکشدی ... مصره قاچانلر قورتولیور ،

بلکه مزاره قاچانلر قورتوله ماز .

۲۴ مایس ۳۲۵ - اسکدارده جمال بکک متصرفلی زماننده

کیجه لکه سوقاغه چیمق منع اولونمش ایدی .

تقریمده بر یاران

قونیهده نشر اولسان « مشرق عرفان » غریب بروقهه بی حکایه ایدیور : آقشهرک بر قریه سنده فقیر بر طول قادین وارمش . چاشیردولابنده بر کون بر لیرا بولمش ، دوچار حیرت اولمش ، بولیرانک نرهدن کلدیکنی دوشونمش... نهایت بولیرای بر فاره نك اورایه کتیرمش اولسی احتمالی تعقل ایدر ، لیرای جینه ایندیرر . بونک یرینه بر اکمک پارچه سنه یاغ سورر ، دولابه براقیر .

ایرتسی کون یاغلی اکمک کیدر ، یرینه بر لیرا دها کلیر . قوجه فاره ! قادینک نزا کتنه مقابله کوستیرر . بوصورت مبادلله دوام ایدر . لیرالر خزینئه غییدن طول فقیر قادینک دولابنه نقل ایدیلیر . قادین فرحلار ، معیشتی کنیشلر ، چشمه یاپدیرمغه بیله تشبث ایدر . قومشولری شبهه یه دوشر . قادین استنطاق اولتورر ، حقیقتی اعتراف ایدر . « مشرق عرفان » علاء ایدیورکده : بووقعه نك ناقی وقعه بی بالذات او قادیندن ایستمش ...

رفقامزدن برینک تنسیقاتزدکانی سفالتدن تخلیصه چاره ساز اوله بیلیمک ایچون آچدیغی مسابقه یه « آقشهرک او کویندن استانبوله بر چوق فاره نقل اولونسه ده قادرو خارجنده قالانلرک خانه لرینه ایکیشر ، اوچر توزیع ایدلسه ... » فکریله اشتراک ایتسه کعجبا قبول اولنورمی ؟

تفریحونه بر بایران

اوقاف نظارتنده بر فودله جیلق منحل اولور ، یرینه بری تعیین ایدیلیر . حق ورجحان دعوی ایدن بر دیکری سکسان لیرایه آووقات طوتار . شکایته باشلار ، کندی تعیننی ایستر . بو فودله جی نك حکایه سنی البته دون « یکی غزته » ده اوقومش سکزدرد . بونی اوقویانلردن بری کندی کندینه بر حساب یایوردی :

— تنسیقات اصولنجه بو فودله جی ایکی آیلق قازانجی آووقاته فدا ایتش ایسه دیمک که آیده قرق لیرا قازانه جق ... طوغروسی بکا بر ناظر می اولورسک ، یوقسه اوقافده فودله جیمی ؛ دیسه لر فودله جیلغی ترجیح ایدرم . ناظر اولسه م یوز اللی لیرا معاش آله جغم . قوناغمی ، آته ، آرابه یه می ، کلن کیدنک قهوه سنه ، یمکنه می یتشدیره می ، یوقسه خصم واقربانی می بسله می ! اویله یا بونلر ده نم بیونمده قاله جق . اوغلمی ، دامادیمی دکل همشیره . زاده می بیله بر مأموریته تعیین ایتمکه حقم یوق که ... در حال ایضاح واستیضاحه چکیله جکم . آزیجق آشم ، آغریسنز باشم ! ... نجه فودله جیلق بیك قات خیرلی ...

بری بونی دیکله دی ، دیکله دی ده دیدی که :

— اویله می صانیورسک ؛ تنسیقاتدن سوکره قادر و خارچنده قالانلر عمارت قبولرینی اوکرنسونلرده باق ، او زمان عمارت فودله جیلغی ناظرلقدن کوچ اولور ! ...

تقریر مکررہ بر باران

مجلس مبعوثانده ایضاح واستیضاح :

سوزہ آغاز ایله :

— .. مأمورین اتخابنده قرابت ، نسبت و ثروت نظر اعتبارہ

آلنه کلمشدر . زادگانلق آریه کیرمشدر ...

— بونلری بیلورسکزده همشیره زاده کزی مستحققره

ترجیحاً نیچون تعیین ایدیورسکز؟

— همشیره زادهم دکل ، همشهری زادهم . بن تعیین ایتمدم ،

انجمن یاپدی . انجمنه ریاست ایدرم اما ایشنه قاریشه مام .

— اورتهده یولسزلق ، حقسزلق وار ، انجمنده قانونه

موافق تشکل ایتمه مش . قرارینک حکمی اوله ماز .

— اولاری بویله اولوردی ، ینه بویله اولدی .

[استطراد : بری آبدست آلیرکن چورابک اوسته مسح

ایتمش ، بونی قارشودن کورن « او آبدست اولدی » دیمش .

دیگری جواب ویرمش : نصل اولدی ، دونده یاپدم ، اولدی ...]

ایضاح واستیضاحده دوام :

— رفقای کرام ، بویله حقسزلققره میدان ویرمیه لم ، اچ ،

سفیل مأمورلر او طه قپولرنده سورینیور . بونلرک بزدن بشقه

کیمسه سی یوق . ناظرلرک غدیرینه نهایت ویره لم .

— بومشلهده ناظر مسؤل دکل ، نه یاپالم . ناظر افندی!

هایدی کیدیکنزده بردها یاپمیکز ...

اوته کی بریکی سوزه قاریشیر :

— اورتهده بر یولسزلق ، حقسزلق وار ، بونه اوله جق؟

— بونک تصحیحی حمله مزی یارادان جناب مولایه حواله

ایده لم ، متوکل اوله لم ...

نفرممه بر باران

استانبولده چيقان غزتهلردن برنده شو يولده بر مطالعه

کورولدی :

قاچ سنه در ، تجارت يوق ، پاره يوق ، بحران وار ، ديه
شکایتلر ایشیديورز . بو آراق ينه پاره سزلقدن ، تجارتده
طورغونلقدن ، والحاصل بحراندن بحث اولنيور . بو بحثلری
ديکليک ، برده بك اوغلی جاده سندن چک . جامکانلرده کی قماشلر ،
توللر ، دانتلر ، قوردالهر هر زماندن دها کوزل ، دها بهالی؟
نسوانک زینته تووالته بايکیز : هر سندن دها ظريف ، دها
قيمتلی ، دها نظر ربا ! آلیش ویريشده کی کساد بومی ؟ ..

شو دور اقتصادده نسوانک زینته بودرجه انهما کنه تحمل

کوسترمه يئلر سلانیکده بر جمعیت تشکیل ایتشلر ، قادیئلرک
زینتلرینه نهایت ویرمکه ، اوللری ساده لکه ، تصرفه آلیشديرمغه
قرار ویرمشلر ، قونفرانسلر ترتیب ایتمکه باشلامشلر .. قوجه
سلانیک ، بزه هر شیده رهبر اوليور . بوندن عبرت آلهرق
قادرو خارجنده قالانلر بوراده بر جمعیت تشکیل ایتسه لرده
قادیئلری قرق سکز ساعتده بر يمک يمکه آلیشديرمه نك ، بو
صورتله اولرینک اداره سنی يولنه قوممه نك اسبابی دوشونسه لر!
بوتشبلرده موفقیت حاصل اولورده اوزمان سوقاقده آرقه لرنده
دوز آلاقدن یلدیرمه ، باشلرنده قالین نماز بزى ، یوزلرنده
غایت صیق کوی طوقومه سندن پچه ، ایقلرنده چدیک پاپوچ ،
وجودلری دکنک کبی قوپ قورو خانملره تصادف اولنورسه
کوز قویروغیله بیله باقمالی . چونکه کنديلرندن شویله برعتابه
دوچار اولمق احتمالی واردر :

— نه باقیورسکز ؟ حریتکز ؟ تنسیقاتکز ، اقتصادیکز

بزى بو حاله قويدی !

شویله بر سؤال ایراد اولونسه:

— پاره ایله آلتوب صاتماز نهدر ، بیلک باقیهیم ؟

بوسؤاله بر عاشق همان « محبت » دیه جواب ویرر؛ برشاعر
بلکه « قلب » دیر . فقط بوخیالپرستانک سوزلرینه باقیهلمده
جدیتله دوشونم. او زمان سؤاله کوچ جواب بولورز. چونکه
مادیاته متعلق هرشیک بیع وشراسی قابل . حتی اخلاقیات
ومعنویاتده پاره ایله آلم ، صاتمک احتمالی وار . فلان ناموسنی
صاتمش دیمزلمی ؟

بر مبعوث محترمک قانون اساسییه « ممالک عثمانیهده پاره
ایله انسان آلتوب صاتماز » دیه بر ماده علاومهسنی تکلیف ایتمش
اولدیغنی دوشونورسهک سؤالک جوابی قولای .

— پاره ایله آلتوب صاتماز نهوار ؟

— انسان !

دیه همان جواب ویریرز. فقط بونی مجلس مبعوثان قبول
ایتمدی. احتمال دوشوندی که : بزده « صاتمش » اسمنده آدملر
وار؛ « صاتمش زادهلر » وار ؛ « صاتمش » اولدیغنی روایت ایدیلنلر
وار . بونلرک اسملرینی دیکشدریمک کوچ اوله جق .

صاقین بوسؤالی بر فیلسوفه قارشى ایراد ایتیمک. ویره جکی
جواب شودر:

— تام بولدیکز پاره ایله آلتوب صاتماز متاعی ! دکل
دیریننی ، بعدالموت تشریح ایدلمک اوزره تشریحخانه لره پاره
ایله حیاتنده اولوسنی صاتان انسانلرده وار!

تقریر محمد بن باقر

بزوات فوق العاده بودجه نك مجلس مبعوثانجه قبولندن
بحث ایدرك ديوردی كه :

— بنده مبعوث اولسه م كوزیمی قاپار ، در حال فوق العاده
بودجه یی قبول ایدردم . مدافع متینی اولان بودجه حقننده
فضایه سوز سویله مك طوغری اوله میه جنی فکری نه ده اشتراك
ایلردم . بومدافع بتون ملتدر ، اردومزك ، دونمازك مكملیتی
بزجه سبب موجودیتدر .

— بعض املاك صائمه سی اعتراضه اوغرامش .
— اعتراضه باقیمك . بعض مبعوثلر تعویضات نقدیه
پولتیقه سندن بزکین اولدقلری ایچون املاك فروختی دیننجه
اورکیورلر . فقط بوآلم صاتم آزه مزده در . خارج ایله بویولده
اخذو اعطای قطعیاً کسك ...

— سز بویله دیورسکیز اما باقکیز بر مبعوث محترم
نه فکرده بولنیور : « صاتمق مسئله سنه کلنجه ایجاب ایدرسه
بن قسمی صاتارم » دیور .

— بو سوز ایشك اهمیتندن کنایه !
— یکی ، بو ذات محترمه صورسه م : فسکیزی صاتارده
نه یاپارسکیز ، دیسه م ؟ ...

— جوابی قولای ، احتمال سزه دیرکه : بویقوتار زمانندن
قلمه بر قالمیغم وار ، اونی کییرم .

تقریرنامه بر یابرای

بر ذات دیوردی که :

— ایسته شمدی مجلس مبعوثانک مذاکراتی یوانه کیره جک .
 مجلس تکامل کوسیره جک . بارقه حقیقت مصادمه افکاردن
 چیقار . بر مجلسده فرقه مخالفه بولنمازسه نصل مناقشات جریان
 ایده بیلیر ؟ بکا بر فکر کادی . سویله یهیمده باقکز ، تقدیر
 ایده جکسکز ، بن مجلسده ایکی فرقه تشکیلی تکلیف ایدیورم .
 بری « روم ایلی » دیکری « آناتولی » فرقه سی . روم ایلی فرقه سی ،
 روم ایلی شمندوفرلرینه تبعاً آفرانغه ساعت ، اناتولی فرقه سی
 اناتولی شمندوفرلرینی ترجیحاً آتورقه ساعت قوللانه جقلم .
 بری زوالی دیکری اذانی ساعتده اصرار ایده جک . پروغراملرنده کی
 فرق بوندن عبارت بولنه جق . بولره « زوالیلر » ، « اذانیلر »
 دیمکده جائز ... آرده بر فرقه ده تشکیل ایدرسه بوکا
 « فرقه مخصوصه » دینه جک . بولنلر وقت حرکت و مواصلتی
 اداره مخصوصه واپورلری کبی غیرمیین اولدجق ... تدریساتده
 بولنلر بو فرقه یه داخل ...

— اکلله مدم . مجلسک وقت اجتماع و ختام مذاکره سی
 زمانلری نصل تعیین اولنه جق ؟ آفرانغه ساعتله می ، آتورقه
 ساعتله می ؛ ممکن دکل ایکی فرقه او یوشه ماز .

— یوق ! بوکاده چاره دوشوندم . مجلس مبعوثانه بر منجم
 تعیین اولنه جق . هر کون رمل آتجق . ایرتسی کون ایچون
 اشرف ساعتی تعیین ایده جک و بو ساعتده طویلانیه جق .
 ختام مذاکره زمانی تعیینه حاجت یوق . نه وقت ساعت غوغای
 چیقارسه مجلس او وقت طاغیلیر ..

معتبر بر غزتہ نك دونكى نسخہ سنده شو فقرہ واردی :
 « یکی پوستہ خانہ نك او کندہ کی چنتو ساحہ سنده آیلردن
 بری نظرہ چارپان کریہ المنظر قورومش کراز چکر دکلرینک ،
 کومہ کومہ پیسلکلرک ، سوپرونتیلرک ناصل اولوب دہ تمیزلنہ مدیکہ
 بر درلو عقل ایردیرہ مدک ... »

بزہ قالیرسہ غایت بسیط ! پوستہ خانہ بو چنتو ساحہ بی
 سو قاقدن عد ایدیور ، نظافتی بلدیہ دن بکلیور . بلدیہ ایسہ
 پوستہ خانہ یہ ملحق فرضندہ بولنیور . بو خدمتی پوستہ خدمتہ سنہ
 تحمیل ایتک ایستیور ، بر کرہ بو جهت حل اولونسون . قومیسونلر
 یاپلسون . صلاحیت مسئلہ سی تعیین ایدلسون . مجلسلردن کچسون ...
 عجلہ مزنہ ؟ بر ایکی سنہ صکرہ سوپورولسون . یکی بنانک گوشہ -
 سندہ ، بو جاغندہ اورو محکلر دہ وارمش . بونلرک سوپورولمہ سی
 پوستہ خانہ یہ عائد کورینیور . فقط نظر ایچون پاپوج اسکیمی
 اصلمدی ، باری اورو محکلری براقلم ، دینلمش دہ بونک ایچون
 براقلمش ایسہ ؟ ... اما دنیلہ جک کہ پوستہ مز نظر دکہ جک بر
 حالده می ؟ بزده دیرزکہ : بنا کوزل دکلی ؟ مظروفنہ باقمیک ،
 ظرفنہ باقک ... نتہ کیم اورو پادہ « باب عالی » بی زھندہ پک
 بیودوبدہ بورایہ کلن . پارسک آرق دو تریونفی آرایوبدہ
 بولہ میان فرنکلر دہ : « ظرفنہ باقمیک ، مظروفنہ باقک »
 دیورز .

تقریر مجربہ بر یاران

بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ حنہ یاراغنه می ، بالدی رانه می ، ایصیرغانه می؟ مانطاره می؟ ...

بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ اسکی مداحلرک تکرلمه لرینه می ، بیگ بر کیجه حکایه لرینه می؟ زال اوغلی رستم ماصال لرینه می؟ بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ موملری یاتسویه قدر یانان یالانچیلرک روایت لرینه می؟ مستانه لرک — شاعر طرفندن چنکانه لرک شہلی ایمانه بکزه دیلن — افسانه لرینه می؟

بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ خوابنامه ویسی یه می ، تحفه وهبی یه می ، خیریہ نابی یه می ، ہزلیات سروری یه می؟ خیر ، خیر... بونلرہ دکل. « یانغین قله سنہ چاتم ، قیز قله سندن قناری می یاقدم ، قباغی طوپ طاشنہ آتدم... » کبی دلی صاحہ سنہ می؟

بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ فساد ققمہ سنہ می؟ اصلا... لیکه صابونلرینک اعلان یافته سنہ می؟ ریختم تیا تروسنک لوحہ سنہ می؟ بکزر بکزر نہیہ بکزر؟ قرہ کوزک یالوہ صفاسنہ می؟ ظہوری قولنک سحر باز او یوننہ می؟ قوقلہ نک چات پات محبتنہ می؟... شو غریب حقہ باز لئی قارشوشنہ بہت و حیرت ایچندہ قالدیغم بر ارقداشہ دیدم کہ :

--- یاہو! کندیکہ کل ، عقلیکمی بوزدک؟

استیفنی بوزمادی ، جواب ویردی :

--- نہ زمان غزتہ لر بو حالہ کلیردہ بتون ملت بونلرک بر ورقہ ترہات اولدیغنه قانع اولورسہ سنلک یاپہ جغز . — نهدن؟

— بر مبعوث محترمک وعدینہ کورہ ایشته بو زمان « سربستی مطبوعات » اعلان اولنہ جتی !

« طبابت حاضره » محرر لردن بریله ملاقات ایتدم . بر مسئله حقنده مطالعه سنی استفسار له دیدم که :

— ای حکیم ذوقون ! سنه لردن بری رجا لمرک دماغنی ، اعصابنی ، عضلاتنی ، انساجنی استیلا ایدن مرضک تداویسنه بوکون شدتله محتاجز . عجبا بو مرضه قارشنی بر سر و م احضار اولنه مازمی ؟ مملکتته پک بیوک خدمت و مجلس مبعوثانه معاونت ایدلمش اولور .

— فکریکزی بر آرزوها ایضاح ایدیکز .

— ایدیم : دیمک ایستورم که بر حریت سرومی احضار اولنه بیلسه ... دینج فکری ، کنج بر حریت پروردن حسبۀ الله آنه حق بر آرزقان ایله ابتدا طبعی مائل حریت حیوانلر آشیلانسه ده بونلردن سر و م آنسه ، بر مبعوثک تعیرنجه عبدالحمید مکتبندن یتشمک صورتیه دوراستبداد سیئاتی اعتیاد ایدلمش اولانلر بو سر ومله آشیلانوب دماغلرنده بر تحول اساسی ، عضویتلرنده کنج لک و فعالیت حاصل ایدلسه ، بو صورتله مرض استبداددن ، رخاوتدن بونلر قورتارلمش واستبدادک کوکی قوروتلمش اولور .

— تحف فکر ! نرهدن خاطر یکزه کلدی ؟

— مستشازلق مسئله سندن ... مجلس مبعوثان بوکا چاره بوله میور . ناظر لر « بز قونترول ایسته میز » دیور ، دیدیکی یوروتیور . باری موقع اقتداره کلنلر وکله جکلره امن و اعتماد رأیی ویرلهدن اول بوسر ومله آشیلانمش اولدقلرینه دائر بونلردن برر آشی شهادتنامه سی طلب اولونسه ...

مجلس مبعوثان مذاکراتندن :

— ییلدیزده اسکیدن نه لر اولوردی، بیلمیوردق . شمعی
ینه بیلمیورز . [بویرك طالعی بویله اولمی] الکتریق فابریقه سنک
اسرارینی کشف ایدجک کیمسه بولنه مامش [نادراغایی چاغیرسونلر]
قیمتلی حیوانلر آچلقدن اولوب طورییور . [خیر، اوجوز اوجوز
صاتیلیور] دور استبدادده بزدن هرشی صاقلی ایدی، ینه صاقلی .
— اوت ، اوت . بو مرصع ، مدبدب ومظنطن زندانی
بنده کزدم ، کوردم . ناپولیونک مکتوبی، سلطان عبدالعزیزک
مرصع مهری یرلرده سورونیور . صیرمه لی وایکلی خالیلر
چیزمه لرله چیکنه نیور .

— ظلم ایله آباد اولان قهر ایله برباد اولور .

— صاقلی ایش دینلدی . بونی قبول ایتم .

— حدت ایتمیک .

— حدت حقمدر . چهره مه قاریشه مازسک .

— یا هو ! بویله مسئله لرله وقت کچیرمیه لم . ییلدیزده ایکی

جام قیرلدی دیه همان استیضاحه می قالدیشه جغز ؟

— سنده حدتلی لقردی سویلدک .

رئیس بک — بوکون هیکز حدتلیسکز !

قصه دن حصه : اوفکه ایله قالقان زیان ایله اوطورور .

اوروپادن مآذوناً استانبوله کلش اولان برکنج دیپلوما تمز
دیمشدی :

— بورایه کلیرکن اوروپالی بر دلبر بندن صورتی .
عودتده بکا نه کتیره جکسک . دیدی . دوشوندم ، دیدم که :
هوا . چونکه مملکت مزک اوروپایله رقابت ایده بیله جک لطیف
هواسندن باشقه برشی یوق . هوا قاجار ، نصل کتیر پرسک
اعتراضنده بولندی . المی قلبک اوسته قویدم . « بوراده
صاقلارم » دیدم

دون ، لوندره یه حرکت ایدن مبعوثلریمزدن برینه ده
کندیسنی تشییه کیتمش اولان تکلیفسز بردوستی صورتی یوردی :
— اوروپادن بزه نه کتیره جکسکز ؟

— نه ایسترسکز ؟ ظریف بر پاره چانطه سی ! . . .

— عفو ایدرسکز اما ، کوره کوزلک هدیه ایتمه بکزر .

— ماروکن برسیغاره طبقه سی ؟ . . .

— بن دها جدی برشی ایستورم .

— نه کبی !

— مثلاً براز فکر سیاسی

مبعوث محترم تبسم ایتدی . ظریفانه جواب ویردی :

— ایدینه بیلسم کتیریم . فقط سزه ووروبده کنیدی

بوندن محروم براقه مام ، [صاغ النی باشنه قویه رق] بوراده
صاقلارم .

— کوله کوله کیدیکز . انشاء بویله کلیرسکز .

تقریر مدہ بر بارانہ

ایکی ارقداش ، تعطیل کونی ، قبرسز دوکون اولمازدیہ ،
قادینسز مسیرہ یہ کیتہ مشلر ، مطالعہ ایلہ وقت کچیرمک
ایستہ مشلر ، غزتہ لری کوزدن کچیرمشلر ، صیقلمشلر ، هایدی
بری بریمزه بیلمجہ سویلیہ لم ، اکلنہ لم دیمشلر ، اکلنیورلر :
— اللرینی قالدیررسہ یورور ، قالدیرمازسہ طورور ، ندر
او بیل .

— جانلی می جانسزمی ؟

— جانلی ، ہمده ایکی یوز الی جانلی .

— اثردرمی ؟

— اما یاپدکها !

— بیله مدم ، سویله

— مجلس مبعوثان !

— طور ، بن صورہ میم : گاہ دوشر ، گاہ قالقار ، برکوزی
شمالہ باقار ، دیکری جنوبہ ، بر الی شرقده ، دیکری غربده ..
— بیلدم : قابینہ . نوبت بنم ، بن صورہ جغ : جییدہ
طاشینیر ، قونسولده صاقلانیر ، کوکسہ طاقیلیر ، ندر
او بیل .

— نشان !

— نشان جییدہ طاشینیرمی ؟ ینہ بیله مدک ، مجوهرلی انفیہ
قوطوسی .

— اما یاپدکها : قوطو کوکسہ طاقیلیرمی ؟

— اینانمازسہک « تقویم وقایع » ی اوکو . ایتالیا قرالک
مختار پاشایہ ہدیہ ایتدیکی قوطوی پاشانک کوکسہ تعلق
ایدیور .

نقو محمد به بر باران

مختصر بر ترجمه حال :

سلطان عبدالعزیز دورنده اوروپاده پانهاده عمان اولدم .
در سعاده کلام . اوزمان امثال آره سنده انفراد ایتشدم . وقتا که
عبدالحمید تخته چیقدی . ایلك نظر تخریبی بکا منعطف اولدی .
کوشه ادباره آتدم . ییللرجه قالدیم . قوت و درمانم کسیددی .
بر آره لوق اعاده عافیت ایچون بنی اوروپایه کوندر دیلر . فقط بکا
خیر و منفعتدن زیاده ، مقصد ، بنی تداوی ایدنلره پاره قازاندیر مق
ایدی . عودتمده ینه منکوب اولدم . مشروطیتله بکاتازه حیات
کادی . میدانه چیقدم . خاقان مخلوعه بنم قدر مهابت کوسترن
اولمدی . قارشوسنده طوردم . بندن لرزان و هراسان اولدیغنی
حس ایتدم . حشم و شدتله آچدیغم آتشین کوزلریمک تاثیریه
الی ، ایانغی کسیددی . شمدی مشروطیتک ایلك حکمدارینی
تعظیمله سلاملا یوردم . اوتوزسنه محبوسیتدن صکره ملتک انقلاب
واقبالنه خدمت ایتدیکم ایچون کندیمی بر « قهرمان حریت »
عد ایدرم . احتمال ذات شاهانه بی ولایاتده کی عثمانلیلره بن
طایته جغم ، نفوذ وسطوت حکومتی کوستره جکم . بیلورم :
کونک برنده تقاعد ایدیله جکم ، فنا بوله جغم ، فقط متسلیم .
قدر شناس عثمانلیلر ایلك دوره مشروطیت وکلا ووزراسندن
هیچ برینک رسمنی حریت موزه سنه تعلیق ایده مسهلر بیله بنم
رسمنی اوموزده کوزهل بریره قویه جقلردر .
بو ترجمه حال صاحبی کیم اولدیغنی مراق ایتدیگز می ؟ . . .
« مسعودیه » زرهلیسی .

۲۱ جزیران ۳۲۵ - مسعودیه زرهلیسندن مشروطیتدن صوکره
خاقان سابق قورقدینی و پادشاهک مسعودیه ایله سیاحت ایده جکی
روایت ایدلمشدی .

تغیر ممره بر یاران

« استانبولدن نه خبر وار؟ » ديه صوران بر والى نك « صدر اعظم بلنگز سويله نيوردى » جوانى آلنجه « تاتار آغاسى ، پك اينانه ميورم اما شوخو واڭى بر كردها سويله ، خوشمه كيدييور . » ديمه سى كچى دون غزته لرده پوسته خانه نك پوسته پا كتلر نى نقل ايچون او توموبيللر ، تلفراف و پوسته موزعلرى ايچون ولوسيدلر كتيرده جكنى حوادرثى او قومش ده پك نشئه لنمش اولان بر ذات ديوردى كه :

— بوخبر طوغرى اولسه ده خوشه كيدييور .. سرعت معامله ايچون مثلا دواژده اوراقى حواله ايچون بر ما كنه ايجاد ايدلسه ، اورا قك دولاشه جنى او طه لر آرسنه كوچك هوائى شمندو فرلر ياپلسه ، دواژ آرسنده تحت الارض بورولر انشا ايتديرلسه ، اوراق بو واسطه ايله وتضيق ايله سوق اولونسه .. مجلس مبعوثانده پاژردى اولمىوب كمال سكون وسرعتله ايشلر كورلمك ايچون اجتماع سالوننك زمينته وماصه لرك اوزرينه و آره لقلرينه لاستيقلر قاپلادلسه ، خطباى كرامك صدائى بلند ايله اوزون نطقلرينه حاجت بر اقامق ايچون اجتماع سالوننه كيرر كين ايكيشر قدح بوزلو شربت اچمك مجبورى اولسه ...

— بو بوزلو شربتلى ايشلر اوسته مى اچيله جك ؟

— خير جانم . حرارتى تسكين ايتمك ، صدانك پرده سنى ايتديرمك ايچون .

دونکی غزتہ لودہ کی مہم حواہن بری :
 نادر اگا ترچہ ، فرانسزجہ وانکایزجہ اولہرق خاطراتی
 نشرہ قرار ویرمش ، نادر اگا ، کانون استبدادہ سنہ لرجہ
 یانوب قاوورولدیغی خالدہ آتش استبدادی قلبنہ ، دماغنہ سرایت
 ایتدیرمہ مش . استحصال برائت ایلشدر . یالکز شو حال نادر
 اگانک ذکا ودرایتی اثباتہ کافی ایکن خاطراتنک نشرینہ قرار
 ویردیکی زمان ینہ برشعاهُ ذکا کوسترمش . نشریاتدن حاصل
 اولہجق پارہنی غزتہ جیلرہ اعظایہ قرار ویرمش . احتمال کندی
 کنڈینہ دوشونمش کہ قادر و خارجندہ قالہجق اولانلردن ،
 رتبہ ، نشان قبولری قاپاندقدن صوکرہ سینک اولایان
 چایلاقلردن ، بک اوغلی جادہ سنہ اشاغی ، یوقاری قنادچیرپہرق
 مرض اخلاق تخمی صاچدقلری ایچون بورادن سورولوب
 اوچورولان « قیرلانغیلر » دن زیادہ ۔ یکی مطبوعات
 نظامنامہ سنک تصیقندن صکرہ ۔ دوچار احتیاج و ضرورت
 اولہجق اولانلر غزتہ جیلردر . بونک ایچون بتون ازباب
 احتیاجدن اول غزتہ جیلرہ معاونت ایتک ایستہ مشدر . . .
 فکر ای اما برتقنہ سنہ قارشی قید احترازی درمیان ایدہ جکز .
 نادر اگا ، غزتہ جیلرک مطبوعات نظامنامہ سنی شدتہ تنقید
 ایتہ لرنی ، بونلرک حس منفعتہ قاپلدقلرینہ قطعاً حمل ایتہ ملیدر .
 بونی غزتہ جیلر ردایدر . اونلر الجای حیتلہ سربستی مطبوعاتی
 مدافعہ ایدیورلر . غزتہ لرک خدمتی حسیدر . اینانمازسہ
 خاطراتی غزتہ لره کوندرسون ، همان مجاناً درج اولنور .

بر روایت ایشتك . مفتون مطبوعات اولان بعض محبان
معرفت بر چالغی طاقیه مطبعه لری دولاشمق ، عرکسک آز
چوق قولاغی آلیشدیغی « ... دها نیجه بر اشتیاقک چکه ایم .
ذاتکله یانیور جسم وتم . » شرفیسنی تغنی ایتک و منتسین
مطبوعاته تسلی ویرمک ایسته مشلر ... بوشرفی نک « سنی کوردجه
تیره یور یورکم . » ایله باشلادیغی ، خلعدن اول بوشرفی سویلنیرکن
ییلدیز قارشیسنده لنگر انداز مهابت اولان مسعودیه زرهلدینه
عبدالحمید لسانندن خطاب ایدلدیکی خاطره کیورسه ده شمدی
بو مصرعک بلکه مجلس مبعوثان لسانندن مطبوعاته تحویل
اوله بیله جکینی دوشونمشلر ، بوفکردن وازچمشلر . « فراقنامه »
سرلوحه سیله یکی بر شرفی ترتیب ایتمشلر ، بسته لیمک اوزره
ایشلر . مطبوعات منتسبلرینک شرفیه یقینده بر قونسر
ویره جکلر مش ...

بو خبری کتیرن ذات صورتی :

— بو قونسری کیمک حمایه سننده ویرملی ؟ اعیانندن بر

ذات بو حمایه نی قبول ایدرمی ؟

شو جوابی ویردک :

— بزه قالیرسه « عبدالحمید مجلس مبعوثانک بویله مطبوعات

واجتماع قانونلری پایه جغنی بیلسه یدی حادثه ارتجاعیه نی ترتیه

لزوم کورمزدی . » جمله تاریخیه سنی سویله دین مبعوث محترمک

حمایه سی دها مناسب اولور ...

— فقط شمدی اعیانه خوش کورتمک دها مناسب دگی ؟

— مطبوعات نظامنامه سنی اعیان رد ایتسون . او وقت

سز اعیانک شرفه مطبوعات ستونلرنده کی قونسری کوریکز ...

سزک قونسره احتیاج قالماز .

بر ذات حکایه ای دیوردی :

چو جگرده مرمام ا کلا تمق پک کوچ . زمان ده پک عجایب بشدی .
نم کوچک اوغلان هنوز ابتدائی تحصیلنده ، حالبوکه باشمه
دیپلومات کسادی . اوچورتمه ، بیلیه ، چیقمه رسم ، لاستیق
طوب ... بونلره التفات ایتیمور . مراقی : غزته او قومتی ،
سیاسیاتدن بحث ایتک ... دون صباح بنی یاقالادی . آخرت
سؤاللری صورمغه باشلادی :

— بز جغرافیادن اوروپا قطعه سنی بتیردک .

آفرین اوغلم !

— بن کریدی بیلیورم . خریطه ده یرینی بولدم .

— آفرین اوغلم !

— عقلمه برشی کلیور... کرید یونانه کیده جک دیورلر .
بواطه یی چکوب ده یاقینه کتیرسهک ، چنساق قلعه دن ایچری یه
آلسهق ، مرمرء دکزینه قویسهک !

— هیچ اطه یرندن قالدقارمی ؟

— امریقایلر اون سکز قاتلی بنالری یورودییورلر مش یا !

— سن جغرافیا او قومش اما ا کلامامش سک .

— نه دن ا کلامیه مایم ! اطه یرندن اوینا مازسه یونانستانه

نصل کیده جک !

— اوغلم ، سنک بویله ایشلره عقلک ایرمز . بونی درت

دولت دوشونور . بزم بیوک آدملریمز دوشونور . دها درت

دوات آرهلرنده قرار ویردمه مشلر ؟

— بیوک آدملریمزده آرهلرنده قرار ویردمه مشلرمی ؟

سؤاللرینک آردینی کسمه یین چوجغنی باشمدن صاودم ،

اوظه دن چیقدی . طیشاریده میرلداندی... صکره والده سندن

« بزم اوغلان نه دیوردی » دیه صوردم . خبر آلدیم که :

— بابام ده ، بیوک دیدیکی آدملرده غالباً برشی بیلیمورلر .

دیه میرالدامش ... حد تلندم ، فقط چوجغه نه یاپارسک ؟

اوروپاده وقایع مهمہ نك ، مشاہیرك خاطرہ سنی احیاء
 ایچون بر طاقم مراسم اجرا ایتك ، نطق سویاہ مك ، مقالہ لر
 نشر ایتك معتاد در . بر ادیبك ، بر شاعرك ، بر رسامك ،
 بر موسیقی شناسك یكرمی بشنجی ، اللنجی والنج سنہ دوریہ
 ولادتندہ غزتلر ، رسالہ لر بو ذاتك مناقبنی ذكر ایہ شانی
 اعلا ایدرلر . مظهر اعتبار اولان اوپر الرك یوزنجی ، ایکی یوزنجی
 دفعہ اجرا سندنہ پارلاق مسامرہ لر ترتیب ایلرلر ... شمعی
 بو بختی آچہ نك نہ مناسبتی وار ؟ دنیہ جك . مجلس مبعوثان
 مذاكراتك باشنہ باقیكز . ایکی کون سوکرہ « یوزنجی اجتماع »
 بو مناسبتلہ بزدهده بعض مراسم اجرا ایدلہ ملیعی ؟ بونی
 غزتلردن بلكہ مہ ملی . اورتہده مطبوعات نظامنامہ سی کبی برداغ
 درون وار . بو اولسہ یدی ، بو کون غزتہ ستونلرنده بلکہ
 « مجلس مبعوثانك یوزنجی اجتماعی مناسبتیلہ شعرای زمانہ نك
 انشاد بیورہ جقاری مداخل و قصائد مع الافتخار درج ایدیلہ جك . »
 دیہ بر اعلان کورولوردی . بزہ قالیرسہ بو خاطرہ افتخاری
 سکوت ایہ کچشدیر مہ ملی . یوز اجتماعك محصول مساعیسی
 پارلاق بر نطقك زمیننی بلکہ احضار ایدہ مز ، ہیچ اولمازسہ
 یوزنجی اجتماعدہ حریت مارشی تغنی اولنہرق اوچر دفعہ
 یاشاسون حریت ! یاشاسون مساوات ! یاشاسون عدالت ندالری
 رفع اولنملی ... بونك عقیندہ بر قاج مبعوث محترم « قہر
 اولسون مطبوعات ! » دیرلرسہ نہ یاپالم ؟ بوکادہ : ایواہ .

نقوبمرد بر باغیان

دوآزده سعی و اشتغال منتظم صورتده دوام ایدیور .
معین ساعتده ایش باشی ، معین ساعتده استراحت ، معین ساعتده
پایدوس .

ارباب مراقدن بر ذات هر دائره دن عکس انداز اوله جق
پایدوس صدالرینک طاتلی و روحنواز نغمات ایله قلبه انشراح
ویرن بر موسیقی تأثیرینی حاصل ایده بیللمه سنی و مختلف آلات
موسیقییه نك امتزاجیله بر هوا چالمنش اولمه سنی دوشونمش و
— تحریر آ — شو یولده بر مطالعه یی بزه بیلدیر مشدر :

حریبه نظارتنده بورو ، مالیه ده الکتیریق چاکاری چالندی
کبی مثلا اوقافده داوول ، باب عالیده ترامپت ، نافعده قامپانه ،
دفترخانه ده دف ، عدلیه ده قانون ، معارفده دودوک ، ضبطیه ده
غره ناطه ، شهر امانتنده لاترنا ایله پایدوس و قتلری بیلدیر لسه ...
ینه بومقصدله اورمانده بر پایاغان اوتدیر لسه ، کمرکلرده منادیلر
باغیرسه ، تلغرافده ده چفته تللی چالسه ...

بو ذات غزته اداره خانه لرینی ده خاطرده کتیرمش ، غزته -
جیلری ده بو آهنگک شرفندن محروم بر اقامق ایسته مش اما
نه چاره که مطبوعات نظامنامه سنه قارشی غزته لرك آوازه فریاد
واستمدادی کسلمدکجه بورالرده چالغی سسی ایشیدیله میه جک .
یا اعیانده نظامنامه یی قبول ایدرسه ؟ ...

اوزمان غزته جیلر اوتدیره جکلرینی بیلیرلر :
— یوف بوروسی !

اوروپا مزاج غزته لرنندن بری حکمداران نیچون سیاحت ایدیورلر؟ دیه بر سؤال ایراد ایدیور و بوسؤاله رسم و تعریف ایله جواب ویریورده دیورکه: عبدالحمید مجبوریت قطعیه ایله و دوئومه مک شرطیه سیاحت ایتدی. فردیناند عالمه چاراغنی کوسترمک، ایمپراطور ویلهلم سیاحت ایتمش اولمق، موسیو فالیه بر رسم کشادده حاضر بولمق، قرال ادوارد اتفاقد عقمد ایتک، چارده خوف واحترازندن ناشی سیاحت ایدیورلر... بزده کندی کندیمره شو سؤالی ایراد ایتک: عجبا بودجه نك مذاکره یه وضعی کونی وکلا نیچون مجلس مبعوثانه کیتمدیلر؟... بو سؤاله جواب آرادق. عقلمزجه دوشوندک که کیمی وکلا معاشاتنک یکی بودجه ده خیلی تنقیحاته اوغرامش اولمسی، کیمی اوئندن بری نظارتک حق صریحی کبی صرف اولنه کلن وارداتک مالیه یه آلمه سی سببیه مغبر اولمه سندن، کیمی مجلس مبعوثانک ایشنه قاریشیورمش کبی بر سوء تفهمه میدان ویرمه میکی دوشونوب نزاکت کوسترمک ایسته مه سندن، کیمی او کون بودجه نك مجلس مبعوثانده مذاکره ایدیله جکی اونوئتمه سندن، کیمی ده احتمال «مجلس نه یاپارسه یاپسون بزینه بیلدی کمزری او قویه جق دکلی یز» مطالعه ننده، کیمی ده سیاحتده بولنه سندن مجلسه کیتمه مشلدر. عجبا مبعوثلر وکلانک بولنما ماسنه نهدن متأسف اولدیلر؟ پوکرده ماهر او یونجیلر، دیکر او یونجیلرک کاغنده کی قوتی آکلامق ایچون علام وجهیه یی تدقیق و تحلیله چالیشدقلری کبی بودجه نك تأثیراتی وکلانک سیاسندن او قومق ایسته دکلری حالده بوفرستی فوت ایتمش اولدقلری ایچونمی؟ مبعوثلرده بو مهارت وارده، کار آزموده و تجربه کذار ذواتده نهدن بولنسون؟ باقلم بو قارشولقلی مهارت و معرفت بزده نه قازاندره جق؟...

امراض عصبیه ده صاحب اختصاص بر طبیب اولسه یدم ،
استانبول اهالیسی آردسندن برقاچنی انتخاب ایدر ، انقلاب اخیرک
بونلرده حاصل ایتدیکی صفحات روحیه نی تحلیل ایله اوغراشیردم .
کوربیورم که بعض کیمسه لر حکومتله ، سیاسیاتله مناسبتری
اولمدینی حالده او قدر دالمشکر که کوردکاری رؤیالر بیله سیاسی .
بیرا خانه یه کیدر لر . « بيسمارق » ایچر لر . لوقطه یه کیرر لر ،
« عجم پلاوی » ، « روس کوفته سی » لر لر . محاسیجیده اوطورور لر .
ییلدی ز صیافتنی خاطر لار لر ، درت قارداش طاتلیسی ایستر لر . غزته لرك
بردوزی یه سیاسیاتدن بحثلری بونلرك دماغنده درین نقشلر حاصل
ایتمش . صباحدن آقشامه قدر داما اوینایان بر او یونجی نك کائاتی
کوچك مر بعلرله محاط کورمه سی کبی ، هر بحثه سیاسیات قاریشدر لر لر .
بویله لر دن برینه تصادف ایتدم . لقردی یه باشلادق ، دیدم که :

— ... پك اكلنجه لی ، فقط سقوط ایدنجه فراقلی اولیور .

— وكلا لقدمی بحث ایدیورسكز ؟

— خیر جانم ، عثمان بك غازینوسنده کی پاتیناژدن . . .

نه حاضر لق ! استانبول آتش ایچنده یانه جق . . .

— آمان نه دییورسكز ؟ ینه اختلامی وار ؟

— یوق جانم ، اون تموز آقشامنده اجرا ایدیله جك

دونمادن بحث ایدیورم . . . شو صر ده اطه نك . . .

— ها ! کریدك حالی می ؟

— خیر اقدم ، بیوك اطه نك صفا سنه دو یولماز ، دیه جكدم .

تام ذوق و نشئه موسمی . فقط بو اصیتیلر اولسه .

— نه دیدیکز ؟ بو کون آصیلانلر وار می ؟

— مقصدم بو دكل . دیمك ایستدم که اوتهدن بریدن آله جغم

وار . اصیتیده بر اقیور لر . پاردم یوق ، بودجه خراب . . .

-- مالیه ناظری بونك ایچونمی استعفا ایتدی ! . . .

آرتق آکلادم . بو آدمه لقردی ایتمه نك احتمالی . . .

تقریر محمدیه بر پادشاه

حیدر پاشا مادموازلر جمعیتک نازک، ظریف، فقط عزم و ثباته نمونه اولان اعضاسی یقینده کو کصوده برا کلنجه ترتیب ایدیورلر.

بوا کلنجهده بولمق ایچون اون غروش ویردم. بر بیلتده بن آلدیم... انسان درد دلشه جک کیمسه بی بوله مازسه فسنی قارشوسنه قویارده درد لشر دیرلر. بنده بوبیلتله درد لشمکه باشلادم، دیدم که:

— ای کوزل بیلت! کلدن نازک، چلیکدن متین اللرسنی فصل خیرلی بر ایشه واسطه ایدیورلر، بونی بیلمیورده یسک؟ حیدر پاشاده بر عثمانلی قیز مکتبی تأسیس ایتمک ایسته دیلر. کار دیده، حال آشنا، معتبر اختیارلر طوپلان دیلر، باش باشه ویردیلر. مکتبی تأسیس و اداره ایده جک پاره آرادیلر. بواهدیلر. بونلره دلیقانلیرده التحاق ایتمدی. ینه ایش کورولمدی. یاشی باشلی قادینلر معاونه چاغیرلدی، ینه ایش یورومدی. بو حال کنج قیزلره دو قوندی... ولوکه اونلر یاپه مدیلر، بز یاپه جغز، دیدیلر. جمعیت تشکیل ایتمدیلر. مکتبی تأسیس ایده جکلر، موفق اوله جقلر. نیجه رجال ملته عبرت کوسترد جکلر ای بیلتجک سنده بو موفقیته خدمت ایدیورسک. قدریکی بیلم... بیلتی جیسیمه قویدمده دوشوندم. آه نه اوله یدیده «روق قهر» ک ثروتندن بر قسمی بنده اوله یدی. بر میلیون لیرالق بر چک امضا ایده دیدم. بر تبریکنامه ایله، موفقیتی تمنیاتیه مالیه ناظر جدیدینه مالیه مزک احتیاج مبرمنه صرف ایدمک اوزره هبه ایده دیدم. بر آراقدن ده سیر ایدوب کوره دیدم: اوده بنم بوبیلتله درد لشدیکم کبی بوچکله درد لشه جکمی ایدی!

بش اون کون اول شوپله بر روایت قولانغه چانندی :
 مجلس مبعوثان ایله پک چوق مناسباتی اولمایان برداآردن مجلس
 مبعوثان ریاسته بر تذکره یازلمق لازم کلمش . دوشونمش
 دوشونمش ، بر درلو القاب بولنه مامش . . . نهایت تذکره
 یازمقدن وازچکلمش . . . شمدی ایش چتلااشدی . مالیه ایله
 مناسبات دائمی اولمایان برداآره یوق که . . مالیه ناظر جدیدینه
 نه یازیله جق ؟ . . ایشته بیوک بر مسئله ! شو صورتده مناقشه
 اولنیور :

— بالته سی وار ، دیورلر .

— بر ناظره « رفعتلو بک » دینلیرمی؟

— اوزون اوزادی دوشونمشلر اولی اولی القابنی مناسب

کوردلر .

— بونک ده محذوری وار . بیوک رتبه نیلر کنسیدلرندن

مالیه ناظرینی ایکی پایه اشاغی یه فرض ایدرلر ، بوبورله نیرلر . . .

همده شو دور حریتده رتبه سزلك ، اعلى المراتبدر .

— بویله اویدر مه القاب یکی فکرلی ناظرک خوشنه کیدرمی؟

— بکا قالیرسه « رتبه سز ناظر بک افندی حضرتلری »

دیتلی . ایشک ایچندن چیقملی .

— بوکاده وکلا راضی اولماز ، اولمیور .

— یکی ناظرلرده ، القاب ایله اولسون ، مطلق اسکیلردمی

بکزه مکه مجبور اوله جق ؟

شو مناقشه بی دیکله یین بر دریا دل ایشی کسیدردی ،

آندی :

— قوزوم ، صورته باقیکز ، سیرته باقیکز !

« تصویر افکار » ك مشاهدات و معلوماته كوره مجلس
مبعوثانده يكي بر فرقه ظاهر اوليور . فرقه نك پروغرامی نشر
ایدلمدی . كشی نك قولنه باقمه ، فعلنه باق دیرلر . بویله بر استدلال
ایله اكلايورزكه فرقه نك پروغرامی شودر : مجلسده كي مباحثه لردن ،
مناقشه لردن متأثر اولماق ، اجتماع عمومی سالوننده می اولور ،
شعبه لرده می اولور ، مرمریه ناظر بالقونه دیزلمش اولان
صندالیه لرده دكزك سطح مجالسنه مد نظرایدرک ، خیالات
شاعرانه یه دالهرق غشی اولمق صورتیه می اولور ، كونده برایکی
ساعت شكرلمه كسدیرمك ...

بو فرقیه اسمده بولمشدر : « خوابیدگان » فرقه سی ...
منسوینی طاتلی رؤیالره داله بیلیرلر . رؤیاده وكالات اولسون ،
مستشارلق اولسون ، والیك اولسون ، هر نوع مأموریتی قبول
ایده بیلیرلر ، عائبه لردن خیلی زماندر اوزاق قالمش اولدقلردن
ایستیرلسه اولنوب بارقلنه بیلیرلر . كوردكلری رؤیالری تعبیر
ایتدیره رك بوكا كوره رایه اشتراك ایتك حقی حائر درلر . اغلب
احتماله كوره بو فرقه ارکانندن بری معبرك وظیفه سنی ایفایده جكدر .
مطبوعات نظامنامه سنه « غزته لرك خوابیدگان فرقه سی اعضاسنك
اسمیرینی نشر ایتلمی قطعاً ممنوعدر » صورتنده بر ماده علاوه سی
تكلیف اولنه جقدر . فرقه نك مروج افکاری اولمق اوزده
« تی » اسمنده وتوقاد مبعوث محترمك اداره سننده بر غزته
نشر ایدیه جكدر . فرقه نك « رمز حکمی » سی شودر :
اویوسوزده بویوسون ، تپش تپش یوروسون !

خراج ! مزاد !...

ييلديزده عبدالحميدك حيوانلري صاتيلىور . كديله، كوپكلره،
قوشلر ... باخصوص بر چفت پاپاغان !.. چفتى قوق ليرايه .
عجبا بو پاپاغانلرك مهارتى نه ايمش؟ برى حميدى مارشنى چاليور،
اوبرى ده آرقداشنك سسى قيصيلنجه « پادشاهم چوق يشا » ديه
باغيرييورمش . عجبا خاقان مخلوع بو ايكي يار صادقى نه دن
خاطرينه كتيرمدى؟ ايسته مدى؟ آرتق هيچ بر يرده ، هيچ
كيمسه نك ايشيده ميه چكى بو ندالري هيچ اولمازسه پاپاغانلر ندن
ديكله مش ، تسليت بولمش اولمازمى ايدى؟ .. وقتيه ييلديزده
مجلس مبعوثان اعضاسنه ويرديكى ضياقتدن صكره بو پاپاغانلري
مجلس قوريدورلرينه قونلق اوزره دعوتليرينه هديه ايتمك
فداكارلغنده بولنماش اولمسنه نظراً بونلري سوردى . دردينى
تازمله مك ايجونمى پاپاغانلر ندن واز كچدى ؟...

غريب بر نقطه وار . بو پاپاغانلري صاتون آلان صباح دن
اقشامه قدر حميدى مارشيه عبدالحميده معطوف اولان بوز مز ميني
نصل ديكله جك؟ .. روايته كوره بو ذات ديتش كه : « بونلري
ديكله دجه نخوت بشرينه نك نه راده يه واردىغنى دوشونوب عبرت
آله جغم . » يوقسه بو ايكي مرتجع قوشى اسكى خويندن واز
كچيرمك ايجونمى اوغراشه جق؟ اكر موفق اولورده بونلر دن
برينه حریت مارشنى ، اوبرينه « يشاسون مبعوثلر » نداسنى
تعليمه موفق اولورسه ارتق اوزمان بر تك مرتجع بيله قالمديغنى
اعلان ايدرك بزي مستريح ايتمك فكر نده مى؟ اكر بو پاپاغانلر بر كار
اهلنك انه كچه يدى بده « افنديكزه صادق بر سزه ، بر بونلر
قالدى » ديرده بيكلرجه ليرايه خاقان سابقك صادق وزنكين
بر بنده سنه صاتاردى ...

3 1761 06979366 9

DR
592
S25
A58